ADALET
İSTANBUL
DERGİSİ

Yıl: 10 Sayı: 21 İstanbul Adliyesi Dergisi Temmuz - Ağustos 2023

Mustafa Kemal'in Cumhurbaşkanı olarak TBMM'de ilk konuşması

Doç. Dr. Özcan GÜNERGÖK / Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi
AVUKATLIK SÖZLEŞMESİNİN ÖLÜM NEDENİYLE SONA ERMESİ DURUMUNDA AVUKATLIK ÜCRETİ

Rabia YAZKAN / İstanbul Hakimi
BLOKZİNCİR TEKNOLOJİSİNİN POPÜLER VARLIĞI NFT'LER VE TELİF HAKKI İHLALLERİNE BAKIŞ

Prof. Dr. Ali Cem BUDAK / Hukuk Fakültesi Anabilim Dalı Başkanı
BÜTÜNLÜK ARZETMEYEN SENET METNİNDE YER ALAN BEYAZA İMZA

Türkiye'nin kalbinde finansın yeni merkezindeyiz

VakıfBank, daha güçlü bir ekonomi ve daha güçlü bir Türkiye için finansın kalbinde,
İstanbul Finans Merkezi'nde. Yarınlarımız için tüm kalbimizle,
tüm gücümüzle çalışmaya devam ediyoruz.

VakıfBank, daima seninle.

444 0 724 | vakifbank.com.tr

VakıfBank
Burası Sizin Yeriniz

/vakifbank

FORMA SATIN ALMAK İÇİN KODU OKUTUN

TFF

Adalet İstanbul Dergisinin Değerli Okurları,

Eylül 2014'de yayın hayatına başlayan Adalet İstanbul Dergisinin yirmi birinci sayısını sizlere ulaştırmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Dergimiz ilk sayısından bu güne kadar, güncel konuları ele alan ve içerik olarak çeşitliliği hedefleyen yaklaşımı ile daima yargı camiasının nabzını tuttu. Aynı heyecan ve anlayışla yeni sayımızı da yayına hazırladık. Yayın Kurulumuz başta olmak üzere, geçmişten günümüze Dergimizin hazırlanmasında ve sizlere ulaşmasında emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Devletimiz tüm kurumlarıyla terör suçlarına karşı amansız mücadelesini sürdürmektedir. Bu kapsamda, yargı olarak üzerimize düşen sorumluluğun farkındayız ve bu görevimizi en iyi şekilde yerine getirmeye çalışıyoruz. Bu örgütlerle kararlı ve etkin şekilde mücadele ederek toplumun huzuruna ve adaletin tesisine katkı sunmak, kanuni ve vicdani sorumluluğumuzun bir gereğidir. Taksim'de gerçekleşen altı vatandaşımızın şehit edildiği ve pek çok vatandaşımızın yaralandığı menfur saldırı ile ilgili olarak faillerin adalet önünde hesap vermeleri için Başsavcılık olarak gecemizi gündüzümüze katarak çalışıyoruz. Bu hain saldırıda şehit olan vatandaşlarımıza Allahtan rahmet, yaralılara acil şifa, geride kalan yakınlarına sabır diliyorum.

Teröre gövdesini siper eden çalışma arkadaşımız, kardeşimiz Şehit Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim KİRAZ'ı anma etkinlikleri kapsamında bu yıl geleneksel futbol turnuvamızın yedincisini düzenledik. Turnuva, bölge adliye mahkemelerinden ve adliyelerden yoğun bir ilgi gördü. Şehit Savcımızın muhterem babası Sayın Hakkı KİRAZ'ın başlama vuruşu ile açılışını yaptığımız turnuva, oldukça çekişmeli müsabakalara sahne oldu. Turnuva sonucunda İstanbul Anadolu Adliyesi Personel Futbol Takımı birincilik kupasını havaya kaldırdı. İstanbul Anadolu Adliyesi Personel Futbol Takımının tüm oyuncularını ve Anadolu Adliyesini bu anlamlı başarısı için tebrik ediyorum. Yine turnuvaya katılan tüm takımlara, sergiledikleri dostça ve centilmence mücadeleleri için şükranlarımı sunuyorum. Turnuvamızın bitişinin ardından Şehit

Cumhuriyet Savcımız Mehmet Selim KİRAZ'ın şehadetinin yıldönümü 31 Mart'ta, İstanbul yargı çevresiyle bir araya geldik ve şehidimizi dualarla andık. Mübarek Ramazan ayının da manevi atmosferi altında bu anma programını icra etmiş olduk. Bu vesileyle Şehidimiz Mehmet Selim KİRAZ'a Allah'tan rahmet, geride bizlere emanet ettiği saygıdeğer ailesine sabır diliyorum.

Osmanlı-Cumhuriyet Yargı Sınıfının 200 yıllık hikâyesini anlatan "Geçmişten Günümüze Yargı Giysileri" sergisinin açılışı yaptık. Sergide Sultanahmet Adliyesinin tarihi duruşma salonunu ve bu salonda bugün ebediyete intikal etmiş yargı mensuplarımızın görevlerini ifa ederken kullandıkları kıyafetlerini, yüzlerinin örneklendiği mankenleri görebilirsiniz. Özverili çalışmasıyla böylesi nadide eserleri toplayıp derleyen ve sergiyi tüm detaylarıyla tasarlayan çalışma arkadaşımız Yazı İşleri Müdürü Sayın Esin ÖNEY'i gönülden kutluyorum. Sergimiz Adliyemiz Şehit Mehmet Selim KİRAZ Konferans Salonu fuaye alanında herkesin ziyaretine açıktır.

Yangın ve doğal afetlerle mücadele için her zaman gerekli tedbirleri almak ve her türlü riske karşı hazırlıklı olmak zorundayız. Bu amaçla, İstanbul İtfaiyesi ile koordine içinde bir takım çalışmalar gerçekleştirdik. Bu çalışmalar kapsamında görevli personelimizin eğitimleriyle başlayan etkinlikleri, geniş kapsamlı bir yangın tatbikatıyla daha ileri bir aşamaya taşıdık. Adalet Bakanlığı nezdinde yapılmış en kapsamlı tatbikat olan söz konusu organizasyonu başarıyla gerçekleştirmemizde katkılarından dolayı görevli personelimize ve İstanbul İtfaiyesine teşekkür ediyorum.

İcra Mahkemelerinin Ek Binaya taşınmasının ardından boşalan alanlarda devam eden inşaat çalışmaları tamamlandı. Cumhuriyet savcılarımızın ve savcılık personelimizin çalışma standartlarını ve aynı zamanda vatandaşımızın da hizmet alımını oldukça kolaylaştıracak yeni yerleşim planı üzerinde çalıştık. Bu plana göre, savcılarımız ilgili bürolara daha yakın şekilde çalışacaklar. Böylece adliye personelimiz, nispeten daha ferah bir çalışma ortamına kavuşacak. Bu vesile ile çalışmada emeği geçen meslektaşlarımıza ve tüm personelimize teşekkürlerimi iletiyorum.

Son olarak, Cumhurbaşkanımızın tensipleriyle Adalet Bakanlığı görevini üstlenen Sayın Yılmaz TUNÇ'a başarılar diliyorum. Bu anlamlı görevin milletimiz ve devletimiz ve yargı camiamız için hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum. Görevini Sayın TUNÇ'a devreden Adalet Bakanımız Sayın Bekir BOZDAĞ'a ise Bakanlığı süresince gerçekleştirdiği önemli çalışmaları için teşekkür ediyorum.

Dergimizin bu yeni sayısının tüm okurlarımıza faydalı olması dileğiyle saygılarımı sunuyorum.

Şaban YILMAZ
İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı

Kazanmak isteyenlerin yolu:

Ziraat Ticaret Yolu

**Siz de Ticaret Yolu ile tanışın,
ticaretin kolay yoluyla kazanmaya başlayın.**

www.ticaretyolu.ziraatbank.com.tr

Üye işletmelerle ticaret imkânı

İşletmenize özel sayfa

Ürünlerinizin tanıtımı

Bayilik imkânı

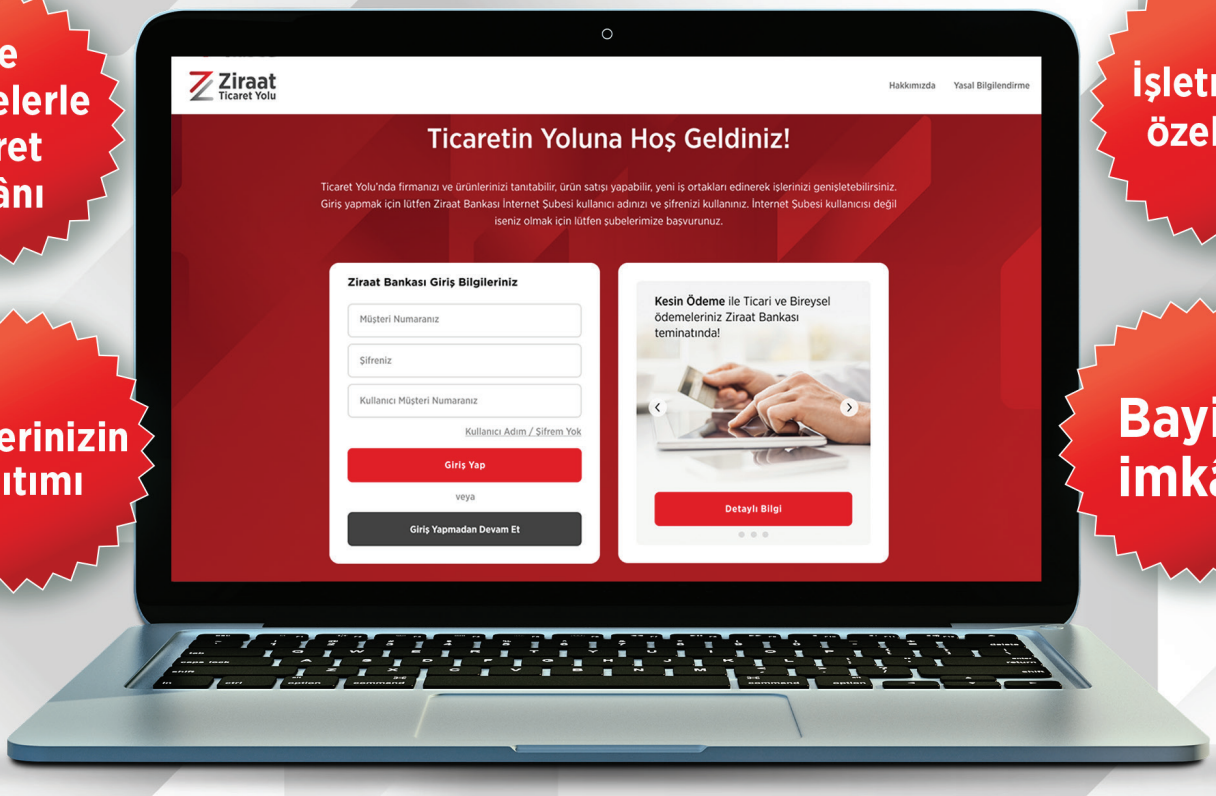

Ziraat Ticaret Yolu

0850 220 00 00
Müşteri İletişim Merkezi
www.ziraatbank.com.tr

Ziraat Bankası
Bir bankadan daha fazlası

/ziraatbankasi

Adalet İstanbul Dergisinin Çok Kıymetli Okurları

Yeni sayısını sizlerle buluşturmaktan onur duyduğumuz her sayısıyla adliyemizin dışa açılan penceresi, sesi olmuş Adalet İstanbul Dergisi bu sayısında da adliyemizdeki güncel etkinlikleri duyururken, güvenilir ve kolay ulaşılabilir bir kaynak olmaya devam ediyor. Adalet İstanbul Dergisinin yirmi birinci sayıya ulaşan serüveninde emeği olan tüm personelimize teşekkür ederim.

Geçtiğimiz günlerde Adalet Bakanlığı makamında gerçekleşen devir teslim töreniyle görevini devreden Adalet Bakanımız, Sayın Bekir BOZDAĞ beyefendiye adalet ve yargı uygulamalarında getirdiği yenilik ve üstün hizmetlerinden dolayı teşekkür ederiz, bundan sonraki görevlerinde başarılar dileriz. Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle görevi devralan yeni Adalet Bakanımız Sayın Yılmaz TUNÇ'u tebrik eder, önümüzdeki dönemde Adalet alanındaki çalışmalarında muvaffakiyet dileriz.

Terörün en hain ve çirkin yüzüne kurban verdiğimiz kahraman çalışma arkadaşımız Şehit Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim KİRAZ'ı ölümünün sekizinci yılında, Mübarek Ramazan ayında dualarla andık. İstanbul İl Protokolü, Yargı çevresinin önde gelen isimleri ve adliye personelimiz ile adliyemiz atrium alanında bir araya gelerek, Şehit Cumhuriyet Savcımızı andık. Geçtiğimiz dönemde Taksim'de gerçekleşen menfur terör saldırısında kaybettiğimiz vatandaşlarımız da dahil olmak üzere bu hainlere bedenini siper etmiş tüm şehitlerimize Allahtan rahmet, geride kalan acılı ailelerine ve sevenlerine de sabır diliyorum.

2023 yılının başlamasıyla birlikte personelimizin uzun süredir beklediği kadro problemi de çözülmüş oldu. Bu bağlamda bundan sonraki süreçte işe başlayacak personelimiz de artık kadro sorunu yaşamayacak. Bu çalışmanın mimarı olan Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN başta olmak üzere Gazi Meclisimize, personelimiz adına teşekkür ediyorum.

Adliyemizin Şehit Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz Konferans salonu fuaye alanında kısa bir süre önce İstanbul yargı çevresinin önde gelenleriyle birlikte açılışını gerçekleştirdiğimiz "Geçmişten Bugüne Yargı Giysileri" konulu kalıcı sergi dolayısıyla serginin tasarımı ve küratörlüğünü yapan İstanbul 1. Fikrî-Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi Yazı İşleri Müdürü Sayın Esin ÖNEY hanımefendiye teşekkürlerimi sunuyorum. Sergi açılışına ve sergimize dair görsel içeriğe dergimizin ilerleyen sayfalarında ulaşabilirsiniz.

Son olarak yaklaşan adli yıl sonu ve yaz ayında elinize ulaşacak yirmi birinci sayımızı tüm okurlarımızın keyifle okuması, önümüzdeki günlerin insanlığa, milletimize ve adalet camiasına sağlık ve huzur getirmesi temennisiyle selam ve saygılarımı sunuyorum.

Okan ALBAYRAK
İstanbul Adalet Komisyonu Başkanı

ADALET İSTANBUL DERGİSİ

İmtiyaz Sahibi Şaban YILMAZ
İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı adına Cumhuriyet Başsavcısı

Genel Yayın Yönetmeni Gökhan ŞEN
Cumhuriyet Başsavcı Vekili

Yayın Kurulu Başkanı Gökhan ŞEN
Cumhuriyet Başsavcı Vekili

Yayın Kurulu Hacı Hasan BÖLÜKBAŞI
Cumhuriyet Başsavcı Vekili
Emin AYDİNÇ
Cumhuriyet Savcısı
İbrahim ÇİÇEK
Cumhuriyet Savcısı
Ahmet Gezgin ÇAM
Cumhuriyet Savcısı
Hakan AKSOY
Cumhuriyet Savcısı
Nursel BEDİR
Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı
Memet Sinan CEBE
Hakim

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Kaan ÖZKUBAT

Editör Nuri GEDİK

Fotoğraf Hüseyin YILMAZ

Grafik Tasarım Seçkin DELİGÖZ

Yayın Hazırlık Maya Basın Yayın ve Matbaacılık
Davutpaşa C. Güven İş Merkezi
No: 83 A Blok - 56
Topkapı / İstanbul

Baskı Ümit Matbaacılık
Litros Yolu 2 Matbaacılar Sitesi
D:ZA/6 Zeytinburnu 34010 İstanbul

Baskı Tarihi Temmuz 2023

Yayın Türü 6 ayda bir / Yerel süreli yayın

Dergimize katkıda bulunmak isteyen okurlarımız aşağıda verilen iletişim bilgilerini kullanarak irtibata geçebilirler.
Saygıyla duyurulur.

İstanbul Adalet Sarayı
Sosyal İşler Müdürlüğü

3. Kat, C1 Blok

Tel: 0 (212) 375 75 75

Dahili: 52561 - 52569

istanbuladliyesidergisi@hotmail.com

İÇİNDEKİLER

9 **BİZDEN SİZE**

12 **BLOKZİNCİR TEKNOLOJİSİNİN POPÜLER VARLIĞI NFT'LER ve TELİF HAKKI İHLALLERİNE BAKIŞ**
Rabia YAZKAN
İstanbul Hakimi

21 **KARA KALEM**
Günay GÜLMEZ
İstanbul Adliyesi Personeli

22 **05/04/2023 TARİHLİ YASA DEĞİŞİKLİĞİ ÜZERİNE, KONUTTA HACİZ**
Mesude ALTUNEL
Germencik Hakimi

24 **AVUKATLIK SÖZLEŞMESİNİN ÖLÜM NEDENİYLE SONA ERMESİ DURUMUNDA AVUKATLIK ÜCRETİ**
Doç. Dr. Özcan GÜNERGÖK
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

Sayı: 21 Yıl: 10 TEMMUZ-ARALIK 2023 ISSN:2148-788X

32 **TÜRK BORÇLAR KANUNUNUN İHTİYAÇ SEBEBİ İLE TAHLİYE VE YENİDEN KİRALAMA YASAĞINI DÜZENLEYEN 350, 351 VE 355. MADDELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**
Mustafa Cüneyt MERT
Silivri Hakimi

37 **SEN GİTTİN - ŞİİR**
Peyman HÜRMÜZ
İstanbul BAM Hakimi

38 **HASAN TAHSİN'İN BOXTON KARDEŞLERE SUİKAST GİRİŞİMİ**
İbrahim ÇİÇEK
İstanbul Cumhuriyet Savcısı

44 **BÜTÜNLÜK ARZETMEYEN SENET METNİNDE YER ALAN BEYAZA İMZA**
Prof. Dr. Ali Cem BUDAK
İstanbul Ticaret Üniversitesi Medeni Usul ve İcra-İflas Hukuku Anabilim Dalı Başkanı

50 **FİNANSAL TABLOLARIN MÜZAKERESİ İLE BUNA BAĞLI KONULARIN GÖRÜŞÜLMESİNİN ERTELENMESİ**
Gülsüm Nur ÖZTÜRK
Demre Hakimi

58 **TURİZM VE TÜKETİCİ HAKLARI**
Ferhat İlker ÜNSEVER
Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Görevlisi, Avukat

Sabiha Elif Altaş
LLM, Avukat

68 **ŞEHİT İSTANBUL CUMHURİYET SAVCISI MEHMET SELİM KİRAZ ŞEHADETE ERİŞİNİN 8. YILINDA ANILDI**

63 **İCRA HUKUKUNDA ŞİKAYET**
Semih SOYKAN
Küçükçekmece Adliyesi Hakimi

76 **HABER VE ETKİNLİKLER**

Daima

1954'ten bugüne, yediden yetmişe herkesin yanında olduk.
Ülkemizin hayallerine, emeklerine ve geleceğine desteğimizi sunduk. Çünkü...

VakıfBank, daima seninle.

69.yıl

444 0 724 | vakifbank.com.tr

VakıfBank
Burası Sizin Yeriniz

/vakifbank

KIYMETLİ ADALET İSTANBUL DERGİSİ OKUYUCULARI;

Adalet İstanbul Dergisinin 21. sayısında sizlerle buluşmanın sevinci ve heyecanı içerisindeyiz. Bu sayıda da siz değerli okurlarımıza zengin bir içerik sunabilmek için gayret gösterdik.

Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Adalet Bakanı olarak görevlendirilen Sayın Yılmaz TUNÇ'a ve Adalet Bakan Yardımcısı olarak atanan Sayın Ramazan CAN, Sayın Hasan YILMAZ, Sayın Niyazi ACAR ve Sayın Akın GÜRLEK'e Adalet camiasına yapacağı hizmetlerden dolayı şimdiden teşekkür ediyoruz. Görevleri sona eren eski Adalet Bakanı Sayın Bekir BOZDAĞ'a ve eski Adalet Bakan Yardımcıları Sayın Zekeriya BİRKAN ve Sayın Yakup MOĞUL'a yargı bağımsızlığı ile hukukun üstünlüğünün sağlanması ve yargıya olan güvenin tesisi konusunda yaptığı çalışmalardan dolayı teşekkür ediyoruz.

Cumhuriyetimizin 100. yılı olması vesilesiyle dergimizin kapağında Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK'ün Türkiye Büyük Millet Meclisinde Cumhurbaşkanı olarak ilk konuşmasına ait fotoğrafa yer verdik.

Şehit İstanbul Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim KİRAZ'ı şehadetinin sekizinci yılında andık. Bu vesile ile Şehit Savcımız Mehmet Selim KİRAZ başta olmak üzere vazifeleri başında şehadete ulaşan Hakim ve Cumhuriyet Savcılarımızı bir kez daha rahmetle yad ediyor, adaletin tecellisi için fedakarca çalışan yargı mensuplarımıza teşekkür ediyoruz.

Dergimizin yeni sayısının oluşumunda hukuki, tarihi, teknoloji ve sanatsal yazıları ile katkı sağlayan tüm Hakim, Cumhuriyet Savcısı ve personellerimiz ile avukat ve öğretim üyelerine şükranlarımızı sunuyoruz.

İstanbul Hakimi Rabia YAZKAN'ın "Blokzincir Teknolojisinin Popüler Varlığı NFT'ler ve Telif Hakkı İhlallerine Bakış" isimli teknolojik gelişmelerin kanunlarımızla bağlamı çerçevesindeki makalesini, Germenci Hakimi Mesude ALTINEL'in "05/04/2023 Tarihli Yasa Değişikliği Üzerine, Konutta Haciz" başlıklı güncel İcra-İflas Yasası değişikliklerini kaleme aldığı makalesini, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Özcan GÜNERGÖK'ün "Avukatlık Sözleşmesinin Ölüm Nedeniyle Sona Ermesi Durumunda Avukatlık Ücreti" adlı makalesini, Silivri Hakimi Mustafa Cüneyt MERT'in "Türk Borçlar Kanununun İhtiyaç Sebebi İle Tahliye ve Yeniden Kiralama Yasağını Düzenleyen 350, 351 ve 355. Maddelerinin Değerlendirilmesi" makalesini, İstanbul BAM Hakimi Peyman HÜRMÜZ'ün "Sana Dair" şiirini, İstanbul Cumhuriyet Savcısı İbrahim ÇİÇEK'in "Hasan Tahsin'in Boxton Kardeşlere Suikast Girişimi" konulu tarihi makalesini, İstanbul Ticaret Üniversitesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Ali Cem BUDAK'ın "Bütünlük Arzetmeyen Senet Metninde Yer Alan Beyaza İmza" isimli imzanın geçmişten günümüze gelişimini orijinal belgelerle desteklediği makalesini, İstanbul Adliyesi Personeli Günay GÜLMEZ'in karakalem çalışmasını, Demre Hakimi Gülsüm Nur ÖZTÜRK'ün "Finansal Tabloların Müzakeresi ile Buna Bağlı Konuların Görüşülmesinin Ertelenmesi" başlıklı makalesini, Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Görevlisi, Avukat Ferhat İlker ÜNSEVER ile Avukat Sabiha Elif ALTAŞ'ın birlikte hazırlamış oldukları "Turizm ve Tüketici Hakları" konulu turizm sorunlarının irdelendiği makalesini dergimizin sayfalarında görebilirsiniz.

Bununla birlikte adliyemizde misafir ettiğimiz ve ziyaretlerde bulunduğumuz etkinliklerimizi de dergimizin sayfalarında ilgiyle okuyacağınızdan eminiz.

Dergimizin yenilenmiş yüzü ile ilgili öneri, eleştiri, katkı ve görüşlerinizi bekliyoruz.

Yeni sayılarımızda tekrar buluşmak dileğiyle.

Saygılarımızla...

Yayın Kurulu

3 Haziran 2023 tarihli Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile
Adalet Bakanımız olarak görevlendirilen
Sayın Yılmaz TUNÇ'a
Adalet İstanbul Dergisi Yayın Kurulu olarak
Adalet camiasına yapacağı hizmetlerden dolayı
şimdiden teşekkür ediyor başarılarının devamını diliyoruz.

Adalet Bakanımız
Sayın Bekir BOZDAĞ'a
Yargı bağımsızlığı ile Hukukun üstünlüğünün sağlanması ve
Yargıya olan güvenin tesisi konusunda yaptığı çalışmalardan dolayı
Adalet İstanbul Dergisi Yayın Kurulu olarak
teşekkür ederiz.

Ramazan CAN

Hasan YILMAZ

Niyazi ACAR

Akın GÜRLEK

21.06.2023 tarih ve 2023/308 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile
Adalet Bakan Yardımcısı olarak atanan
Sayın ***Ramazan CAN***,
Sayın ***Hasan YILMAZ***,
Sayın ***Niyazi ACAR*** ve
Sayın ***Akın GÜRLEK***'e
Adalet İstanbul Dergisi Yayın Kurulu olarak
Adalet camiasına yapacağı hizmetlerden dolayı
şimdiden teşekkür ediyor başarılarının devamını diliyoruz.

ADALET İSTANBUL DERGİSİ YAYIN KURULU

Zekeriya BİRKAN

Yakup MOĞUL

21.06.2023 tarih ve 2023/308 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile
görev süreleri dolan Eski Adalet Bakan Yardımcılarımız
Sayın ***Zekeriya BİRKAN*** ve
Sayın ***Yakup MOĞUL***'a
Yargı bağımsızlığı ile Hukukun üstünlüğünün sağlanması ve Yargıya
olan güvenin tesisi konusunda yaptığı çalışmalardan dolayı Adalet
İstanbul Dergisi Yayın Kurulu olarak teşekkür ederiz.

ADALET İSTANBUL DERGİSİ YAYIN KURULU

BLOKZİNCİR TEKNOLOJİSİNİN POPÜLER VARLIĞI NFT'LER VE TELİF HAKKI İHLALLERİNE BAKIŞ

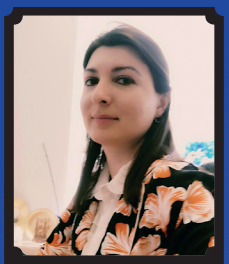

Rabia YAZKAN
İstanbul Hakimi

Avrupa Birliği (AB) Komisyonu'nun 07/06/2019 yürürlük tarihli Dijital Tek Pazarda Telif Hakları Yönergesi'nin (2019/790/EU sayılı DSM Directive) 17. maddesi kapsamında online platformlara içerik filtreleme yükümlülüğü getirilmiştir. 2000 tarihli Elektronik Ticaret Yönergesi (m.14) kapsamında uyar-kaldır prosedürü kabul edilmekteyken son yönergeyle birlikte hukuki sorumluluğun ağırlaştırıldığı anlaşılmaktadır.

1. GENEL OLARAK

Modern ve post modern dönemleri geride bırakırken pandemi sürecinin de yoğun ivme kazandırdığı dijitalleşme ile birlikte algoritma çağına doğru ilerlemekte iken verinin kıymetli varlık hâlini alması, blokzincir teknolojisinin (blockchain technology) doğuşu ve bu teknoloji üzerinden oluşturulan dijital varlıklardan NFT'lerin (Non Fungible Tokens) fikir ve sanat eserleri alanında popüler hâle gelmeye başlaması fikri mülkiyet hukukunun telif hakkı korumasına yönelik düzenlemelerinin NFT boyutu ile ele alınmasını gerektirmektedir.

Merkeziyetsiz bir internet ortamı sunan blokzincir teknolojisi ile sistemdeki veriler tek bir merkezde değil sistemdeki tüm bilgisayarlar tarafından her bir verinin kopyası oluşturularak kayıt altına alınmakta olduğundan, işlem ve verilerin değiştirilmez olması sistemin en büyük avantajı olarak ön plana çıkmaktadır.[1] Blokzincir teknolojisinin merkezi olmayan veri tabanı yapısı sayesinde aracısız işlem yapılabilmekte olup güvenilir bir merkezi otoriteye ihtiyaç duyulmamaktadır. Ağdaki tüm faaliyet kayıtları dağıtık defterde tutulduğundan, ağdaki katılımcıların sistemdeki tüm verileri görüntülemesi mümkündür. Ağ üzerindeki tüm işlemler şeffaf bir şekilde takip edilebilmekte olup sistemdeki varlığın hangi kaynaktan nereye gittiğini yahut hangi kişilerin elinden geçtiğini takip etmek için ideal bir platformdur. Sistemdeki katılımcılar, tüm işlemleri görebilmekle birlikte işlemi kimliklerle ilişkilendiren bilgileri göremezler. Bir yandan işlemler şeffaf bir şekilde görüntülenirken diğer yandan kullanıcıların kişisel bilgileri gizlidir ve şifresi çözülemez. Sistem saldırılara dayanıklı olup merkezi olmayan ağları oluşturan çok sayıda farklı makine olması nedeniyle sistemin çökme ihtimali çok düşüktür.[2]

Barındırdığı şeffaflık, verilerin geri dönüştürülemezliği ve değiştirilemezliği gibi sayılan diğer avantajları blokzincir ağını ve bu zincire bağlı kripto varlık olan

1 *Turan Sert, Sorularla Blockhain, Blockhain Türkiye, Türkiye Bilişim Vakfı, İstanbul, 2019, s.51.*

2 *Arif Furkan Mendi, Blokzincir Mimarisi ve Getirdiği Fırsatlar, https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2026790, s.185., (Erişim Tarihi: 29/11/2022)*

NFT'leri özellikle dijital sanatlar ve dijital sanat koleksiyonerliği alanında popüler hâle getirmiştir.[3] Ayrıca dijital sanat eserlerinin yanı sıra fiziki/ somut eserlerin de son dönemde yoğun şekilde dijital ortama taşınarak NFT hâline getirilmeleri ve NFT satış platformları üzerinden satışa arz edilmesi neticesinde oluşan maddi getirinin yarattığı çekim gücü ile birlikte kripto sanat ekosisteminin şekillenmesi fikri mülkiyet hukuku alanında telif hükümlerine çok yönlü bakılmasını gerekli kılmaktadır.

2. NFT (NON FUNGİBLE TOKEN) KAVRAMI ve FONKSİYONU

NFT, İngilizce Non Fungible Token ifadesinin kısaltılmış hâli olup Türkçeye misli olmayan/eşsiz jeton olarak tercüme edildiği görülmekle birlikte[4] yaygın olarak dijital imza/dijital koleksiyon şeklinde ifade edilmektedir.[5] Ülkemizde ise yakın zamanda Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi marifeti ile NFT'lere yönelik yürütülen çalışma kapsamında, ilerleyen çalışma ve paylaşımlarda NFT'nin açılımı için "Nitelikli Fikrî Tapu" teriminin tercih edileceğinin kamuoyu ile paylaşıldığı görülmüştür.[6] Dolayısıyla önümüzdeki süreçte NFT'lerin fikri haklar yönünden nitelikli bir sertifika oluşturma etkisinin "Nitelikli Fikri Tapu" ifadesi ile karşılanacağına şahit olacağımızı söyleyebiliriz.

NFT kavramının tercüme edilmesi ile tercih edilen tanımlamalarının yanında teknik yönü ile daha iyi anlaşılabilmesi açısından öncelikle kripto varlıklardan token kelimesinin ne anlama geldiğinin incelenmesi gerekmektedir. Esasında kripto varlıkların iki alt türünün mevcut olduğu kabul edilmekte olup birinci alt türü olan kripto paralar İngilizce'de "coin" (kripto para) şeklinde ifade edilen ve kendisine ait blokzinciri

3 *Arda Altınok, Gayrı Misli Kripto Varlıklara İlişkin Telif Hakkı Sorunları, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 161. Sayı, s. 254. http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/Dergi/Dergi161/262/ (Erişim Tarihi: 29/11/2022)*

4 *Onur Sarı, NFT'ler Açısından Mali Hakların Devri Sözleşmesi, Seçkin, Ankara, 2022, s.30.*

5 *Matt Fortnow, Quharrıson Terry, The NFT Handbook How To Create Sell And Buy Non- Fungible Tokens, Publisher Wiley, 2021, s.10.*

6 *https://cbddo.gov.tr/haberler/6370/cumhurbaskani-sn-recep-tayyip-erdogan-dan-nitelikli-fikri-tapu-aciklamasi, (Erişim Tarihi: 03/12/2022)*

olan kripto varlıklar olarak görülmektedir. Token ise kripto paralardan farklı olarak kendisine ait bir blokzinciri olmayan ve başka bir kripto paraya ait blokzincirde işlem gören kripto varlıklardır. NFT'ler ise eşsiz nitelikte olup token'lardan farklı olarak fikir ve sanat eserlerinde görülen teklik ve özgünlük olgularının teknolojik olarak farklı bir yansıması olarak karşımıza çıkmaktadır.[7] Dolayısıyla NFT olarak adlandırılan "meta" esasında eşi benzeri olmayan bir tokendan, yani kripto varlıktan ibarettir. Bu "eşi benzeri olmama" özelliği ise NFT olarak adlandırdığımız tokenları diğer tokenlardan daha değerli kılmaktadır.[8]

NFT'ler günümüzde yoğun olarak Ethereum blokzinciri üzerinden ERC 721 Token Standardı[9] ile gayri misli nitelik taşıyan dijital varlık olarak oluşturulmaktadır. Ethereum blokzincirinde ise tek bir NFT'nin basılmasında, ortalama ABD hane halkının bir haftada tükettiğinden daha fazlasına eşdeğer olan 231.31 KWH enerji kullanıldığı hesaplanmakla bu menfi etkinin azaltılmasının gerekliliği rekabete elverişli bir alanın doğmasına sebebiyet vermiştir. Nitekim yakın zamanda Solana, Flow ve XRP Ledger gibi çok daha düşük enerji kullanımına sahip olduğunu iddia eden birçok blokzincir geliştirilmiş olup [10] Solana blokzincirinin NFT platformları olan ''Magic Eden'' ve ''Metaplex''in haftalık 1 milyon işlem adedine ulaştığı gündeme gelmiştir. [11]

NFT meydana getirme işleminin "minting" ifadesi ile kavramlaştırıldığı görülmektedir. Minting faaliyeti herhangi bir varlıkla özdeşleşen dijital kopyanın blokzincir ağı üzerinde silinemez şekilde kaydının oluşturulmasını ve bu kaydın kripto para cüzdanlarında saklanması faaliyetini ifade etmektedir. Nitekim böylece NFT sahibine özellikle gayri merkezi bir blokzincir ağında mülkiyet ilişkisine ve özellikle NFT sürecinin geçmişine dair silinemez olan bilginin blokzincir ağı üzerinde saklanmasına olanak tanımaktadır. [12] Fiziki eserlerin yahut dijital eserlerin NFT'leştirilmesi mümkün olup mintleme ile birlikte dijital varlığın benzersiz olduğuna ilişkin kimlik sertifikası oluşmaktadır. Dolayısıyla NFT içerisinde barınan husus, eserin kendisi değil esere ilişkin meta datalardır. [13]

Fiziki eserlerin kopyalarının kolaylıkla tespiti mümkün iken dijital eserlerin serbestçe kopyalanabilir olmasının yarattığı risk nedeni ile dijital eserler yönünden telif hakkı korumasının sınırlı kaldığı bir gerçektir. Ancak NFT'lerin ortaya çıkması ile birlikte dijital orijinallik eksikliğinde önemli bir değişim yaşanmaktadır. Nitekim NFT'ler dijital sanat eserlerinde ortaya çıkan aidiyet ve orijinallik sorununa çözüm sağlamakta olduğundan dolayı günümüzde yoğun olarak dijital sanat eserlerinde kendisini göstermektedir. NFT dijital veya fiziksel herhangi bir varlıktan jeton üretilmesini ve bunun devrini mümkün kılmakta olup dijital bir sanat eserini oluşturan kimsenin bundan değiştirilemeyen jeton/NFT oluşturup, söz konusu jetonun bir ikincisinin var olmamasını sağlamaktadır. Söz konusu dijital mislî olmayan eseri temsil eden jetonun sonradan üçüncü kişilere satılabilmesi de mümkündür. Kezâ, NFT'ler aksi kararlaştırılmadıkça temsil ettiği dijital varlığın satın alınmasını sağlamakta olup böylece, dijital sertifikanın yani NFT'nin sahibi, bu jeton blokzincirde depolandığı için temel dijital varlık üzerinde hakka sahip olmaktadır. [14]

NFT'lerin eşsiz nitelikteki fonksiyonlarının, fikri mülkiyet alanında orijinalliğin tetkiki ve denetlenmesi noktasında önemli işlevlerinin olacağını söyleyebiliriz. Nitekim yakın zamanda Avrupa Birliği (AB), sahtecilikle mücadele çalışmaları kapsamında 2023 yılında uygulamaya koymayı planladığı ve blokzincir teknolojisi ile NFT'lerden faydalanan yeni bir strateji geliştirdiğini açıklamış olup yaklaşık 5 yıllık bir çalışmanın sonucu olan stratejinin hayata geçirilmesinden AB Fikri Mülkiyet Ofisi'nin sorumlu olacağı belirtilmiştir. Bu kapsamda yürütülen çalışmanın ana hatlarında; fikri mülkiyet sahiplerinin, üretilen ürünlerin orijinal olduğunu kanıtlamak için ikiz NFT'ler çıkarması ve bu kişilerin, blokzincire yetkili imza sahibi olarak dâhil edilmesi planlanmıştır. Daha sonra sistem, ürünler kontrol noktalarından geçerken tedarik zincirinin takip edilebilmesini mümkün kılacak olup böylece fikri mülkiyet sahiplerinin, mağazalarda satılan ürünlerinin kendi orijinal ürünleri olduğundan emin olmalarının sağlanması hedeflenmiştir. [15] Dolayısıyla blokzincir teknolojisinin barındırdığı avantajlar ve bu zincire bağlı

7 *Mete Tevetoğlu, Hukuki Yönleriyle Kripto Varlıklar Ve Kripto Varlıkların İlk Arzı, Genişletilmiş 2. Baskı, Aristo, İstanbul, 2021, s. 74.*

8 *Pınar Çağlayan Aksoy, Zehra Özkan Üner, NFTs and copyright: challen ges and opportunities, Journal of Intellectual Property Law & Practice, C. 16, Sa. 10, Y. 2021, s.1117, http://repository.bilkent.edu.tr/bitstream/handle/11693/78125/NFTs_and_copyright_challenges_and_opportunities.pdf?sequence=1 (Erişim: 03/12/2022)*

9 *ERC-721 standardı için bkz. https://eips.ethereum.org/EIPS/eip-721 (Erişim Tarihi: 03/12/2022)*

10 *https://www.researchgate.net/publication/364328292_BLOKZINCIR_NFT, (Erişim Tarihi: 10/12/2022)*

11 *https://tr.cointelegraph.com/news/solanas-nft-platforms-reaches-1-million-weekly-transactions, (Erişim Tarihi: 10/12/2022)*

12 *Gökçen Karasioğlu Gürbüz, "Eser Sahibinin Dijital Mührü: NFT Sanat Eserleri", Uluslararası Bilişim ve Teknoloji Hukuku Sempozyumu Tebliğler Kitabı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021, s. 617-619.*

13 *Onur Sarı, a.g.e. , s. 40.*

14 *Markus Kaulartz, Schmid Alexander, Rechtliche Aspekte sogenannter Non Fungible Token, CB 2021, s. 298-302. Akt. Mehmet Akçaal, NFT Sanat Eserlerinin Miras Yoluyla Geçmesi, TBB Dergisi, 2022 (159) , http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2022-159-2043 (Erişim Tarihi: 03/12/2022) s. 371.*

15 *Bkz.https://tr.cointelegraph.com/news/eu-is-heading-to-the-blockchain-to-fight-against-counterfeiting, (Erişim Tarihi: 03/12/2022)*

NFT'ler marifeti ile fikir ve sanat eserleri yönünden telif hukuku korumasının ''tescil'' korumasına benzer şekilde ''NFT oluşturma'' korumasına doğru ilerlediğini söyleyebiliriz.

3. NFT'LER YÖNÜNDEN TELİF HAKLARININ GÖRÜNÜMÜ

Bir önceki başlık altında da ifade ettiğimiz üzere NFT; dijital ortamda görüntü, metin, ses, grafik yahut video formatında var olan bir eserin mint edilmesi (tokenize edilmesi) neticesinde oluşturulan kripto varlık olup esasında bir koddan ibarettir ve bu kodun kaynağında FSEK kapsamında "eser" olarak koruma altında olan ürünler bulunabilmektedir. Her türlü somut yahut soyut fikir ve sanat eserlerinin NFT hâline getirilebilmesi mümkündür. NFT'ler eşsiz vasıfta dijital bir sertifika olup dijital tescil imkânı sağlamaktadır. Böylece dijital sanat eserlerinin, orijinaline sahip olunduğu garanti altına alınmakta ve onları alınıp satılabilir dijital sertifikalar haline getirmektedir. Bu özelliğinden dolayı NFT ismini en çok sanat eserleri ile birlikte duymaktayız. Nitekim NFT tarihine bakıldığında NFT'nin ilk olarak 2017 yılında sanat projesi ile ortaya çıktığını görmekteyiz. NFT'ye dönüşen sanat eserleri ile kripto sanat alanı doğmuş olup ilk olarak Cripto Punks ile başlayan süreç, Pixel Sanat projesiyle devam etmiş, 2020 yılında Beeple mahlaslı sanatçının çalışmalarından birinin NFT'sinin 69.000.000 USD'ye satılması haberleri ile gündeme gelmiştir. [16] Üstelik dünyanın ilk tescilli sanat eseri NFT'sinin Atatürk'ün fotoğrafına ait olması da kripto sanatın ülkemizdeki potansiyelini göstermiştir. [17]

Hukukumuzda fikri hak olarak korunması gereken eser grupları FSEK kapsamında sınırlı sayı ilkesi ile sayılmış olup bir fikri ürünün FSEK kapsamında eser olarak kabul edilebilmesi için Kanun'da belirtilen eser türlerinden birisine dâhil olması (şekli şart), sahibinin hususiyetini taşıması (sübjektif şart), tasarrufa elverişli olması, üçüncü kişilerce algılanabilir olması (objektif şart) gerekmektedir.[18] NFT olarak sertifikalandırılan ürünün sayılan şartları hâiz olmakla eser vasfında olması halinde web sayfasına yükleme, NFT'ye dönüştürme/ mintleme/ tokenize etme, elde edilen tokeni (NFT'yi) üçüncü kişilere satma eylemlerinin FSEK kapsamında düzenlenen manevi haklar, mâli haklar, bağlantılı haklar bağlamında ele alınması gerekmektedir.[19]

Telif hakkının konusunu oluşturan eser, kişinin fikri faaliyeti neticesinde ortaya koyduğu ürün olup eser sahibi, eseri oluşturma anından itibaren eser sahipliğini ve ona bağlı olan manevi ve mâli hakları kazanmaktadır. [20] Bu nedenle eseri NFT'ye dönüştürme yetkisinin de eser sahibinde olduğu kabul edilmelidir. Dolayısıyla başkasına ait bir eserin izinsiz olarak NFT haline getirilmesi, platformlarda satışa sunulması eser sahibinin telif haklarının ihlaline sebebiyet verecektir. [21]

Fikri haklar fiziki eserden ayrı olarak esere bahşedilen soyut bir hak olmakla NFT satın alındığı zaman eserin telif haklarının da devralındığını söylemek mümkün olmayacaktır. Telif haklarına bağlı manevi ve mâli haklar eser sahibinde kalmaya devam edecektir. Nitekim ürünün mülkiyetinin satışı telif hakkının da devri anlamına gelmemektedir. Telif haklarının devredilmesi arzu edilmekte ise eser sahibi ile NFT alıcısı arasında yazılı olarak hakların açıkça ayrı ayrı belirtildiği şekilde mâli hak devri yapılması veya lisans alınması gerekmektedir. Eserin mâli hakları yazılı, tek tek sayılmak sureti ile devredilmemiş ise haklar eser sahibinde kalmaya devam edeceğinden önceki devirlerin eserin NFT'ye dönüştürülme hakkının da devredildiği anlamına gelmeyeceğinin kabul edilmesi gerekmektedir.

Eserin NFT'sinin satın alınması ile kişisel olarak kullanma ve NFT'yi bir başkasına satma hakkı elde edilmektedir. NFT eşsiz ve biricik token olup ondan yeni bir şey türetilmesi mümkün değildir. Dolayısıyla eser sahibinin eserin NFT'sini yaptırdığında haklarını devretmeyerek yalnızca NFT'yi sattığı durumda eser sahibinin yeni bir NFT yaptırabilmesi kanunen mümkün olabilecektir. Bu durumda ilk NFT sahibinin eser sahibine karşı ileri sürebileceği herhangi bir hukuki argümanın bulunmadığı ileri sürülmektedir.[22] Ancak genel bir hukuk kaidesi olmakla her somut olay özelinde dikkate alınması gereken Türk Medeni Kanunu'nun (TMK) 2. maddesi ışığında dürüstlük kuralına aykırılık oluşturduğu saptanan eylemlerin hukuk düzenince korunması mümkün olmamalıdır.

16 *https://cryptopotato.com/language/tr/cryptopunks-nedir-cryptopunks-nftleri-hakkinda-bilmeniz-gereken-her-sey/, (Erişim Tarihi:07/12/2022)*

17 *https://www.ntv.com.tr/galeri/n-life/kultur-ve-sanat/dunyanin-sanat-eseri-tescilli-ilk-nftsi-ataturkun-fotografioldu, "Atatürk'ün, gazeteci Ruşen Eşref Ünaydın'a hediye ettiği imzalı fotoğrafının 70 yıl önce Afyonkarahisar'daki gazetelerde basılmak için üretilen negatif kopyası, pozitif fotoğrafla birleştirilerek NFT yapıldı. Kültür ve Turizm Bakanlığınca tescil belgesi alan NFT Atatürk fotoğrafı, bir devlet tarafından sanat eseri olarak tescil edilmiş ilk NFT özelliğini kazandı."*

18 *Cahit Suluk, Rauf Karasu, Temel Nal, Fikri Mülkiyet Hukuku, 4. Baskı, Seçkin, Ankara, 2020, s.40. , Ünal Tekinalp Fikri Mülkiyet Hukuku, 5. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2012, s.103.*

19 *Onur Sarı, a.g.e , s. 52, Arda Altınok, Gayri Misli Kripto Varlıklara İlişkin Telif Hakkı Sorunları, a.g.e, s.262.*

20 *Canan Küçükali, Fikri Hakların İhlalinden Kaynaklanan Tazminat Davası, 2. Baskı, Seçkin, Ankara, 2021, s. 152.*

21 *Gregory Chinlund, Kelley Gordon, What are the copyright implications of NFT's?, Reuters Legal, Akt. Onur Sarı, a.g.e. ,s.58. "ABD Telif Hakkı Kanununa (17 USC /101) göre eser sahibi çalışmayı NFT'ye dönüştürme yetkisine sahip tek kişi olarak kabul edilmiştir."*

22 *Canan Küçükali, Telif Koruması Anlamında (Takas Edilemez Jeton) Nft'ler, a.g.e. , s. 597-619.*

4. NFT'LER ve FSEK KAPSAMINDA TELİF HAKKI İHLALLERİ

NFT oluşturma aşamasında telif hakları yönünden dikkat edilmesi gereken ilk husus, başkasına ait bir eserin izinsiz olarak NFT haline dönüştürülmemesi gerektiğidir. Mintleme işlemi ile birlikte eserin web ortamına/ IPFS protokolüne yüklenmesi eyleminin FSEK kapsamında hangi mâli hak bağlamında ele alınması gerektiğini inceleyecek olursak bu eylemin, çoğaltma ve umuma iletim haklarının kullanımı olduğunu görmekteyiz. Dolayısıyla eser sahibi yahut hak sahiplerinin rızası dışında NFT oluşturulması durumunda mâli hak sahiplerinin "çoğaltma" (FSEK 22. madde) ve "umuma iletim hakları" (FSEK 25. madde) ihlal edilmiş olacaktır.[23]

Mevcut FSEK düzenlemeleri nazara alındığında, eser/hak sahibinden başka bir kişinin hak sahibinin izni olmaksızın eser üzerinde minting faaliyeti gerçekleştirerek NFT platformlarında bunu sergilemesi yahut satışa sunması durumunda eser/hak sahibinin; FSEK 66 ve 70. maddeleri arasında düzenlenen hukuk davaları kapsamında tecavüzün tespiti, tecavüzün (meni) önlenmesi, tecavüzün (refi) kaldırılması ve eylem neticesinde zarar doğmuş ise maddi ve manevi tazminat davası açabileceği gibi tazminat yanında haksız şekilde NFT oluşturma ve satış faaliyeti neticesinde elde edilen kârın kendisine ödenmesini talep etmesi mümkündür.

NFT oluşturma sürecinde gündeme gelmesi muhtemel bir diğer mâli hak ihlali ise "İşleme hakkı"nın ihlalidir. FSEK 21. maddesi gereğince bir eserden, onu işlemek suretiyle faydalanma hakkı münhasıran eser sahibine ait olup NFT meydana getirme sürecinde IPFS protokolüne/ web ortamına yüklemeden önce, NFT oluşturan tarafından orijinal eser üzerinde çeşitli değişikliklerin yapılması mümkündür. Bu durumda NFT oluşturan kimse, eser sahibinden izin almaksızın orijinal eser üzerinde değişiklik yapmış ise eser sahibinin işleme hakkının ihlâline sebebiyet verecektir. [24]

Mâli haklar içerisindeki yayma hakkı yönünden bakıldığında ise yayma hakkını düzenleyen Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 23. maddesi gereğince bir eserin aslını veya çoğaltılmış nüshalarını, kiralamak, ödünç vermek, satışa çıkarmak veya diğer yollarla dağıtmak hakkı münhasıran eser sahibine aittir. Aynı hükmün ikinci fıkrasının son cümlesi; "Kiralama ve kamuya ödünç verme yetkisi eser sahibinde kalmak kaydıyla, belirli nüshaların hak sahibinin yayma hakkını kullanması sonucu mülkiyeti devredilerek ülke sınırları içinde ilk satışı veya dağıtımı yapıldıktan sonra bunların yeniden satışı eser sahibine tanınan yayma hakkını ihlal etmez." şeklinde düzenlenmiş olup bu düzenleme öğretide ve uygulamada "yayma hakkının tükenmesi" şeklinde ifade edilmektedir. Tükenme ilkesi yayma hakkına ilişkin olmakla NFT haline getirilen eserler için yayma hakkının tükenip tükenmeyeceği meselesi tartışmalıdır. Bir görüşe göre yayma hakkının tükenmesi eserin somutlaştığı maddi varlık üzerinde gerçekleşmekte olup fiziki olarak CD, DVD gibi yapılan satışlarda tükenme gerçekleşirken MP3 gibi çevrim içi iletilen ürünlerde aynı durum oluşmayacağı gibi NFT'ler yönünden de tükenme ilkesinin uygulanamayacağı ifade edilmektedir.[25] Farklı yöndeki görüşlerde ise somut eserlerin NFT haline getirilmesi halinde tükenme ilkesinin uygulanabileceği, tükenmenin sadece fiziksel nüshalar yönünden mevcut olması nedeni ile dijital eserler yönünden tükenme ilkesinin uygulanamayacağı, ancak dijital eserlerinin kopyalanmasının nüsha olarak kabul edilmesi halinde yayma hakkı ve tükenme ilkesinin söz konusu olabileceği ileri sürülmüştür.[26]

Eser sahibinin kişiliğine bağlı olan manevi haklardan adın belirtilmesini isteme hakkı mevcut olup eserin NFT haline getirilmesi ve platformda eser sahibinin adı belirtilmeden sunulması halinde manevi hakkın ihlaline sebebiyet verebilecektir. Ayrıca eser henüz umuma arz edilmemişse, örneğin sanatçı ile NFT yazılımcısının birlikte çalışması durumunda eserin henüz tamamlanmadan dolayısıyla alenileşmeden izinsiz suretle NFT oluşturularak kamuya sunulması halinde umuma arz hakkının ihlali sonucunu doğuracaktır.

23 Selva Kaynak, Serhat Koç, "Telif Hakları Hukuku'nun Yeni Macerası: Sosyal Medya", Folklor/Edebiyat, Y. 2015, C. 21, Sa. 83, s. 408, Çevrimiçi. https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/255551 (Erişim Tarihi:03.12.2022), Arda Altınok, a.g.e. , s. 264. , Mete Tevetoğlu, "NFT'nin Gündeme Taşıdığı Hukuki Sorunlar", İstanbul Barosu Bilişim Hukuku Komisyonu Yapay Zeka Çalışma Grubu, Yapay Zeka Çağında Hukuk, ("Tevetoğlu") s. 10, https://www.istanbulbarosu.org.tr/files/komisyonlar/yzcg/2022subatbulten.pdf, (Erişim Tarihi: 03/12/2022)

24 Arda Altınok, a.g.e. , s.266.

25 Canan Küçükali, Telif Koruması Anlamında (Takas Edilemez Jeton) Nft'ler, a.g.e. , s. 597-619.

26 Onur Sarı, a.g.e. , s.83. , Veysel Başpınar, Doğan Kocabey, İnternette Fikri Hakların Korunması, Yetkin, Ankara, 2007, s.112.

Manevi haklar kural olarak eser sahibine ait olmakla birlikte bazı manevi hakların eser sahibinin ölümü halinde mirasçıları tarafından da kullanılması mümkündür. Ancak FSEK 27. maddesi; ‘‘(Değişik: 7/6/1995 - 4110/10 md.) Koruma süresi eser sahibinin yaşadığı müddetçe ve ölümünden itibaren 70 yıl devam eder. (Ek cümle: 21/2/2001 - 4630/16 md.) Bu süre, eser sahibinin birden fazla olması durumunda, hayatta kalan son eser sahibinin ölümünden itibaren yetmiş yıl geçmekle son bulur. Sahibinin ölümünden sonra alenileşen eserlerde koruma süresi ölüm tarihinden sonra 70 yıldır. 12 nci maddenin birinci fıkrasındaki hallerde koruma süresi, eserin aleniyet tarihinden sonra 70 yıldır; meğerki eser sahibi bu sürenin bitmesinden önce adını açıklamış bulunsun, İlk eser sahibi tüzelkişi ise, koruma süresi aleniyet tarihinden itibaren 70 yıldır.’’ şeklinde düzenlenmiş olup koruma süresi sona ermiş bir eserden NFT oluşturulması sureti ile serbestçe yararlanılması mümkün olacaktır. [27]

Eser sahibi veya mâli hak sahiplerinin haklarının yanı sıra FSEK 80. maddesinde düzenlenen bağlantılı hakların da NFT oluşturulma ve satışı kapsamında ihlal edilmesi gündeme gelebilecektir. Nitekim anılı maddede sinema eserinin umuma iletimi noktasında film yapımcısının münhasıran umuma iletime izin verme veya yasaklama hakkı bulunmakta olup yapımcının izni olmaksızın filmin belli sahnelerinin film senaristi yahut yönetmeni tarafından NFT haline dönüştürülmesi halinde film yapımcısının bağlantılı haklarının ihlali sonucunu doğurabilecektir.[28]

5. NFT PAZARYERLERİNİN TELİF KORUMASI YÖNÜNDEN SORUMLULUĞU

Bu aşamaya kadar tespit edildiği üzere NFT’ler yönünden telif hakkı ihlalleri, hem oluşturma sürecinde hem de sonrasındaki satış sürecinde ortaya çıkabilmektedir. Nitekim NFT’ler her ne kadar fonksiyonları gereği eşsiz, değiştirilemez niteliğe sahip olsalar da NFT’nin bizzat eser sahibi/ hak sahibi tarafından oluşturulduğunun mutlak garantisini verememektedir. Dolayısıyla bu noktada NFT pazaryerlerinde işlem yapılırken dikkat edilmesi gereken hususlar ile pazaryerlerinin sorumluluğunun irdelenmesi gerekmektedir.[29]

NFT pazaryeri, NFT’lerin alınıp satılabildiği platformlara verilen isim olup hâlihazırdaki en büyük NFT pazaryeri ‘‘OpenSea’’ olarak görünmektedir. NFT pazaryerleri üzerinden, pazaryerine entegre olan blokzincirlerde bulunan NFT’lerin alınıp satılabilmesi mümkün olup NFT pazaryerlerine kripto para cüzdanlarıyla giriş yapılmaktadır.[30] Uygulamada NFT pazaryerlerinin, NFT alışveriş hizmetlerini sağlamakta genel olarak iki tür yöntem uyguladıkları görülmektedir. İlk yöntem doğrudan pazaryerlerinin akıllı sözleşmeleri üzerinden Ethereum veya diğer blokzincir ağlarına NFT’leri yüklemek şeklinde gerçekleşmektedir. Bu seçenekte NFT pazaryerlerinin kendi akıllı sözleşmeleri ile işlem yapılmakta olduğundan dolayı, NFT pazaryerlerinin kullanıcı sözleşmesinin dikkatle incelenmesi gerekmektedir. Nitekim bu sözleşmelerin içeriğinde NFT’nin her satımında platforma ve / veya eser ya da hak sahibine ödeme yapılmasının gerektiği yazılı olabilmektedir. İkinci yöntemde ise kullanıcılara bireysel akıllı sözleşmeleri ile sisteme yükleme imkânı sağlanmaktadır. Bu durumda kullanıcılar doğrudan kendi akıllı sözleşmeleri ile ethereum veya diğer ağlarda NFT’lerini yükleyip satışa sunabilmekte olup akıllı sözleşme oluşturma konusu yazılım bilgisi gerektiğinden hukukçu ve yazılımcı işbirliğini gerektirecektir. [31]

NFT pazaryerlerinin hukuki durumunu nasıl tanımlayacağımıza bakarsak 5651 sayılı ‘‘İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlemesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkındaki Kanun’’ hükümleri ışığında “yer sağlayıcı” olarak nitelendirilmesinin mümkün olduğunu söyleyebiliriz. Bu noktada eser sahibi/mâli hak veya bağlantılı hak sahiplerinin telif haklarını ihlal eden bir NFT’nin platformda bulunması halinde kural olarak mevcut yasal düzenlemeler kapsamında NFT pazaryerinin “içeriğin hukuka aykırılığını inceleme yükümlülüğü” bulunmadığı için hukuki ve cezai sorumluluğunun mevcut olmadığı ileri sürülebilir ise de ihlal durumundan haberdar olunması halinde gerek 5651 sayılı Kanun gerekse FSEK Ek 4/3 maddesi gereğince NFT pazaryerlerinin içeriği erişime engelleme ve/veya içerikten çıkartma yükümlülüğü mevcuttur. Ancak bu tedbirin, NFT pazaryerlerinde satışa arz sürecinin devam ettiği hallerde tatbik edilmesi mümkündür. NFT’nin satışı yapıldıktan sonra erişimi engelleme veya içerikten çıkartma tedbirinin, NFT’nin soğuk cüzdan olarak adlandırılan çevrimdışı ortamda saklandığı durumlarda uygulanması mümkün değildir. Bu durumda telif hakkı ihlal edilen kişilerin NFT’nin satış bedeli yahut sonraki satışlardan alınan ödemelerin tazminini talep etmeleri gerekecektir. [32]

27 *Canan Küçükali, Telif Koruması Anlamında (Takas Edilemez Jeton) Nft’ler, a.g.e. , s. 597-619.*

28 *Arda Altınok, a.g.e. , s.267.*

29 *Pınar Çağlayan Aksoy, Zehra Özkan Üner, a.g.e., s.1125.*

30 *https://www.bitlo.com/kripto-paralar/nft, (Erişim Tarihi:10/12/2022)*

31 *https://www.hukukvebilisimdergisi.com/nft-teknolojisi-ve-telif-haklari/, (Erişim Tarihi: 04/12/2022), Onur Sarı, a.g.e , s.213.*

32 *Arda Altınok, a.g.e. , s.270.*

NFT pazaryerleri aleyhine açılacak davalar yönünden yapılacak değerlendirme, telif korumasının etkinliğinin tesis edilmesi ve telif hukuku yaptırımının icra edilebilirliği yönünden önem arz edecektir. Zirâ, Çin Hangzhou Mahkemesinin Quice v. Big Verse kararı, NFT pazaryerlerinin sorumluluklarını göstermesi adına emsal olabilecek ilk mahkeme kararı olarak dikkate alınmaya değerdir. 22/04/2022 tarihli, ZHE 0129 MIN CHU 1008 sayılı kararında, sanatçı Ma Q. tarafından oluşturulan kaplan görselini içeren karikatür çalışmasının izinsiz şekilde Bigverse isimli NFT pazaryeri platformunda, bir kullanıcı tarafından 899 Çin Yuan'a satışının gerçekleştiği ve eser sahipliğinden doğan haklar üzerinde münhasır yetkili olduğunu beyan eden şirketin, satışa konu NFT'nin telif haklarına tecavüz teşkil ettiğini iddia ettiği dava kapsamında mahkeme; NFT satış platformu olan Bigverse'ün ilgili NFT'yi oluşturan kullanıcının eser üzerinde hak sahibi olup olmadığını kontrol etmediğine, bu nedenle bilgi ağları aracılığı ile eseri yayma hakkının ihlalini kolaylaştırmaktan dolayı kusurlu olduğuna karar vermiş ve hak sahibine tazminat ödenmesine karar vermiştir. Mahkemenin kararındaki bir diğer önemli hususta Bigverse'e platforma yüklenecek içerikler açısından kullanıcıların içerik üzerinde hak sahipliğini doğrulayan mekanizmalar geliştirmesi ve uygulamaya koyması gerektiğine vurgu yapmış olmasıdır.[33]

Avrupa Birliği (AB) Komisyonu'nun 07/06/2019 yürürlük tarihli Dijital Tek Pazarda Telif Hakları Yönergesi'nin (2019/790/EU sayılı DSM Directive) 17. maddesi kapsamında online platformlara içerik filtreleme yükümlülüğü getirilmiştir. 2000 tarihli Elektronik Ticaret Yönergesi (m.14) kapsamında uyar-kaldır prosedürü kabul edilmekteyken son yönergeyle birlikte hukuki sorumluluğun ağırlaştırıldığı anlaşılmaktadır. Düzenleme ile platformlara getireceği külfet ve internetin kontrolü gibi hususlar yönünden tartışmalı başlıklar açılmış olmasına karşın geri adım atılmadığı görülmüştür. [34]

33 https://news.yahoo.com/chinas-first-court-rulingnft-093000697.html, https://www.mondaq.com/Article/1194028, (Erişim Tarihi:04/12/2022)

34 https://fikrimulkiyet.com/ab-dijital-tek-pazar-telif-haklari-yonergesi/, (Erişim Tarihi: 10/12/2022)

Dolayısıyla anılı yasal düzenlemeler ve yabancı mahkeme kararı ışığında telif ihlalleri ile mücadelede dijital/online platformlar nezdindeki sorumluluğun giderek ağırlaştırıldığını görmekteyiz. Ülkemizde hâlen 2000 tarihli Elektronik Ticaret Yönergesi'ne uygun şekilde uyar-kaldır prosedürünün geçerli olması nedeni ile önümüzdeki süreçte NFT'ler yönünden gelişmesi muhtemel telif hakkı sorunları karşısında uygulamada yeterli korumanın sağlanamama riski mevcuttur. Nitekim merkeziyetsiz bir ortam sunan blokzincir sistemi üzerindeki kripto varlıklar yönünden telif hakkı ihlallerinin etkili bir yaptırıma bağlanması, blokzincir teknolojisinin regüle edilmesi zor olan yapısı nedeni ile güçlükler barındırmakla birlikte zarara uğrayanlar yönünden etkin hukuki koruma ilkesinin tesisi adına NFT pazaryerlerinin sorumluluklarının geniş bir bakış açısı ile tanımlanmasının gerekeceğini söyleyebiliriz.

6. DEĞERLENDİRME

Blokzincir teknolojisinin gelişmesi ve bünyesindeki kripto varlıklardan NFT'lerin özellikle dijital sanat alanında yükselen potansiyeli telif hakları yönünden önemli meselelerin gündeme gelmesine neden olmuştur. NFT'ler değiştirilemez jeton/kripto varlık olup esere ait dijital sertifikanın oluşturulması ile telif haklarının aidiyeti noktasında dijital bir güvence teşkil etmektedir. Bununla birlikte NFT'nin mevcudiyeti tek başına telif hakkı ihlallerine çözüm getirmediği gibi eser sahibi/hak sahibi/bağlantılı hak sahiplerinin mâli ve manevi haklarına tecavüz teşkil eden eylemlerle dolu dijital bir sahanın doğmasına da sebebiyet vermiştir.

Teknolojik gelişmeleri iyi yahut kötü olarak nitelendirmekten ziyade uygulayıcısı olan insan eylemlerine odaklanılması isabetli olacaktır. Nitekim iyiyi de kötüyü de belirleyen insan eylemleri olup neticesi, hak ekseninde kalınıp kalınmadığına göre değişkenlik göstermektedir. Bu yönü ile NFT'lere baktığımızda kripto varlıkların hak sahipleri tarafından üretilmesi, satışa arz edilmesi halinde eşsiz ve değiştirilemez yapıları sayesinde telif koruması yönünden etkili bir araç olabileceklerini söyleyebiliriz. Ancak hak sahibi olunmadığı halde NFT oluşturulması, pazaryerlerinde satışa sunulması halinde eser sahibi ve mali hak sahiplerinin çoğaltma hakkı ile umuma iletim haklarının ihlali, bağlantılı hak sahiplerinin umuma iletime izin verme ve çoğaltma haklarının ihlali gündeme gelmekte olup hak sahipleri; tecavüzün tespiti, önlenmesi/ kaldırılması, zarara uğranılmış ise tazmini ve elde edilmiş kârın ödenmesini talep etme haklarını haizdir.

NFT pazaryerlerinin sorumluluklarını mevcut düzenlemeler kapsamında yer sağlayıcı sıfatı ile belirlemek

isabetli olmakla birlikte telif korumasının daha etkin şekilde tesisi adına Çin Hangzhou Mahkemesinin Quice v. Big Verse kararı ve AB Komisyonu'nun Dijital Tek Pazarda Telif Hakları Yönergesi'nin 17. madde düzenlemesi, satış platformlarının sorumluluklarının geniş kapsamlı tanımlanması noktasında emsal alınabilecektir. Böylece NFT pazaryerleri yönünden NFT'yi oluşturan kullanıcının eser üzerinde hak sahibi olup olmadığını kontrol etme yükümlüğünün bulunup bulunmadığının somut olay özelinde tartışılması, hak ve nesafet ilkesi ışığında çatışan menfaatlerin dengelenmesi isabetli olacaktır. ■

KAYNAKLAR:

Aksoy Pınar Çağlayan, Üner Zehra Özkan. NFTs and copyright: challen ges and opportunities, Journal of Intellectual Property Law & Practice. C. 16, Sa. 10, Y. 2021, s.1117. http://repository.bilkent.edu.tr/bitstream/handle/11693/78125/NFTs_and_copyright_challenges_and_opportunities.pdf?sequence=1 (Erişim: 03/12/2022)

Altınok Arda. Gayrı Misli Kripto Varlıklara İlişkin Telif Hakkı Sorunları. Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 161. Sayı, http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/Dergi/Dergi161/262/ .(Erişim Tarihi: 29/11/2022)

Altınok Arda. "Kripto Varlıklar ile ICO'nun Hukuki Niteliği ve Türk Hukuku Açısından Bir Değerlendirme". Legal Mali Hukuk Dergisi, 2021, Sa. 197.

Başpınar Veysel, Kocabey Doğan. İnternette Fikri Hakların Korunması. Ankara: Yetkin, 2007.

Chinlund Gregory, Gordon Kelley. What are the copyright implications of NFT's?. Reuters Legal.

Fortnow Matt, Quharrıson Terry. The NFT Handbook How To Create Sell And Buy Non- Fungible Tokens. Publisher Wiley, 2021.

Herian Robert, Claudia Di Bernardino v.d. ''NFT Legal Token Classification'' Eu Blockchain Observatory&-Forum. 2021.

Karasioğlu Gürbüz Gökçen. ''Eser Sahibinin Dijital Mührü: NFT Sanat Eserleri", Uluslararası Bilişim ve Teknoloji Hukuku Sempozyumu Tebliğler Kitabı. Ankara: Adalet Yayınevi, 2021.

Kaulartz Markus, Alexander Schmid. Rechtliche Aspekte sogenannter Non Fungible Token. CB 2021, s. 298-302. Akt. Mehmet Akçaal. NFT Sanat Eserlerinin Miras Yoluyla Geçmesi. TBB Dergisi, 2022 (159) , http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2022-159-2043

Kaynak Selva, Koç Serhat. "Telif Hakları Hukuku'nun Yeni Macerası: Sosyal Medya". Folklor/Edebiyat, Y. 2015, C. 21, Sa. 83, s. 408, Çevrimiçi. https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/255551

Küçükali Canan. "Telif Koruması Anlamında (Takas Edilemez Jeton) Nft'ler". Ankara: Uluslararası Bilişim ve Teknoloji Hukuku Sempozyumu Tebliğler Kitabı, 2021.

Küçükali Canan. Fikri Hakların İhlalinden Kaynaklanan Tazminat Davası. Ankara: 2. Baskı, Seçkin, 2021.

Mendi Arif Furkan. Blokzincir Mimarisi ve Getirdiği Fırsatlar. https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2026790. (Erişim Tarihi: 29/11/2022)

Omlor Sebastian. "Digitales Eigentum an Blockchain-Token – rechtsvergleichende Entwicklungslinien". ZVglRWiss 2020.

Sarı Onur. NFT'ler Açısından Mali Hakların Devri Sözleşmesi. Ankara: Seçkin, 2022.

Sert Turan. Sorularla Blockhain, Blockhain Türkiye. İstanbul: Türkiye Bilişim Vakfı, 2019.

Suluk Cahit, Karasu Rauf, Nal Temel. Fikri Mülkiyet Hukuku. Ankara: 4. Baskı, Ankara, 2020.

Tekinalp Ünal. Fikri Mülkiyet Hukuku. İstanbul: 5. Bası, Vedat Kitapçılık, 2012.

Tevetoğlu Mete. Hukuki Yönleriyle Kripto Varlıklar Ve Kripto Varlıkların İlk Arzı. İstanbul: Genişletilmiş 2. Baskı, Aristo, 2021.

Tevetoğlu Mete. "NFT'nin Gündeme Taşıdığı Hukuki Sorunlar". İstanbul Barosu Bilişim Hukuku Komisyonu Yapay Zeka Çalışma Grubu, Yapay Zeka Çağında Hukuk, ("Tevetoğlu") https://www.istanbulbarosu.org.tr/files/komisyonlar/yzcg/2022subatbulten.pdf

Yavuz Levent, Alıca Türkay, Merdivan Fethi. Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Yorumu. Ankara: Cilt I, 2013.

ANADOLU
HAKİMEVİ
Hizmete Açılmıştır

RESTORAN VE KAFETERYALARIMIZDA
ADALET BAKANLIĞI PERSONELİMİZE
%25 İNDİRİM

Saray Mh. Dr Adnan Büyükdeniz Cd. No:12/1 Ümraniye/İstanbul
T 0216 642 30 30 - 0216 642 30 32
F 0216 642 30 30 - 32 **E** info@anadoluhakimevi.com.tr

Düğün Org. İçin: 0216 642 30 30 - 32

anadoluhakimevi.com

Konum

KARA KALEM

Günay GÜLMEZ
İstanbul Adliyesi
Personeli

05/04/2023 TARİHLİ YASA DEĞİŞİKLİĞİ ÜZERİNE, KONUTTA HACİZ

Mesude ALTUNEL
Germencik Hakimi

İcra müdürü tarafından verilen konutta haciz kararının, icra mahkemesinin onayından geçmesi gerekmektedir. Ancak bu düzenlemede, istisna öngörülerek, ihtiyati haciz kararına dayanan konut haczi işlemlerinde, 79/a maddesinin uygulanmayacağı, yani icra mahkemesinden onay alınmasının gerekmediği belirtilmiştir.

Türk Dil Kurumu sözlüğüne göre "konut"; **"Bir kimsenin içinde yatıp kalktığı, iş zamanı dışında eğleştiği, genellikle içinde aile olarak oturduğu, sürekli olarak barındığı ev, apartman dairesi gibi yer."** olarak tanımlanmıştır.

09/06/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun (İİK) 82. maddesinin 3. numaralı bendi uyarınca, konutta haciz konusu, haczedilemeyen mal ve haklar içerisinde sayılmış olup; para, kıymetli evrak, altın, gümüş, değerli taş, antika veya süs eşyası gibi kıymetli şeyler hariç olmak üzere, borçlu ve aynı çatı altında yaşayan aile bireyleri için lüzumlu eşyanın haczedilemeyeceği belirtilmişti. Konutta aynı amaçla kullanılan eşyanın birden fazla olması durumunda ise, bunlardan birinin haczedilmesi mümkündü. Haciz işlemi amacıyla konuta girişe ilişkin olarak, herhangi bir ön koşul veya yasak bulunmamaktaydı.

İcra Ve İflas Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Kabul 28/3/2023 tarihli, 7445 sayılı Kanun), **5 Nisan 2023 tarihli** ve 32154 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak, yayım tarihinde yürürlüğe girmiştir.

7445 sayılı Kanun'un 1. maddesine göre; *"9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununa 79 uncu maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir:*

"Konutta haciz:

MADDE 79/a- İcra müdürü, haciz yapılması talep edilen yerin konut olduğunu tespit ederse, bu yerde haciz yapılmasına karar verir ve bu kararı derhal icra mahkemesinin onayına sunar.

Mahkeme, dosyanın tevdi edildiği tarihten itibaren en geç üç gün içinde dosya üzerinden yapacağı inceleme sonunda haciz yapılması talep edilen yerin konut olduğunun anlaşılması halinde kararın onaylanmasına kesin olarak karar verir. Bu kararın icra dairesine bildirilmesi üzerine haciz işlemleri yapılır. Haciz yapılması talep edilen yerin konut olmadığının anlaşılması halinde ise mahkeme, konutta haciz yapılmasına dair kararı kesin olarak kaldırır. Bu kararın icra dairesine bildirilmesi üzerine icra müdürü, mevcut haciz talebi hakkında yeniden karar verir.

Mahkemenin onaylama kararı üzerine hacze gidilen yerin konut olmadığının anlaşılması halinde hacze devam olunur. Ancak konut olmadığı kabul edilen bir yerle ilgili verilen haciz kararı üzerine yapılan haciz işlemi sırasında, bu yerin konut olduğu anlaşılır ve borçlu da haczin yapılmasına rıza göstermez ise haciz işlemine son verilir ve müteakip işlemler hakkında birinci ve ikinci fıkra hükümleri uygulanır.

İhtiyati haciz hakkında, bu madde hükmü uygulanmaz." hükmüme yer verilmiştir.

7445 sayılı Kanun ile getirilen değişikliğe göre **(79/a maddesinin eklenmesi)**; icra müdürü, haciz yapılması talep edilen yerin konut olduğunu tespit ederse ve bu yerde haciz yapılmasına karar verirse, bu kararı derhal icra mahkemesinin onayına sunacaktır. İcra müdürü tarafından verilen konutta haciz kararının, icra mahkemesinin onayından geçmesi gerekmektedir. Ancak bu düzenlemede, istisna öngörülerek, ihtiyati haciz kararına dayanan konut haczi işlemlerinde, 79/a maddesinin uygulanmayacağı, yani icra mahkemesinden onay alınmasının gerekmediği belirtilmiştir. İcra müdürlüğünden gelen onay talebi, icra mahkemesinde değişik iş dosyasına kaydedilmektedir. İcra mahkemesi, dosya üzerinden yapacağı inceleme sonucu, haciz yapılması talep edilen yerin "konut" olduğunu tespit ederse; en geç üç gün içinde, icra müdürünün verdiği kararı onaylayacaktır; aksi halde onay talebini reddedecektir. İcra mahkemesince yapılacak inceleme, haciz yapılması talep edilen yerin "konut olup olmadığının tespiti" ile sınırlıdır. Bu tespit, UYAP Bilişim Sistemi üzerinden Mernis adres raporu alınması, Nüfus Müdürlüğü'nden sorulması veya belirtilen adresin konut olup olmadığının kolluk birimi aracılığıyla tespiti gibi yollarla yapılabilir. İcra mahkemesinin bu konudaki kararı, kesindir. İcra müdürünün verdiği konut haczi kararının uygulanması, icra mahkemesinin onayına bağlı kılınmakla; icra müdürlüğünün konutta haciz yapılması kararının, mahkeme tarafından denetlenmesinin sağlanması hedeflenmiştir.

2004 sayılı İ.İ.Kanunu'na eklenen 79/a maddesi, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten (05.04.2023) önce verilen konutta haciz yapılmasına ilişkin kararlar hakkında uygulanmayacak olup; bu değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen konutta haciz kararları hakkında, bu değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır (7445 sayılı Kanun, geçici madde 19).

7445 sayılı Kanun ile 2004 sayılı İ.İ.Kanunu'nda yapılan bir diğer değişiklik ise; haczi caiz olmayan mallar ve haklarla ilgilidir. 7445 sayılı Kanun'un 2. maddesine göre; *"2004 sayılı Kanunun 82 nci maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde yer alan "bireyleri için lüzumlu eşya; aynı amaçla kullanılan eşyanın birden fazla olması durumunda bunlardan biri" ibaresi "bireylerine ait kişisel eşya ile ailenin ortak kullanımına hizmet eden tüm ev eşyası" şeklinde değiştirilmiş ve ikinci fıkrasında yer alan "3," ibaresi madde metninden çıkarılmıştır."* Buna göre, 2004 sayılı Kanun'un **82. maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendi**ndeki *"bireyleri için lüzumlu eşya; aynı amaçla kullanılan eşyanın birden fazla olması durumunda bunlardan biri"* ibaresi, "*bireylerine ait kişisel eşya ile ailenin ortak kullanımına hizmet eden tüm ev eşyası"* şeklinde değiştirilmiştir. Yapılan bu düzenlemede, önceki metinde yer alan *"lüzumlu eşyalar"* ibaresinin yerine, *"kişisel eşyalar"* ibaresi koyulmuş olup; bir eşya, lüzumlu olmasa bile kişisel kullanıma ait olabileceğinden, Kanun'un, borçlu lehine genişletildiği anlaşılmaktadır. Böylece bu bendin son hali: *"3. Para, kıymetli evrak, altın, gümüş, değerli taş, antika veya süs eşyası gibi kıymetli şeyler hariç olmak üzere, borçlu ve aynı çatı altında yaşayan aile bireylerine ait kişisel eşya ile ailenin ortak kullanımına hizmet eden tüm ev eşyası"* şeklindedir. Bu madde bendinde, *"Para, kıymetli evrak, altın, gümüş, değerli taş, antika veya süs eşyası gibi kıymetli şeyler hariç olmak üzere"* denildiği için, haczi caiz olarak bahsedilen bu eşyalara dair konuttaki haciz işlemleri, 79/a maddesi kapsamında, icra mahkemesi kararı alındıktan sonra yapılabileceğinden; konutta haczin tamamen kaldırıldığından bahsedilemeyecektir.

2004 sayılı İ.İ.Kanunu'nun 82. maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde yapılan değişiklik, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten (05.04.2023) önce haczedilmiş eşyalar hakkında uygulanmayacak olup; bu değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce haczedilen eşyalar hakkında, bu değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır (7445 sayılı Kanun, geçici madde 19).

7445 sayılı Kanun ile konut haczine dair 2004 sayılı İ.İ.Kanunu'nda yapılan ve yukarıda bahsedilen değişikliklerde; yasa gerekçesine de bakıldığında; konut olarak kullanılan yerde haciz yapılmasının icra mahkemesinin kararına bağlandığı, kişilerin temel insani ihtiyaçlarından olan barınma hakkının vücut bulduğu ve özel hayatın idame ettirildiği mahrem alanlardan biri olan konutta, haciz yapılmasının özel usule tabi tutulduğu ve böylece konut mahremiyetinin güçlendirilmesinin hedeflendiği; diğer taraftan, haczi caiz olmayan mallar ve hakları düzenleyen maddede de düzenleme yapılarak, aile bireylerine ait kişisel eşyalar ile ailenin ortak kullanımına hizmet eden tüm ev eşyasının haczinin yasaklandığı; bu suretle kişilerin, asgari yaşam standardının korunması ve insanlık onuruna yakışan şekilde yaşamın sürdürülmesinin korunmasının hedeflendiği; Anayasa'nın 21. maddesinde güvence altına alınan konut dokunulmazlığı ilkesinin de dikkate alındığı anlaşılmaktadır. ■

AVUKATLIK SÖZLEŞMESİNİN ÖLÜM NEDENİYLE SONA ERMESİ DURUMUNDA AVUKATLIK ÜCRETİ

Doç. Dr. Özcan GÜNERGÖK
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

Yargıtay'ın avukatlık ücretine ilişkin uyuşmazlıklarda AK m. 164 hükmünün yetersiz olmasından dolayı somut olay adaletine önem verdiği görülmektedir . Bu olgu dikkate alındığında da ölüm halinde avukatlık ücreti belirlenirken somut olayın tüm özellikleri dikkate alınarak avukatlık ücreti takdir edilmelidir.

I- Avukatlık Sözleşmesinin Ölüm Halinde Sona Ermesi

1-Genel Olarak

Avukatın ya da müvekkilin ölümü halinde avukatlık sözleşmesinin akıbetinin ne olacağı hakkında 1136 sayılı Avukatlık Kanununda özel bir düzenleme bulunmamaktadır. Özel kanun olan Avukatlık Kanununda hüküm bulunmayan hallerde Türk Borçlar Kanunu'nun vekâlete ilişkin hükümleri uygulanacaktır.

TBK m. 513 hükmünden yararlanılarak taraflardan birinin ölümü halinde avukatlık sözleşmesinin sona erdiği söylenebilecektir.

Vekâlet temeline dayalı bir sözleşme olan avukatlık sözleşmesinde taraflar arasındaki güven ilişkisi hukuki ilişkiye damgasını vuran olgudur. Bundan dolayı avu-

katın ya da müvekkilin ölümü halinde avukatlık sözleşmesi sona erer. Bu güven ilişkisi çift yönlüdür. Avukata duyulan güven kadar müvekkile duyulan güven de önemlidir. Müvekkilinin ölümü halinde avukat güven duymadığı mirasçıları temsil etmekle yükümlü tutulmamalıdır. Gene ölen müvekkilin mirasçıları da miras bırakanın güven duyduğu avukatla çalışmak zorunda bırakılmamalı, onlar da kalan süreçte kendi güvendikleri avukatla çalışabilmelidirler.

Vekâlet sözleşmenin taraflarından birinin ölümü ile sözleşmenin ileriye etkili olarak sona ereceği kabul edilir[1] [2].

1 GÜNER, Semih, Avukatlık Hukuku, Ankara 2009, s. 240.

2 Vekâlet sözleşmesinin ölümle sona ermesinin vekâlete özgü sebep olduğu hakkında bkz. SEÇER, Öz, Vekâlet Sözleşmesinin Vekâlete Özgü Sebeplerle Sona Ermesi, İÜHFD, Özel sayı, C.2, 2015, s.921; KAYIHAN, Şaban / ÜNLÜTEPE, Mustafa, Vekâlet Sözleşmesinin Kendine Özgü Sona Erme Sebepleri, FSM İlmî Araştırmalar İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi, S. 3 Y. 2014 Bahar, s.171, vd.

Avukatın ölümü ile avukatlık sözleşmesi herhalde sona ererken, müvekkilin ölümü istisnai olarak sözleşmenin sona ermesi sonucunu doğurmayabilir.

2-Avukatın Ölümü

Vekâlet görevini üstlenen avukatın ölmesi durumunda avukatlık sözleşmesi kendiliğinden sona erer[3]. Avukatlık mesleğinin devlet tarafından verilen ruhsata tabi olması ve avukatın kişiliğinin özel öneme sahip olması gereği bu sonuca ulaşılmalıdır[4].

Avukatlık sözleşmesinin tarafının avukatlık ortaklığı olması halinde avukatlık sözleşmesinin tarafı tek tek ortaklığı oluşturan avukatlar olmayıp, tüzel kişiliği bulunan avukatlık ortaklığı olduğundan dolayı, ortaklardan birinin ölmesi durumunda avukatlık sözleşmesi sona ermeyecektir[5]. Ancak avukatlık ortaklığının sona ermesi durumunda bu da gerçek kişinin ölümü gibi etki gösterecek ve avukatlık sözleşmesi kendiliğinden sona erecektir. Avukatlık ortaklığının dağılmasıyla avukatlık sözleşmesi kendiliğinden ortaklarla devam etmez. Ancak müvekkil dilerse ortaklardan biri ya da bir kaçı ile anlaşarak yeni bir avukatlık sözleşmesi kurabilecektir.

Avukatlık sözleşmesinde birden fazla avukatın birlikte vekâleti üstlenmiş olması durumunda bunlardan birinin ölümü ile avukatlık sözleşmesi kendiliğinden sona ermez. Sözleşmenin avukat yanını birden fazla avukatın oluşturduğu durumda avukatlar müvekkile karşı müteselsilen sorumludurlar. Avukatlardan birinin ölümü halinde sağ kalan avukat ya da avukatlarla sözleşme ilişkisi devam edecektir[6].

3 MÜDERRİSOĞLU, F., Avukatlıkta Vekâlet ve Ücret Sözleşmesi ve İçtihatlar, Ayyıldız Matbaası A.Ş., Ankara 1974, s. 61-62; GÜRSOY, Kemal Tahir, Vekâlet Akdinin Ölüm Nedeniyle Sona Ermesi ve Sonuçları, Temsil ve Vekâlete İlişkin Sorunlar Sempozyum 14-16 Haziran 1976, İÜHFMHE Yayını, Sulhi Garan Matbaası, İstanbul 1977, s. 13; GÜNERGÖK, Özcan, Avukatlık Sözleşmesi, 3. Bası, Ankara 2013, s. 226; GÜNER, s. 240.

4 GÜNERGÖK, s. 226.

5 GÜNERGÖK, s. 227.

6 Aynı yönde bkz. GÜNER, s. 241.

3-Müvekkilin Ölümü

Avukatlık sözleşmesinin diğer tarafı olan müvekkilin ölümü halinde de avukatlık sözleşmesi kendiliğinden sona erer.

Müvekkilin ölümü halinde taraflar arasındaki sözleşme ilişkisi sona erdiğinden avukat artık müvekkili adına yeni bir dava açamayacağı gibi[7], müvekkilin ölümünden önce açılmış ve derdest olan davada onu temsil edemez[8].

TBK m. 513, f. 2 hükmü gereği, vekâletin sona ermesi nedeniyle mirasçıların hakları tehlikeye düştüğü takdirde avukat, mirasçılar işlerini görebilecek duruma gelinceye kadar, vekâlet görevine devam etmelidir[9]. Örneğin derhal işlem yapılmadığı takdirde takip düşecek veya alacak zamanaşımına uğrayacaksa avukat takibin düşmesini önleyen ya da zamanaşımı kesen işlemi gerçekleştirmelidir. Avukatın müvekkilinin ölümü üzerine yaptığı işlemlere mirasçılar sonradan muvafakat ettikleri takdirde işlemin geçerli olduğu kabul edilmelidir[10].

Müvekkilin ölümünden habersiz olarak işlem yapan avukatın yaptığı işlemden dolayı TBK m. 513 hükmünden kıyasen yararlanılarak ücrete hak kazanacağı kabul edilir[11].

Ölen müvekkilin mirasçılarının çıkarlarına uygun işlemler yapılabilmesi avukatın takdirine kalmış bir husus olmayıp, kanun bunu ona bir yükümlülük olarak yüklemiştir. Bu yükümlülüğe aykırı davranılması durumunda avukat müvekkilinin mirasçılarına karşı sorumlu tutulabilecektir.

Müvekkilin ölümü halinde avukatlık sözleşmesinin devam edeceği kararlaştırılmış ise, ölümle birlikte sözleşme kendiliğinden sona ermeyecek, müvekkilin ölümüne rağmen avukat hukuki yardım sunmaya devam edecektir. Bu durumda avukatın hukuki yardım sunmaya devam etmesi için müvekkilin mirasçılarından ayrıca muvafakat almasına gerek yoktur.

Avukatlık sözleşmesinde müvekkilin ölümü halinde de vekâletin devam edeceğinin kararlaştırılmış olması durumunda artık temsil edilenler müvekkilin mirasçılarıdır. Bu halde mirasçılar sözleşme ile bağlı olmakla birlikte mirasçıların azil hakkı bulunmaktadır. Mirasçılar diledikleri takdirde avukatı azlederek bir başka avukatla yeni bir avukatlık sözleşmesi kurabilirler.

Avukatın sunduğu hukuki yardım niteliği gereği sadece müvekkili ilgilendiriyor ise artık mirasçıların muvafakat vermesiyle devam edilecek bir temsil yetkisinden bahsedilemez. Örneğin yürüyen bir boşanma ya da adın değiştirilmesi davası müvekkilin ölümü ile sona erer. Bu halde artık avukatın müvekkili temsil etmesi mümkün değildir[12].

Müvekkilin ölümü halinde avukatın isteyebileceği vekâlet ücretinden dolayı tüm mirasçılar avukata -ya da avukatın ölümü halinde onun mirasçılarına karşı- külli halefiyet gereğince müteselsilen sorumludurlar.

Tüzel kişi müvekkilin tüzel kişiliğinin sona ermesi de gerçek kişi müvekkilin ölümü ile aynı sonucu doğurur ve tüzel kişiliğin ortadan kalkmasıyla avukatlık sözleşmesi de sona erer.

II- Ölümün Avukatlık Ücretine Etkisi

1-Genel Olarak

Avukatlık ücreti avukatın sunduğu hukuki yardımın karşılığıdır. Avukat üstlendiği hukuki yardım edimini sözleşmeye uygun biçimde yerine getirdiğinde ücrete hak kazanır. Avukatın ücretini peşin almış olması bu durumu değiştirmez. Ücretin ne zaman ödeneceği ve ücretin ne zaman hak edilmiş olduğu farklı hususlardır.

Avukatlık Kanunu'nda avukatın ya da müvekkilin ölümü halinde avukatlık ücretinin nasıl belirleneceğine dair bir düzenleme bulunmamaktadır. Sadece "Avukatın Hapis Hakkı ve Avukatlık Ücretinin Rüçhanlı Bulunması" başlıklı AK.m.166 hükmünün beşinci fıkrasında "Avukatın ölümü halinde, mirasçılarına intikal eden avukatlık ücreti alacakları da, avukat alacakları gibi rüçhanlıdır. Şu kadar ki, üçüncü fıkrada yazılı bildirim zorunluğu bu kimseler hakkında uygulanmaz" denmektedir. Söz konusu düzenlemeden de anlaşılacağı üzere, avukatın ölümü ile birlikte avukatlık ücreti bir malvarlığı değeri olarak terekeye dâhil olduğundan külli halefiyet ilkesi gereği doğrudan avukatın mirasçılarına geçecektir.

7 *Yargıtay'a göre, vekil müvekkilinin öldüğünü bilmeden dava açmış olsa bile, davanın sırf bu nedenle (taraf ehliyeti bulunmaması sebebiyle) reddi gerekir. Bu davaya mirasçılar devam edemezler. Mirasçılar tarafından ayrı dava açılması gerekir (Yarg. 9. H.D., 23.07.1970, 7205/7888, İBD, 1973/7-8 s. 848-849). Müvekkilin ölümüne rağmen dava açmış olması halinde, avukat yargılama giderlerinden sorumlu olacaktır (Yarg. 5. H.D. 14.04.1976, 1259/4490, KURU, Baki, Hukuk Muhakemeleri Usulü, C.I, Altıncı Baskı, Demir Demir Müşavirlik ve Yayıncılık, İstanbul 2001, s. 903). Ancak avukatın müvekkilin öldüğünü bilmemesi sebebiyle, yanlışlıkla dava açması halinde, mirasçıların davaya icazet vermeleri halinde davaya devam edilmesi gerekir (KURU, C.I, s. 903).*

8 *Bu durumda mahkemenin tüm mirasçıları duruşmaya çağırması gerekir (ADAY, Nejat, Avukatlık Hukukunun Genel Esasları, yenilenmiş 2. Baskı, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., İstanbul 1997, s. 124).*

9 *ADAY, s. 124. Mirasçılar aynı avukatın davaya devam etmesini istiyorlarsa avukata temsil belgesi vermelidirler. Aksi halde avukat o güne kadarki emekleriyle orantılı ücret talep edebilir (ADAY, s. 124).*

10 *KURU, C.I, s. 895.*

11 *ADAY, Nejat, Avukatın Sözleşmeden Doğan Hukuki Sorumluluğu, Vedat Yayınları, İstanbul 2016 (Sözleşme), s. 234; DENİZ, İlknur, Avukatlık Sözleşmesinin Sona Ermesi Halinde Avukatlık Ücreti, Ç.Ü. SBE yl., Adana 2016, s. 115.*

12 *GÜNERGÖK, s. 229.*

Avukatın ölümü ile avukatlık ücreti mirasçılara geçmekle birlikte mirasçılara geçen ücretin miktar ve kapsamı konusunda kanunda bir açıklık bulunmaması meslek hukukunu düzenleyen kanun açısından bir eksikliktir.

Avukatın ölümü ile onun hukuki yardım sunma borcunun ifası imkânsız hale geldiğinden onun borcunun kendiliğinden sona ereceği kuşkusuzdur. TBK m. 136 hükmü genel hüküm olması itibariyle avukatlık sözleşmelerine de uygulanmalıdır. Ancak bu hüküm avukatlık sözleşmesine uygulanırken avukatlık mesleğinin özellikleri ve sunulan hukuki yardımın niteliği göz önünde bulundurulmalıdır. Ani ifalı sözleşmelerde borçlunun kusursuz imkânsızlık sebebiyle borcundan kurtulması durumunda borç ilişkisinin tasfiyesi geriye etkili olacaktır. Ancak ifasına başlanmış sürekli borç ilişkilerinde borçlunun kusuru olmaksızın artık borcunu ifa edemez hale gelmesi durumunda ileriye etkililik söz konusu olmalıdır.

Avukatlık sözleşmesinde sunulan hukuki yardım ani ifalı olabileceği gibi, sürekli ifalı bir edim de içerebilir. Örneğin bir sözleşme ya da hukuki mütalaa hazırlanması konusunda kendisiyle anlaşma yapılan avukat henüz hiçbir ifa hareketine başlamadan öldüğü takdirde ifası imkânsızlaşan borçtan dolayı tahsil edilmiş bir ücret var ise, avukatın mirasçıları onu müvekkile geri vermekle yükümlü olacaktır. Avukatın sözleşmeyi hazırlamak için çalışmaya başladığı ve fakat henüz tamamlamadan ölmesi halinde avukatın mirasçılarının ücret isteyip isteyemeyeceği borçlanılan edimin bir eser mi yoksa vekâlet kapsamında iş görme edimi mi olduğu sorusuna verilecek cevaba göre değişecektir. Sözleşme ya da hukuki mütalaa hazırlanması eser edimi olarak görüldüğü takdirde bir iş sonucu teslim edilmediğinden dolayı avukatlık ücretine hak kazanılamayacak, peşin alınmış bir ücret varsa avukatın mirasçılar tarafından geri verilmesi gerekecektir. Kanaatimce burada bir iş sonucu garanti edilmemekte, müvekkilin çıkarları doğrultusunda avukatlık mesleği bilgileri kullanılarak iş görülmekte olduğundan vekâlet söz konusu olup, alınan peşin ücretin bütünüyle geri verilmesi adil olarak görülemeyecektir.

Avukatın mirasçılarının talep haklarını belirlerken ilk olarak avukatın sözleşme gereği ölüm anına kadar müvekkilinden aldığı avukatlık ücreti ve avanslarının belirlenmesi, varsa müvekkili adına başka yerlerden alıp da henüz ona ödemediği değerleri ekleyip kazanımları bulmak gerektiği, bundan sonra avukatın ölüm anına kadar gerçekleşen emeği ve yaptığı giderleri saptayıp, davanın veya hukuki uyuşmazlığın geldiği noktayı belirleyen sebepsiz zenginleşme ve hakkaniyet kurallarını da uygulayarak konunun çözüme kavuşturulması gerektiği öğreti[13] ve yargı kararlarında ifade edilmektedir. Öğretide müvekkilin ölmesi halindeki durumun avukat için haklı istifaya benzer bir durum yarattığı, avukatın ücrete hak kazanacağı, bu durumda ücret uyuşmazlığının haklı istifaya ilişkin kurallara göre çözümlenmesi gerektiği görüşüne de rastlanmaktadır[14].

Müvekkilin ölümü üzerine artık hukuki yardım sunamayacak olan avukat ölümü öğrendiği ana kadar gerçekleştirdiği hukuki yardımla orantılı bir ücret talep edebilecektir[15].

Yargıtay 4. H.D. bir kararında avukatın ölümü üzerine sonuçlandıramadığı hukuki yardımdan dolayı onun mirasçılarının tam ücret isteyemeyeceğini açıkça ifade etmiştir. Özel Daire gerekçe olarak avukatın aldığı işi sonuna kadar takip etmekle yükümlü olmasını göstermiştir. Buna göre avukat kesin hüküm elde edilinceye kadar gerekli tüm işlemleri yerine getirmekle yükümlüdür. Özel Daire ilamda avukatın ücretin tamamına hak kazanmadığı dönemde ölümüyle sözleşme sona erdiğinden, kural olarak mirasçıların ölüm tarihine kadarki sarf ettiği emeğin karşılığını isteyebileceğini belirtmiştir[16]. Yargıtay 4. H.D. bir başka kararında somut bir kritere yer vererek, ölüm gününe kadar yapılan iş ile bundan sonra yapılacak olan işin yüzdesinin bulunması ve emek ve mesai de dikkate alınarak ücret takdiri gerektiğine hükmetmiştir[17].

2-Avukatlık Ücretinin Belirlenmiş Olması

Avukatlık sözleşmesinde taraflar ücreti serbestçe kararlaştırılabilirler. AK m. 163 hükmüne göre, avukatlık ücreti belli bir meblağı yahut değeri kapsamalıdır. Avukatlık ücreti sabit bir tutar olarak belirlenebileceği gibi (maktu ücret), yüzdesel olarak da belirlenebilir (nisbi ücret). AK m. 164, f. 2 hükmüne göre, "Yüzde yirmi beşi aşmamak üzere, dava veya hükmolunacak şeyin değeri yahut paranın belli bir yüzdesi avukatlık ücreti olarak kararlaştırılabilir".

Avukatın ya da müvekkilin ölümü halinde avukatlık ücretinin hesabında tarafların belirlemiş olduğu ücret esas alınarak hesaplama yapılmalıdır. Sözleşmenin taraflarınca geçerli biçimde belirlenmiş bir ücret var

13 GÜNER, s. 241-242; ÖZDEMİR, Burcu Deniz, Avukatlık Sözleşmesinde Ücret, ylt, BAÜ SBE, İstanbul 2020, s. 35.

14 MISIR, M. Haşim, Avukatlık Sözleşmesi ve Ücret, TBB Yayınları, Ankara 2020, s. 34.

15 KAYIHAN / ÜNLÜTEPE, s. 192.

16 Yarg. 4. H.D., 19.11.1979 T., 1979/7081 E.-1979/12713 K. (GÜNERGÖK, s. 290).

17 Yarg. 4. H.D., 26.02.1971 T., 1970/12378 E.-1971/1776 K. (UÇAR, Salter, Avukatın Hak ve Ödevleri, Avukatlık Kanunu-Avukatlık Asgari Ücret Sözleşmeleri ve İlgili Mevzuat, Kazancı Kitap A.Ş., İstanbul 1998, s. 293); (Yarg. 4. H.D., T. 21.12.1971, 9679/10771 -ÖZKAYA, Erarslan, Vekâlet Sözleşmesi ve kötüye Kullanılması, Seçkin Yayınevi, Ankara 1997, s. 984).

iken, en az ücret çizelgesine göre ya da AK m. 164, f. 4 hükmündeki ölçütlere başvurularak hesaplama yapılamaz. Avukatın hukuki yardım sunmayı üstlendiği işin değeri para ile ölçülebilir olup olmaması fark etmeyecek, Avukatlık Kanunu kapsamında geçerli olarak görülebilen taraflarca belirlenmiş olan avukatlık ücreti hesaplamaya esas alınacak[18], bu yolla tarafların iradelerine de önem verilmiş olacaktır.

3-Avukatlık Ücretinin Belirlenmemiş Olması

Taraflar sunulacak hukuki yardım karşılığında ne kadar ücret ödeneceği konusunda herhangi bir anlaşma yapmamış olabilecekleri gibi, taraflarca belirlenen ücretin geçersiz olması da söz konusu olabilir.

AK m. 164, f. 4, c. 2 hükmüne göre, "Avukatlık ücretinin kararlaştırılmamış olduğu veya taraflar arasında yazılı ücret sözleşmesinin bulunmadığı yahut ücret sözleşmesinin belirgin olmadığı veya tartışmalı olduğu veya ücret sözleşmesinin ücrete ilişkin hükmünün geçersiz sayıldığı hallerde; değeri para ile ölçülebilen dava ve işlerde asgari ücret tarifelerinin altında olmamak koşuluyla ücret itirazlarını incelemeye yetkili merci tarafından davanın kazanılan bölümü için avukatın emeğine göre ilâmın kesinleştiği tarihteki müddeabihin değerinin yüzde onu ile yüzde yirmisi arasındaki bir miktar avukatlık ücreti olarak belirlenir. Değeri para ile ölçülemeyen dava ve işlerde ise avukatlık asgari ücret tarifesi uygulanır".

Değeri para ile ölçülemeyen işler bakımından avukatlık ücreti hesabında esas alınacak rakamı belirlemek güçlük oluşturmaz. Kanun değeri para ile ölçülemeyen işlerde avukatlık asgari ücret tarifesinin uygulanacağını düzenlemiştir. Türkiye Barolar Birliği tarafından her yıl çıkarılan asgari ücret tarifesinde değeri para ile ölçülemeyen işlerde hangi ücretin ödeneceği maktu olarak düzenlenir. Tarafların ücreti belirlemedikleri değeri para ile ölçülemeyen işlerde tarifedeki bu ücret esas alınacaktır.

Değeri para ile ölçülebilen işlerde ise kanun davanın kazanılan bölümü için avukatın emeğine göre ilâmın kesinleştiği tarihteki müddeabihin değerinin yüzde onu ile yüzde yirmisi arasındaki bir miktarın esas alınacağını düzenlemiştir. Söz konusu düzenleme bazı problemleri de bünyesinde barındırmaktadır. Öncelikle davanın kazanılan bölümünden neyin anlaşılacağı ve davanın kaybı halinde ücret ödenip ödenmeyeceği, sonrasında ise ilamın kesinleştiği tarihteki müddeabihin değerinin esas alınması nedeniyle avukatlık ücretinin mirasçılar tarafından istenebilmesi için kararın kesinleşmesini beklemek gerekip gerekmediği üzerinde durulmalıdır.

Davanın kazanılması davacı açısından istem sonucunun kabul edilerek lehine karar verilmesidir. Bir alacak davasında alacağın tamamının tahsiline karar verilmesi halinde davanın bütünüyle kazanılması, kısmen kabul ve kısmen ret halinde ise kabul edilen alacak kısmı kadar davanın kazanılması söz konusu olacaktır. Davalı yan bakımından ise davacının davasının reddine karar verilmesi davanın kazanılması anlamına gelir. Alacağın tahsili isteminin tümden reddi halinde davanın bütünüyle kazanılması, kısmen kabul, kısmen ret kararı verilmesi durumunda ise reddedilen kısım kadar davanın kazanılması söz konusu olacaktır.

Davanın bütünüyle kaybedilmesi durumunda avukatın hiçbir ücret alamaması söz konusu olmamalıdır. Bu durumda avukata maktu vekâlet ücretinin ödenmesi gerektiği ifade edilir[19]. Böylesi bir durumda ölen avukatın mirasçılarının avukatlık ücreti alacağının hesabında asgari ücret tarifesindeki maktu ücret esas alınmalıdır.

Değeri para ile ölçülebilen işlerde davanın kazanılan bölümü için ilamın kesinleştiği tarihin esas alınması

18 "Yarg. 4. H.D., E. 1970/12378, K. 1971/1776, T. 26.2.1971, ÖZKAYA, s. 734-735).

19 AYDIN, Murat, Avukatlık Ücreti, 4. Baskı, Ankara 2007, s. 74; GÜNERGÖK, s. 147.

kanun tarafından düzenlenmiş olup, bu düzenlemenin başarılı olduğu söylenemez. Bu sadece avukatın ölümü halinde değil, haklı istifa ve haksız azil halinde de ücret alacağının nasıl hesaplanması gerektiği konusunda sorun yaratmaktadır. Ücret alacağını talep eden haksız azledilen ya da haklı istifa eden avukat ya da avukatın ölümü halinde onun mirasçıları avukatlık ücretini talep edebilmek için davanın sonuçlanmasını ve ilamın kesinleşmesini mi beklemelidir yoksa başka bir çözüm mü bulunmalıdır?

Kanunun sözünden hareket edildiğinde ölen avukatın mirasçılarının ücret alacağına ilişkin davayı açabilmeleri için ilamın kesinleşmesini beklemeleri gerekecektir. Mirasçıların ilamın kesinleşmesini beklemeyi tercih etmeleri durumunda bir sorun yaşanmayacaktır. Ancak mirasçıların ücret alacağının tahsili istemli davayı açmasından sonra ilam kesinleşene kadar bekletici mesele yapılması teorik olarak mümkün olmakla birlikte, bu çözüm tarzı da uzun yıllar süren yargılamalara neden olacağından devlet hak ihlalinden dolayı tazminat istemleriyle karşı karşıya gelebilecek ise de, sözleşme normal koşullarda ilerlemiş olsa ücretin elde edilebileceği zamana kadar bekleme söz konusu olacağından adil yargılanma hakkının ihlalinden bahsedilemeyeceği kanaatindeyim.

Burada haksız azil ve haklı istifa ya da avukatın ölümü halinde ücrete ilişkin olarak bir boşluk bulunduğu düşünülerek boşluğun doldurulması için farklı çözüm yolları düşünülebilecektir.

İlk olarak asgari ücret tarifesindeki maktu vekâlet ücreti esas alınarak çözüm getirilmesi düşünülebilir. Buna göre, esas alınacak ücret değeri para ile ölçülemeyen işlerde asgari ücret tarifesinde yazan tutar olacaktır. Bu esas alındığı takdirde vekâlet ücretinin esası olan ve derdest olan davanın sonuçlanarak ilamın kesinleşmesini beklemek zorunda kalınmayacaktır. Ancak bu çözümün her zaman için adil olduğu söylenemeyecektir. Değeri para ile ölçülebilen bir işten dolayı istenebilecek vekâlet ücreti nisbi olup çoğunlukla maktu vekâlet ücretinin çok üzerindedir. Salt henüz kesinleşmiş bir ilam bulunmaması nedeniyle daha düşük olan maktu vekâlet ücretine hükmetmek doğru bir çözüm tarzı olarak görülemeyecektir.

Diğer bir çözüm ise ücret uyuşmazlığına neden olan davaya ilişkin olarak ücret davasına bakan hâkimin farazi yargılama yaparak davanın kazanılıp kazanılamayacağını değerlendirerek avukatlık ücretini belirlemesidir. Farazi yargılama yapılarak avukatlık ücretinin belirlenmesi ücret uyuşmazlığını çözecek hâkim için ilave külfet getirecek olsa da daha adil bir çözüm olarak görülebilirse de, en adil ve risksiz çözümün ücret uyuşmazlığını doğuran ana uyuşmazlığın sonuçlanmasının beklenmesi olduğu kanaatindeyim. Avukata ücret takdir edildikten ve tahsil edildikten sonra ana uyuşmazlığa ilişkin yargılamada davanın kazanılamaması ayrı hukuki sorunlara yol açabilecektir.

Bir başka çözüm tarzı ise sanki dava kazanılmış ve ilam kesinleşmiş gibi düşünülüp vekâlet ücretinin buna göre hesaplanmasıdır. Avukatın haksız azli veya haklı istifası halinde bu çözüm tarzına öğretide ve Yargıtay uygulamasında rastlanmaktadır[20].

Öğretide Aydın tarafından savunulan görüşe göre, avukatın haksız azli halinde AK m. 164, f. 4 hükmünde belirtilen ilamın kesinleşmesini beklemeye gerek yoktur. Avukat haksız olarak azledilmiş olup, davayı takipten mahrum bırakılmıştır. Bu durumda dava sanki müvekkil lehine sonuçlanmış gibi düşünülerek ücret belirlenmelidir. Aksi durum henüz davanın başında azledilen avukatın yıllar sonra bitecek davanın sonucunu beklemesi sonucunu doğurur ki, bu düşünce yasanın genel yapısına aykırıdır[21]. Bu görüşe karşı avukat davanın başında azledilmemiş olsa idi zaten en erken davanın sonuçlanması üzerine alacağı tahsil edebileceği, ayrıca davanın aleyhe sonuçlanması halinde, dava sonuçlanmadan kendisine sanki dava kazanılmış gibi ücret takdir edilen avukat haksız kazanç elde etmiş olacağı, salt avukatın haksız olarak azledilmiş olmasının haksız kazanç elde etme sebebi olamayacağı eleştirisi getirilebilir.

Yargıtay'ın kararlarına bakıldığında taraflardan birinin ölümüyle avukatlık sözleşmesinin sona ermesi halinde henüz derdest olan davadan dolayı nisbi avukatlık ücretinin nasıl hesaplanacağına dair bir karara rastlanmamakla birlikte, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun haksız azle ilişkin olarak verdiği yakın tarihli bir kararında, "Avukatlık Kanunu'nun 174/2. maddesinde "Avukatın azli halinde ücretin tamamı verilir. Şu kadar ki, avukat kusur veya ihmalinden dolayı azledilmiş ise ücretin ödenmesi gerekmez" hükmü mevcuttur. Buna göre avukatın kusur ve ihmaline dayalı olmaksızın yapılan haksız azil sonucunda, avukatın vekâlet ücretinin tamamı, dava lehe sonuçlanıp kesinleşmiş gibi, muaccel hâle gelir" ifadesine yer verilmiştir[22]. Yargıtay'ın haksız azil ve haklı istifa durumlarında artık avukatın davayı kazanmış olup olmadığına bakmadığı, sanki dava kazanılmış gibi vekâlet ücreti hesabı yapılması gerektiği görüşünde olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumda azil tarihi itibariyle harçlandırılmış müddeabih üzerinden AK m. 164, f. 4 hükmüne göre vekâlet ücre-

20 *Avukatın haksız azline ilişkin geniş bilgi için bkz. KOCABAŞ, Gediz, Avukatlık Sözleşmesinin Haksız Azil Yoluyla Sona Ermesinin Avukatlık Ücretine Etkisi, MÜHFAD, Y. 2009, C. 15, S. 1-2, 279 – 293.*

21 *AYDIN, s. 113.*

22 *Yarg. HGK., 09.02.2021 T., 2017/13 (3)-364-2021/59 K. –İçtihat Bülteni E.T.: 06.02.2022. Aynı yönde bkz. Yarg. HGK., 13.10.2020 T., 2019/13-15 E.-2010/749 K. – İçtihat Bülteni E.T.: 06.02.2022.*

ti hesaplanabilecektir[23]. Ancak sadece harçlandırılmış müddeabih üzerinden vekâlet ücreti hesaplanmasının kötüniyetli müvekkillerin avukatların vekâlet ücretini daha düşük ödemek için davanın sonlanmasına yakın azil yoluna başvurmalarından dolayı TBB Asgari Ücret Tarifesi'nde 2016 yılında değişikliğe gidilmiştir. Tarifenin m. 5, f. 2 hükmüne göre, "Gerek kısmi dava gerekse belirsiz alacak ve tespit davasında mahkemece dava değerinin belirlenmesinden sonra davacı davasını belirlenmiş değere göre takip etmese dahi, yasal avukatlık ücreti, belirlenmiş dava değerine göre hesaplanır". Buna göre bilirkişi incelemesi yapılarak dava değeri belirlenmiş ise artık müddeabihin harçlandırılmış olması aranmayacaktır.

Avukatlık Kanununda 2001 ve 2004 yılında gerçekleşen değişiklikler sonrası dönemde ölüm sebebiyle istenebilecek avukatlık ücretine ilişkin olarak Yargıtay'ın kararlarına bakıldığında, Yüksek Mahkemenin haksız azilde olduğu gibi dava kazanılmış gibi değerlendirmeden söz etmeksizin hakkaniyete uygun avukatlık ücretin ödenmesinden bahsettiği görülmektedir[24]. Yargıtay 13. H.D. bir kararında avukatın ölümü üzerine müvekkilin bir başka avukat ile sözleşme yapmak zorunda olmasının da dikkate alınarak makul bir vekâlet ücretine hükmedilmesi gerektiğini belirtmiştir[25]. Yargıtay'ın ölüm halinde ödenecek vekâlet ücreti ile haksız azil veya haklı istifa halinde ödenmesi gereken avukatlık ücretini aynı kefeye koymadığı anlaşılmaktadır. Yargıtay 13. H.D.'nin 2017 yılında verdiği bir kararda bu husus açık biçimde görülmektedir[26]. Gerçekten de ölüm nedeniyle avukatlık sözleşmesinin sona ermesi ile avukatın haksız azli ya da haklı istifası ile sona ermesini eş değerde görmek ve aynı hukuki sonuçları kabul etmek için haklı bir neden bulunmamaktadır. Ölüm nedeniyle sözleşmenin sona ermesi halinde hiçbir tarafın kusuru bulunmamakta iken haksız azil ve haklı istifa nedeniyle sona ermede müvekkilin kusuru söz konusudur. Bundan dolayı avukatlık sözleşmesinin ölüm nedeniyle sona ermesi durumunda haksız azil ve haklı istifada olduğu gibi taraflardan birinin kusuru bulunmadığından dolayı yargılama gideri mahiyetindeki vekâlet ücretine hükmedilmemesi gerekir[27].

Tarafların ücreti belirlemediği ya da ücret anlaşmasının geçersiz olduğu hallerde değeri para ile ölçülebilen işlerde avukatlık ücretinin nasıl belirleneceğini belirten AK m. 164, f. 4 hükmünün taraflardan birinin ölümü halinde avukatlık ücreti belirlenirken göz ardı edilemeyeceği kanaatindeyim. Nasıl ki tarafların maktu vekâlet ücreti kararlaştırdığı hallerde sözleşmede belirli olan bu ücret dikkate alınıyor ise, tarafların ücreti kararlaştırmadığı durumlarda kanuna göre belirlenecek olan ücret de ölüm halinde ödenmesi gereken ücretin hesabında dikkate alınmalıdır. Aksinin kabulü bir yandan kanunun getirdiği sistemi taraflardan birinin ölümü halinde uygulanamaz hale getirmek anlamına gelir ki, bu kanun koyucunun iradesi ile çelişir; diğer yandan sözleşme ile ücretin belirlendiği hallerde bunu esas alıp, tarafların ücret belirlemesi yapmadıkları durumda nisbi avukatlık ücretini esas almamak bir çelişki olurdu. Bu nedenle bu halde taraflardan birinin ölümü halinde hesaplanacak ücrete esas olacak rakam AK m. 164, f. 4 hükmüne göre belirlenmelidir. Yargıtay 13. H.D.'nin avukatlık sözleşmesinin müvekkilin fiil ehliyetini kaybetmesi nedeniyle sözleşme ilişkisinin sona erdiği bir olayda değeri para ile ölçülebilen işlerde AK m. 164, f. 4 hükmünü dikkate aldığı görülmektedir[28]. Avukatlık sözleşmesinin taraflardan birinin ölümü nedeniyle sona ermesi durumunda da hukuki durum esas itibariyle aynıdır.

4-Ücretin Hesabının Somutlaştırılması

İlk olarak taraflarca ücretin kararlaştırılmış olduğu hallerde bu ücret, diğer durumlarda ise AK m. 164, f. 4 hükmü kapsamında takdir edilecek ücret esas alınacaktır. Belirlenen bu rakamda belirli ölçütler dikkate alınarak indirime gidilecektir.

Ölüm halinde ödenmesi gereken sözleşmeye dayalı avukatlık ücreti belirlenirken ilk dikkate alınacak husus avukatın sarf ettiği emektir. Sarf edilen emek üstlenilen hukuki yardımın süresine göre değişeceği gibi, hukuki yardımın konusunun özelliği de belirleyici olacaktır. Yoğun araştırma yapılmaya gerek olmayan, alelade bir uyuşmazlığa harcanacak emek ile nitelikli ve derinlemesine araştırma yapılmasını gerektiren bir konuda harcanacak emek aynı değildir. Bir dava takibi söz konusu olduğunda ölüm daha davanın henüz başında iken gerçekleşmiş ise, harcanan emek ilerlemiş, sona yaklaşmış bir davaya kıyasla daha az olacaktır.

Yargıtay avukatlık sözleşmesinin taraflarından birinin ölümü halinde işin yüzdesel olarak ne kadarının tamamlanmış olduğunun belirlenerek ücretin takdir edilmesi gerektiği görüşündedir. Temel olarak bu yaklaşım doğru olmakla birlikte kesin doğrulukta bir yüzde hesabı yapılmasının mesleğin niteliği gere-

23 *"(...) Taraflar arasında yazılı ücret sözleşmesi bulunmadığına göre davacı avukat anılan yasal düzenleme gereğince harcı yatırılmış dava değerinin %10-20'si oranında akdi vekâlet ücreti ve yine aynı değer üzerinden karşı yan vekâlet ücreti isteyebilir" (Yarg. 13. H.D., 10.11.2013 T., 2013/15619 E.-2018/25008 K. – İçtihat Bülteni E.T.: 6.02.2022).*

24 *Yarg. 13. H.D., 20.09.2010 T., 2010/4419 E.-2010/11699 K. – MISIR, s. 35; Yarg. 13. H.D., 14.06.2011 T., 2011/2632 E.-2011/9482 K. –MISIR, s. 35.*

25 *Yarg. 13. H.D., 15.07.2010 T., 2010/2237 E.-2010/10643 K.-MISIR, s. 36.*

26 *Yarg. 13. H.D., 20.09.2017 T., 2016/6367 E.-2017/8380 K. – MISIR, s. 37.*

27 *Aynı yönde bkz. DENİZ, s. 117.*

28 *Yarg. 13. H.D., 2015/19494 E.- 2016/14044 K.- Yargıtay Kararı (hukukmedeniyeti.org) E.T. 21.02.2022.*

ği mümkün olmadığı kanaatindeyim. Burada işin ne oranda tamamlandığı ancak takdiri olarak belirlenebilecektir.

Yargıtay ölüm halinde avukatlık ücretinin hak ve nesafet ilkeleri doğrultusunda hesaplanması gerektiğini belirtmiş ve belirlenecek olan ücretin makul bir ücret olması gerektiğini içtihat etmiştir. Yargıtay'ın kararının daha iyi anlaşılabilmesi için nesafet kavramı üzerinde durulmalıdır.

Nesafet kavramı, "fertlerin kanun karşısında müsaviliği ve onların haklarına riayetin zaruri bulunduğu esaslarından tabiatiyle çıkarılan bir adalet prensibidir" şeklinde tanımlanmaktadır[29].

Soyut kurallar içeren hukuki düzenlemelerin somut olaya uygulanması sırasında, hakkaniyet ve nesafet kavramları kullanılarak adil çözümlere ulaşılmak istenir. Hukuki sorunların çözümünde nesafet ilkesinin de dikkate alınması, adaletin sağlanması için başvurulan klasik yöntemlerin yeterli çözüm sunamadığı noktalarda, somut olayın ayırt edici özelliklerine uygun adil çözüm yolunu sunma çabasıdır[30]. Nesafet ile soyut ve objektif kuralın somut olaya indirgenerek, deyim yerinde ise sübjektifleştirilerek adaletin sağlanması amaçlanır[31]. Nesafet ile hakkaniyet sağlanır[32].

Soyut ve katı kuralların somut olaya indirgenirken doğurduğu haksız uygulamaları yumuşatmak suretiyle adalet ve hakkaniyete uygunluğa yaklaştırmak nesafetten beklenen işlevdir. Bunun yanı sıra hukukun güncel ihtiyaçları karşılayamadığı hallerde de nesafet ilkesine başvurulmaktadır[33].

Türk Medeni Kanunu ilk maddesinde hâkimin durumun gerekleri ve haklı sebepleri gözeterek hakkaniyete göre karar vereceğini belirtmektedir. Burada hakkaniyetin gözetilmesinden kasıt objektif ve soyut kuralların somut olay özeline indirgenerek karar verilmesi gereğidir. Yani kanun koyucu nesafetin gözetilmesini istemektedir.

Taraflardan birinin ölümü halinde ödenmesi gereken avukatlık ücretinin hak ve nesafet ilkeleri doğrultusunda belirlenmesi avukatın sunduğu hukuki yardımın karşılığını alması biçiminde yorumlanmalıdır. İş sahibinin ya da onun mirasçılarının avukatlık ücretinden sorumlu tutulmaları fedakârlığın denkleştirilmesi anlamında olmayıp, sunulan hukuki yardımın gerçek karşılığının verilmesine yöneliktir. Avukat tarafından sunulan hukuki yardım sonuca ulaşmadan avukatlık sözleşmesi tarafların kusuru olmaksızın sona erdiğine göre, avukatın ya da onun mirasçılarının tam ücret talep edebilmeleri adil olmaz; öte yandan hukuki yardımın tamamlanmamış olması nedeniyle avukata girdiği duruşma ya da yazdığı dilekçe başına dilekçe yazma ücreti takdir edilerek avukatlık ücretinin bu şekilde belirlenmesi de adil bir çözüm olarak görülemeyecektir. Ölüm gerçekleşmeseydi elde edilecek olan avukatlık ücreti esas alınmalı, ilke olarak sunulan hukuki yardımın yüzdesel karşılığı ödenmelidir. Ancak daha önce de işaret edildiği üzere, kesin bir yüzde oranı belirlemek eşyanın tabiatı gereği mümkün değildir. Burada belirlenecek olan yüzde belirli ölçüde takdire dayalı olacaktır. Yargıtay'ın haklı olarak ifade ettiği gibi, ölüm sebebiyle bir başka avukatın hukuki yardımı sonuçlandıracak olması nedeniyle ona da ücret ödenecek olması avukata ya da onun mirasçılarına ödenecek olan avukatlık ücretinin belirlenmesinde mutlaka dikkate alınmalıdır. İşin hangi aşamasında dâhil olursa olsun avukatın tam ücrete hak kazanacağına dair TBB Asgari Ücret Tarifesi m. 5, f. 1 hükmü bu yoruma engel görülmemelidir. Rızai akitlerden olan ve belirli sınırlar içerisinde sözleşme özgürlüğünün hâkim olduğu avukatlık sözleşmesinde ölüm nedeniyle bir başka avukattan hukuki yardım alınması zorunluluğunun doğduğu hallerde işe sonradan dâhil olan avukata ödenecek ücretin hukuki yardımın geldiği aşama dikkate alınarak belirlenmesine yasal bir engel bulunmadığı kanaatindeyim.

Davanın sonuçlanmasına yakın ölen avukatın davanın sonuçlanıp kazanılmasına büyük katkılarda bulunduğundan mahkemece yargılama giderine hükmedilip mirasçıların yasal vekâlet ücretini elde edebilmeleri gerektiği öğretide savunulmakta[34] ise de, yukarıda belirttiğim gerekçe ile bunun mümkün olmadığını düşünmekteyim. Böylesi bir durum olsa olsa ilk derece mahkemesince karar verilmiş, kanun yollarına başvurulmuş, yapılması gereken işlemler yapılmış ve sadece yüksek mahkemenin onama kararının verilmesinin beklendiği hallerde söz konusu olabilir.

Yargıtay'ın avukatlık ücretine ilişkin uyuşmazlıklarda AK m. 164 hükmünün yetersiz olmasından dolayı somut olay adaletine önem verdiği görülmektedir[35]. Bu olgu dikkate alındığında da ölüm halinde avukatlık ücreti belirlenirken somut olayın tüm özellikleri dikkate alınarak avukatlık ücreti takdir edilmelidir. ■

29 SUNAY, Reyhan, Türk Hukuk Lügati, 3. Baskı, Ankara 1991, s. 267. Nesafet kavramı hakkında geniş bilgi için bkz. ÇALIŞ, Hande Sena, Genel Olarak Nesafet Kavramı ve Bu Kavramın İdare Hukukunda Bazı Görünüş Şekilleri, SÜHFD, C. 25, S. 2, Y. 2017, s. 185-216.

30 ÖKTEM Niyazi/ TÜRKBAĞ Ahmet Ulvi, Felsefe, Sosyoloji, Hukuk ve Devlet, 5. Baskı, İstanbul 2012, s. 72; ÇALIŞ, s. 187.

31 Aynı yönde bkz. ÇALIŞ, s. 187.

32 BEREKET Zuhal, Hukukun Genel İlkeleri ve Danıştay, Ankara 1996, s. 138.

33 BOZ Selman Sacit, İdare Hukukunda Haklı Beklentinin Korunması, Ankara 2017, s. 131.

34 DENİZ, s. 117; ÇALIŞ, s. 189.

35 Yarg. 13. H.D., 16.03.2006 T., 2005/17679 E.-2006/3713 K. – UYAP Mevzuat E.T.: 05.02.2022.

TÜRK BORÇLAR KANUNUNUN İHTİYAÇ SEBEBİ İLE TAHLİYE VE YENİDEN KİRALAMA YASAĞINI DÜZENLEYEN 350, 351 VE 355. MADDELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Mustafa Cüneyt MERT
Silivri Hakimi

GİRİŞ:

Kira hukuku malum olduğu üzere hep hayatımızın içinde olan; ancak son zamanlarda içinde olmakla beraber toplumca da kafa yorulan bir hukuk alanı olmuştur. Bu hâl de netice itibariyle bilgi kirliliğine sebep olduğu kadar bir kısım mağduriyetleri de beraberinde getirmiştir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanununda kira sözleşmesi aynen; "- Kira sözleşmesi, kiraya verenin bir şeyin kullanılmasını veya kullanmayla birlikte ondan yararlanılmasını kiracıya bırakmayı, kiracının da buna karşılık kararlaştırılan kira bedelini ödemeyi üstlendiği sözleşmedir." şeklinde tanımlanmıştır. TBK m. 12/1'de öngörülen şekil serbestisi ilkesinin gereği olarak kira sözleşmesi geçerlilik şekline tabi değildir. Dolayısıyla kira kontratı düzenlemesi zorunlu olmayıp, tarafların iradesine bağlıdır. Yani kira sözleşmesinin kurulması için tarafların mecburen yazılı bir sözleşme yapması gerekmemekte olup, sözlü olarak yapılan sözleşmeler de hüküm doğuracaktır.

Kira sözleşmeleri 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 299 vd. maddelerinde düzenlenmiş olup üç ana başlık altında toplanmıştır. Bunlar adi kira sözleşmeleri, konut ve çatılı iş yeri kirası sözleşmeleri ve de ürün kirası olarak adlandırılmıştır. Şu an en çok gündemde olan ve kafa yorulan başlık da "Konut ve Çatılı İş yeri kirası" na ilişkin olan bölüm olup, konut ve çatılı iş yeri kiraları da 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 339 ve 356. maddeleri arasında düzenlenmiştir. İlgili maddeler hem kiracıya hem de kirayaverene bir takım hak ve sorumluluklar getirmektedir.

Bu yazımızda faydalı olacağı düşünülerek, kira uyuşmazlıklarında da sıkça karşılaşılan ve hak kaybına sebep olduğu/olabileceği düşünülen, olan ile olması gerekeni de içinde barındıran kısa bir yazı kaleme alarak 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununda muhtelif maddelere birkaç eleştiri getirilmiştir. Bahse konu kanun maddeleri ise 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 350, 351 ve 355. maddeleri olup ilgili maddeler şu şekildedir;

Kiraya verenin ya da malikin ihtiyacı sebebiyle tahliyeyi düzenleyen 350. madde;

"Kiraya veren, kira sözleşmesini;

1. Kiralananı kendisi, eşi, altsoyu, üstsoyu veya kanun gereği bakmakla yükümlü olduğu diğer kişiler için konut ya da işyeri gereksinimi sebebiyle kullanma zorunluluğu varsa,

2. Kiralananın yeniden inşası veya imarı amacıyla esaslı onarımı, genişletilmesi ya da değiştirilmesi gerekli ve bu işler sırasında kiralananın kullanımı imkânsız ise,

belirli süreli sözleşmelerde sürenin sonunda, belirsiz süreli sözleşmelerde kiraya ilişkin genel hükümlere göre fesih dönemine ve fesih bildirimi için öngörülen sürelere uyularak belirlenecek tarihten başlayarak bir ay içinde açacağı dava ile sona erdirebilir."

Yeni malikin gereksinimi nedeni ile ihtiyacı düzenleyen 351. madde;

"Kiralananı sonradan edinen kişi, onu kendisi, eşi, altsoyu, üstsoyu veya kanun gereği bakmakla yükümlü olduğu diğer kişiler için konut veya işyeri gereksinimi sebebiyle kullanma zorunluluğu varsa, edinme tarihinden başlayarak bir ay içinde durumu kiracıya yazılı olarak bildirmek koşuluyla, kira sözleşmesini altı ay sonra açacağı bir davayla sona erdirebilir.

Kiralananı sonradan edinen kişi, dilerse gereksinim sebebiyle sözleşmeyi sona erdirme hakkını, sözleşme süresinin bitiminden başlayarak bir ay içinde açacağı dava yoluyla da kullanabilir."

Yeniden kiralama yasağını düzenleyen 355. madde;

"Kiraya veren, gereksinim amacıyla kiralananın boşaltılmasını sağladığında, haklı sebep olmaksızın, kiralananı üç yıl geçmedikçe eski kiracısından başkasına kiralayamaz.

Yeniden inşa ve imar amacıyla boşaltılması sağlanan taşınmazlar, eski hâli ile, haklı sebep olmaksızın üç yıl geçmedikçe başkasına kiralanamaz. Eski kiracının, yeniden inşa ve imarı gerçekleştirilen taşınmazları, yeni durumu ve yeni kira bedeli ile kiralama konusunda öncelik hakkı vardır. Bu hakkın, kiraya verenin yapacağı yazılı bildirimi izleyen bir ay içinde kullanılması gerekir; bu öncelik hakkı sona erdirilmedikçe, taşınmaz üç yıl geçmeden başkasına kiralanamaz.

Kiraya veren, bu hükümlere aykırı davrandığı takdirde, eski kiracısına son kira yılında ödenmiş olan bir yıllık kira bedelinden az olmamak üzere tazminat ödemekle yükümlüdür."

Yukarıda zikredilen madde metinlerine göre ihtiyaç nedeni ile tahliye davasının kim tarafından, hangi görevli ve yetkili mahkemede açılacağının, dava açarken hangi unsurlara dikkat edilmesi gerektiğinin

ayrıntılı olarak izah edilmesine lüzûm görülmemiştir; faydası olacağı kanaatiyle bazı noktalara değinmek ihtiyacı duyulmuştur. Kiralanan taşınmazın tahliyesine ilişkin davalar 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu m.4'te "Kiralanan taşınmazların, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununa göre ilamsız icra yoluyla tahliyesine ilişkin hükümler ayrık olmak üzere" hükmünden anlaşılacağı üzere Sulh Hukuk Mahkemelerinin görev alanına girmektedir. Yetkili mahkeme yani davanın açılacağı yer mahkemesi ise HMK m.6 ve HMK m.10 dikkate alınarak belirlenecektir. Burada, 6100 sayılı HMK m.17'de düzenlenen yetki sözleşmesi hükmüne göre yetki sözleşmesinin yazılı ve tarafları tacir ve/veya kamu tüzel kişisi olmadıkça geçerli kabul edilemeyeceği gözden kaçırılmamalıdır. Yetki sözleşmesinin tarafları tacir ve/veya kamu tüzel kişisi olsa da, tarafların iradeleri doğrultusunda belirlenen mahkeme kesin yetkili mahkeme olmayıp; ancak usûlüne uygun şekilde ileri sürülen yetki itirazı olması halinde dikkate alınabilecek bir durumdur.1 Tahliye davaları 492 sayılı Harçlar Kanunu m.17 gereği davanın açıldığı tarihteki yıllık kira bedeli üzerinden yatırılacak harç ile açılabilecektir. Bu husus kamu düzeninden olup yargılamanın her aşamasında mahkemece resen dikkate alınmalıdır.[2]

Konut ihtiyacı nedeniyle kira sözleşmesinin tahliye davası yoluyla sona erdirilebilmesi için ihtiyacı öne sürebilecek ilk kişi kiraya verenin kendisidir. Bu bağlamda kiraya veren, kiracı olarak başka bir konutta oturması durumunda, kendi konutunda oturabilmek için kiralananın tahliyesini isteyebilir.3 Kiraya verenin kiracı olarak oturduğu konutu tahliye etmesi hususunda tehdit altında bulunma şartı aranmaz.4

Yukarıda zikredilen 350 ve 351. Maddeler, ihtiyaç sebebi ile tahliye davalarında kirayaverene tanınan

1 "Tarafların sözleşmede yetkili mahkemeyi kararlaştırmış olmaları, HMK. nun 6.maddesi uyarınca genel yetkili olan ve 10. maddedeki kural gereğince özel yetkili bulunan mahkemelerin yetkilerini kaldırmaz. Dolayısıyla dava, davacının seçimine göre, hem genel ve hem de özel yetkili mahkemede açılabilir. (Bkz. HGK. 05.11.2003, 2003/13-640-627 sayılı kararı).
Bu açıklamalar ışığında, taraflarca imzalanan kira sözleşmenin 13. maddesi ile, sözleşmeden doğan uyuşmazlıkların çözümünde İstanbul Mahkemeleri yetkili kılınmış ise de; davalı, sözleşmenin icra ve ifa yeri olan Ermenek Mahkemelerinin yetkili olduğunu belirterek yetki itirazında bulunmuştur. Mahkemece yetki sözleşmesinin seçimlik hakkı kaldırmadığı ve genel yetki kuralına göre davalının yetki itirazında belirttiği yer mahkemesinin yetkili olduğu da dikkate alınarak Ermenek Mahkemesinin yetkili olduğundan bahisle davanın usulden reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi doğru görülmemiş, bozmayı gerektirmiştir." Yargıtay 3. HD. 19/09/2019 tarih 2017/15867 E. 2019/6900 K.

2 "Uyuşmazlık, kiralananın tahliyesi istemine ilişkin olup davaya konu 17/06/1998 başlangıç tarihli kira sözleşmesinde yıllık kira bedeli 72.000.000 TL olarak belirtilmiş ve dava değeri 72.000 TL şeklinde gösterilerek, 1.229,58 TL yatırılan peşin harç üzerinden dava açılmış ise de dosya kapsamına giren belgelerden dava tarihi itibariyle yıllık kira bedelinin çok daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumda ilk derece mahkemesince; dava tarihi itibarı ile davacının ödediği yıllık kira bedeli tespit edilerek, bu değer üzerinden yukarıdaki esaslara göre verilecek süre içerisinde harcın tamamlattırılması ve ondan sonra yargılamaya devam olunması, aksi halde dosyanın işlemden kaldırılmasına karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde harç tamamlattırılmadan yargılamaya devam edilmesi, usul ve kanuna aykırı olup bozmayı gerektirmiştir." Yargıtay 3. HD, 06/06/2022 tarih ve 2022/4115 E. 2022/5443 K. sayılı ilamı.

3 Kutsi Malatyalıoğlu / Hami Ertaş, Tahliye Davaları, Kiralananın Boşaltılması, Ankara, Balkanoğlu Matbaacılık, 1973, s. 127; Burcuoğlu, Tahliye, s. 357; Yavuz, Kira, s. 898. "Konut nedenine dayalı tahliye davalarında kirada oturan ihtiyaçlının kirada oturması ihtiyacın varlığının başlıca kanıtıdır." Yargıtay, 3. HD, 23.01.2019 tarih ve E. 2018/7751, K. 2019/493 sayılı kararı.

4 ,,,Dava ihtiyaçlının hem kirada oturması ve hem de aleyhine tahliye davası açılmış olması nedenlerine dayandırılmıştır. Konut nedenine dayalı tahliye davalarında kirada oturan ihtiyaçlının tahliye tehdidi altında bulunması koşulunun kanıtlanmasına gerek yoktur. İhtiyaçlının kirada oturması ihtiyacın varlığının başlıca kanıtıdır. Yargıtay, 6. HD, 07.03.1988 tarih ve E. 1987/15849, K. 1988/3446 sayılı kararı.

hakların neler olduğunu ve bu hakların nasıl kullanılması gerektiğini; 355. madde de tahliye sonrasında kirayaverenin yükümlülüğünü, kiracının ise haklarını düzenlemiştir. Bahsedilen her 3 madde de uygulamada çok sık karşılaşılan maddeler olup, kanuni düzenlemelerdeki bazı usûli şartlar ile farklı içtihatlar mağduriyetlere sebep olmaya müsaittir. Bu mağduriyetler bazen kanunun bizatihi kendisinden kaynaklı olduğu gibi bazen de içtihatlar doğrultusunda devam edegelen ve kanunda yer bulmayan uygulamalardan kaynaklanmaktadır. Bunların başında dava açma sürelerinden kaynaklı olan mağduriyetler gelmektedir.

Kiraya veren, konut ya da işyeri ihtiyacı nedeniyle kira sözleşmesini, belirli süreli sözleşmelerde sürenin sonunda; belirsiz süreli sözleşmelerde ise kira sözleşmesine ilişkin genel hükümlerde öngörülen fesih dönemi ve fesih bildirimi sürelerine uyularak belirlenecek tarihten başlayarak bir ay içinde açacağı dava ile sona erdirebilir. 6570 sayılı Kanun'da öngörülmeyen ancak Yargıtay uygulamalarında benimsenen bir aylık süre, 6098 sayılı TBK ile kanun hükmü haline getirilmiştir. Bir aylık süre hak düşürücü süre mahiyetinde olup dava şartı olmakla mahkemece kendiliğinden dikkate alınması gerekmektedir.5

Yukarıda da zikredildiği gibi kanunun 350 ve 351. maddelerinde, kiralanan taşınmazların (konut veya çatılı işyeri) ihtiyaç sebebi ile tahliyesi davası açılabilmesi için iki farklı dava açma süresi düzenlenmiştir. Bu süreler belirli süreli sözleşmelerde ve belirsiz süreli sözleşmelerde farklılık arz etmekte olup, en sık karşılaşılan tür olarak belirli süreli sözleşmelerde karşılaşılabilecek sıkıntılara şu şekilde bir soru ile başlanılması gerektiği düşünülmüştür. "Bir kira sözleşmesinde kirayaveren sıfatıyla bulunan malik, kendisi de eğer kirada oturuyor ve kendi kirayavereni tarafından tahliye tehdidi ile karşı karşıya bırakılıyor ise dava açma süresi ne şekilde uygulanacaktır?" Kanun bu hususu çok net bir şekilde düzenlemiş olup herhangi bir esneklik getirmemiştir. Bir örnekle açıklamak gerekirse farz edelim ki, (A) şahsı İstanbul ili, Silivri ilçesindeki bir meskende, kirayavereni (B) şahsı olan bir kişi ile yaptığı 01/01/2022 başlangıç tarihli ve 1 yıl süreli bir sözleşmeye istinaden kiracı olarak ikamet etmektedir. Yine Silivri'de bulunan ve mülkiyeti (A) şahsına ait olan bir taşınmazda da (C) şahsı (A) şahsı ile yaptığı 01/11/2021 başlangıç tarihli ve 1 yıl süreli bir sözleşmeye istinaden kiracı olarak ikamet etmektedir. Sözleşmeler devam ederken B şahsı tarafından A şahsına ihtiyaç nedeni ile tahliye davası açıldığı vakit, A şahsının tahliye tehdidi altında bulunmasının, C ile yaptığı kira sözleşmesinde tahliye davası açmak için yine Türk Borçlar Kanununun 350. maddesinde kanun koyucunun kendisine dava açma hakkı verdiği süreyi beklemesi hakkaniyete aykırı olacaktır. Çünkü kanun koyucunun getirmiş olduğu düzenlemeye göre örneğin, 01/01/2023 tarihinde aleyhine tahliye davası açılan A şahsı, tahliye tehdidi altında olmasına rağmen, C'ye karşı 01/11/2023 tarihinden önce dava açamayacaktır. Tüm bunlar bile mülkiyet hakkını zedelediği gibi, barınma gibi temel bir ihtiyacın da kanun maddesindeki eksiklikler nedeni ile tehlikeye düşmesine sebep olabilecektir. Burada şu şekilde bir öneri sunulması elzemdir; "İhtiyaç sebebi ile tahliye davalarında, kendisine tahliye talebi içerir Noter onaylı ihtarname keşide edilmiş ya da aleyhine dava açılmış olunan kiracının, malik/kirayaveren sıfatıyla taraf olduğu kira sözleşmelerinde ihtiyaç nedeni ile tahliye davası açabilmesi için süre şartı aranmaz ve ihtarın varlığı veya davanın açılması halinde davanın süresinde açıldığının kabulü gerekir." şeklindeki yeni bir düzenleme hak kaybını önlemeye elverişlidir. Görüldüğü gibi olması gerektiğini düşündüğümüz madde metninin birçok hak kaybının önlenmesine vesile olabileceği aşikardır. Elbette ki bu durumda da tahliye davalarının olmazsa olmaz unsuru olan, ihtiyacın gerçek, samimi ve devamlı olması gerektiği şartlarının göz ardı edilmemesi gerektiği dikkatten kaçmamalıdır. Önerimiz sadece davanın açılma tarihi ile alakalı olup, ihtiyacın varlığını ispat yine davanın esası ile ilgili olduğundan, esasa ilişkin olan mevcut uygulamadan en ufak taviz verilmemesi kati öneme sahiptir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 355. maddesinde ise yukarıda da zikredildiği gibi, ihtiyaç nedeni ile tahliye edilen bir konut veya çatılı işyerinin 3 yıl boyunca eski kiracıdan başkasına haklı sebep olmadıkça kiraya verilemeyeceği düzenlenmiştir. Kanun maddesi çok açık olup "kiralananın boşaltılmasını sağladığında" ibaresinden illa ki tahliye davası yolu ile bunun sağlanması gerektiği sonucu çıkarılmamalıdır; fakat gelinen noktada mezkur maddeden kaynaklı tazminat davalarında uygulanagelen ve kanaatimizce doğru görülmeyen, tahliyenin dava yolu ile sağlanması halinde tazminat şartlarının oluşacağı görüşü oldukça yanlıştır. Bu konuda Yargıtay 20. Hukuk Dairesinin 2017/4632 E. 2019/1687 K. sayılı ilamı; "...Davalılar gereksinim, yeniden inşaa ve imar amacıyla bir tahliye davası açmamıştır. Davacı kiracı taşınmazı bir yargı kararı veya icra marifetiyle tahliye etmemiştir. Bu durumda 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun 355. maddesi uyarınca tazminat koşulları oluşmamıştır. Bu durumda mahkemece

5 *Akyiğit, Ercan. 6098 sayılı Türk borçlar kanunu'nda Kira Sözleşmesi, İstanbul, Seçkin yayıncılık,2012; s. 201.*

davanın bu gerekçe ile reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı gerekçe ile davanın reddine karar verilmesinin doğru olmadığı..” şeklindeki kararı ve bu minvaldeki birçok kararı bu durumu ve kanaatimizce hakkaniyete aykırılığı ortaya koyar mahiyettedir. Görüşümüzü nispeten destekler mahiyette olan ve Yargıtay kadar sıkı şartlar taşımayan “TBK m. 355/3 hükmü gereği tazminata hükmedilebilmesi için, tahliye kararı alınması ve söz konusu kararın icra yoluyla infazı şart değildir. Kiralananın boşaltılması ya da kiraya verenin kiracıya ihtarname çekmesi üzerine kiralananın tahliyesinin sağlanması yeterli olacaktır.”6 görüşünün de uygulamada hakkaniyeti tesis etmeye faydalı olacağı düşünülmektedir. Bizim görüşümüze göre de tam burada adil bir denge gütmek gerektiği kabul edilmelidir. TBK m.355’ten kaynaklı her tazminat davasında, direkt olarak tahliyenin ne şekilde sağlandığını tespit edip neticeye gidilmemesi; kiracının sırf kirayaverenin mülkiyet hakkına saygısından ve insanî yaklaşımından dolayı ve dava dahi açılmadan konutu tahliye etmesi halinin de ödülsüz bırakılmaması gerekmektedir. Belki kanun maddesine özellikle; “yeniden kiralama yasağına aykırılıktan kaynaklı olarak kirayaveren aleyhine tazminata hükmedilebilmesi için tahliyenin ihtiyaçtan kaynaklı olması ile birlikte bunun ayrıca noterden ihtarname çekilmesi veya tahliye davası açılması yolu ile ileri sürülmesinin gerekmeyeceği” şeklindeki ek madde ile hem kiracıların hakkını korumak hem de sırf mevcut durumdaki kira bedelini düşük görerek dürüst kiracının bu dürüstlüğünü cezalandırmanın önüne geçmek gerektiğinin önemsendiği gösterilmelidir. Tüm bunların yanında, ihtiyaç sebebi ile tahliye edilen eski kiracının tazminat talep edebilmesi için de ihtiyaç sebebi ya da bahanesi ile tahliye edildiğini ispat külfeti bulunmalıdır. Neticede kendi rızası ile kirayaveren tarafından herhangi bir tahliye talebi olmadan konutu tahliye eden kiracının da kötüniyetli olarak böyle bir tazminat davası açabilecek olduğu ve 355. maddede zikredilen haklı bir sebebin olup olmadığı da gözden kaçırılmamalıdır. Neticede haklı sebep, borçluyu sorumluluktan kurtaran bir nitelik arz eder.7

İhtiyaç nedeniyle tahliyesi sağlanan kiralananın üç yıl geçmedikçe başka bir kiracıya haklı sebepler olmaksızın kiraya verilmesi halinde kiracının manevi tazminat istemesi ise mümkün değildir8

SONUÇ:

Tüm izah ettiğimiz hususlar göstermektedir ki, ihtiyaç sebebi ile tahliye ve yeniden kiralama yasağına ilişkin yasal düzenlemeler ilk etapta basit ve anlaşılır gibi görünse de uygulamada mağduriyetlere sebep olabilecek mahiyettedir. Tahliye tehdidi altındaki kiracı/malikin dava açabilmesi için 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun 350 ve 351. maddelerinde düzenlenen şekliyle, “kira döneminin bitimini beklemesi”, bu sürenin gelmesinden önce kendisine dava açma hakkı tanınmaması, bir diğer ifade ile de dava açma hakkının kanun yolu ile sınırlandırılması, kiracıyı haksız şekilde korumadan öteye gidemeyecek; dürüst ve insanî ilişkiler çerçevesinde kirayaverenin mülkiyet hakkına saygı duyan kiracının, kötüniyetli şekilde tahliye edilmesi sonrasında açabilecek olduğu tazminat davasındaki şekilci yaklaşımla kanunda bulunmayan ve içtihaden gelişen uygulamaların devam ettirilmesi neticesinde aynı derecede hak kaybına sebep olabilme ihtimalini içerisinde barındıracaktır. Hülasa, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun 350. ve 351. maddelerindeki dava açma süreleri tahliye tehdidi altında bulunan kiracı/malik yönünden yeni bir düzenleme ile usûli şart olmaktan çıkartılmalı; TBK m.355’te düzenlenen yasağa aykırı eylemin tazminat ile cezalandırılabilmesi için de tahliyenin icra marifeti ya da mahkeme kararı ile olması gerekmediğinin madde metnine eklenmesi gerekmektedir. ■

6 *Doğan, Murat, Konut ve Çatılı İş yeri kiralarının sona ermesi, Ankara, Adalet Yayınları, 2011(Sona Erme), s. 103; Akyiğit, Ercan. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’nda Kira Sözleşmesi, İstanbul, Seçkin yayıncılık,2012 s. 214.*

7 *Eren, Fikret; Sorumluluk Hukuku Açısından Uygun İlliyet Bağı Teorisi, Ankara, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları,1975, İlliyet Bağı Teorisi, s. 184.*

8 *Yavuz, Nihat; Kira Sözleşmesinin Feshi (Tahliye), Bedelinin Belirlenmesi, Alacağı ve Tazminat davaları, 2.baskı, Ankara, Adalet Yayınevi,, 2013 Kira, s. 1022*

Peyman HÜRMÜZ
İstanbul BAM Hakimi

SEN GİTTİN

Sen gittin soldu dört mevsim
Gül utandı bağ usandı
Sen gittin sarardı takvim
An utandı gün usandı

Adını andım derinden
Geçerim dünya elinden
Bir gülüşün kaldı dünden
İz utandı yol usandı

El yerine sayma beni
Yokluğun yaktı bu teni
Bir görsen bendeki seni
Söz utandı dil usandı

HASAN TAHSİN'İN BOXTON KARDEŞLERE SUİKAST GİRİŞİMİ

(Osman Nevres - İzmir'in Yunan İşgali Sırasında İlk Kurşunu Atan Kişi) (15 Ekim 1914)

İbrahim ÇİÇEK
İstanbul
Cumhuriyet Savcısı

Yurt dışına giderken bu defa Hasan Tahsin Recep diye babasının adı ile pasaport çıkartan Osman Nevres, o tarihten sonra bu adla tanındı.

1918'de yurda döndü ve İzmir'de İttihatçı arkadaşlarıyla birlikte Osmanlı Sulh ve Selamet Cemiyeti'nin yayın organı olarak 6 Mayıs 1919 tarihine kadar "Hukuk-u Beşer" i çıkardı ve bu gazetenin başyazarlığını yaptı.

Gazeteci Hasan Tahsin'in (1888 Selanik –15 Mayıs 1919 İzmir) gerçek adı Osman Nevres idi. İlk, orta ve lise tahsilini Selanik'te Fevziye Mektebi'nde bitirdikten sonra İstanbul'a geldi. II. Meşrutiyet'in ilanı üzerine İttihat ve Terakki Cemiyeti'ne girdi ve Talat Paşa'nın sivil muhafızları arasında yer aldı. Avrupa'ya giden öğrenciler arasında yer alan Osman Nevres, Paris'te Sarbonne Üniversitesi'nde Siyasal Bilimler öğrenimi gördü. Bu dönemde Teşkilat- Mahsusa'da görev aldı. Teşkilat-ı Mahsusa, bu dönemde Avrupa'da okuyan Türk öğrencilerini istihbarat faaliyetlerinde kullanmış, bunlar arasında Yahya Kemal de vardı. Osman Nevres, 1914 yılının başlarında İstanbul'a döndü.

Teşkilat-ı Mahsusa'nın reisliğini yapacak Kuşçubaşı Eşref Sencer ve aynı örgütte çalışan Hamza Osman'la (Erkan) tanıştırılan Osman Nevres, gerilla eğitimi gördü ve tam bir Teşkilat-ı Mahsusa militanı olarak yetişti.

1903 Bulgar Ayaklanması'nın ardından milliyetçi hareketler hızla tırmanmaya, Osmanlı düşmanlığı yayılmaya başladı. Londra'daki Balkan Komitesi ile Balkan ülkelerde şubeler açmış bulunan Balkan Cemiyeti, milliyetçi hareketleri desteklemekle kalmıyor, öteki Balkan ülkelerinin birlik oluşturup Osmanlı Devleti'ne yeniden saldırmasını sağlamaya çalışıyordu. Osmanlı Devleti ile henüz arası bozulmamış olan Romanya kışkırtılmaya başlandı.

Bölgedeki iki İngiliz gazeteci, Noel Edward Buxton ve Charles Buxton, Bulgar ayaklanmasının başladığı tarihten sonra sürekli olarak taraflı yazılar yazdı. Amaç-

Osman Nevres 1888 Selanik - 15 Mayıs 1919 İzmir.

Yeni İstanbul YAYINI

16 Mayıs 1919 Cuma No: 2

İSTİKLÂL HARBİ GAZETESİ

HAZIRLAYAN... ÖMER SAMİ COŞAR

İzmir'de katliam

Yunan işgal kuvvetleri saat 8.40'da karaya çıktı, Metropolit tarafından takdis edildi. Şehirdeki tecavüz ve yağmanın bir türlü sonu gelmiyor. Çok sayıda şehit verdik

İŞGALİN İLK KURŞUNU VE İLK ŞEHİDİMİZ

ları Avrupa kamuoyunu ve hükümetlerini etkilemekti. Bu gazeteci kardeşlerin İngiliz gizli servisin adamları olduğu sanılıyordu.

Buxton kardeşlerin Balkan Komitesi adına Romanya'ya gideceğinin öğrenilmesi üzerine, İttihat ve Terakki Hükümeti bu iki kişiyi ortadan kaldırmak için harekete geçti. Noel Edward Buxton ve Charles Buxton adlarını taşıyan bu iki kardeşi ortadan kaldırma görevi, yeni kurulmuş olan Teşkilat-ı Mahsusa'ya verildi. Osman Nevres, söz konusu suikastı gerçekleştirmek için görevlendirildi. Kimi kaynaklar bu düşüncenin Osman Nevres tarafından istendiğini iddia etmişlerdi.

Osman Nevres'e Hasan Tahsin adına, meslek hanesinde "gazeteci" yazan bir pasaport düzenlendi. (Gerçek Hasan Tahsin, Silahçı Tahsin'dir.)

Osman Nevres'in kimliğine büründüğü Hasan Tahsin, hayali bir kişi değildi. O da Selanikli idi ve "Silah" adını taşıyan gazete çıkarmış, bu nedenle "Silahçı Tahsin" olarak anılmaktaydı. Arkadaşları olan Ömer Naci, Yakup Cemil ve Sapancalı Hakkı gibi kişilerle İttihat ve Terakki'nin fedai takımındaydılar. Teşkilat-ı Mahsusa tarafından gizli bir görevle Bulgaristan'a gönderilen Hasan Tahsin, izinsiz döndüğü ve görevini yerine getirmediği gerekçesiyle Teşkilatı-Mahsusa tarafından cezalandırılarak öldürüldü. Osman Nevres, Romanya yolculuğuna çıktığında bu kişinin pasaportunu taşıyordu.

Hasan Tahsin'i gerçek kimliğini ve görevini bilmeyen Neverkoplu Celal Bey, karşıladı. Celal Bey, Hasan Tahsin'i önce Sofya'daki Makedonya oteline, daha sonra da onun isteğiyle Buxton kardeşlerin kaldığı Bulgaria oteline yerleştirdi.

Buxton kardeşlere suikastı Sofya'da Balkan Komitesi şerefine verilen bir konserde gerçekleştirecekti. Kalabalık olan konser salonuna giremeyince suikast girişiminde bulunmadı. Suikast girişimini Bulgaristan'da yapmamasının bir diğer sebebi de Bulgar ceza yasalarına göre suikast girişimine katılanlara verilen idam cezasıydı.

Buxton kardeşlerin Bulgaristan'ı terk etmesi sonrasında aynı trenle Romanya'nın başkenti Bükreş'e geldi. Romanya'da soğuk karşılanan ve Romen Kralı Carol'dan bekledikleri ilgiyi göremeyen Buxton kardeşler tüm gayretlerine rağmen Romen hükümetini İngiliz hükümetinin istekleri konusunda ikna edemedi.

Hasan Tahsin, Buxton kardeşlerin kaldığı Athena Palace oteline ve onların yanındaki odaya yerleşti. Bükreş'te Buxton kardeşlerin tüm görüşmelerini çok ya-

İlk Kurşun Anıtı,
Konak Meydanı, İzmir

kından takip eden Hasan Tahsin, suikast için uygun zaman kolluyordu.

Buxton kardeşler Kral Carol'un cenaze törenine gitmek için 15 Ekim 1914 sabahı Athena Palace Oteli'nden yanlarında eski Bulgaristan Başbakanı Geşof'un oğluyla birlikte ayrılırken, kalabalığın arasından bulunan Hasan Tahsin, yedi milimetrelik bir tabancayla ateş etti. Charles Buxton göğsünden, kardeşi Noel Buxton ise çene kemiğinden yaralandı. Bir kurşunda eski Bulgaristan başbakanı Geşof'un oğlunun şapkasına isabet etti. Buxton kardeşlere olay yerinde yapılan ilk müdahaleden sonra hastaneye kaldırıldı. Suikast girişiminde bulunan Hasan Tahsin, kalabalığın arasında fazla uzaklaşamadan Dimutru Draghici ismindeki bir polis memuru tarafından yakalandı.

Yabancı basın ve özelliklede Romen basını, suikast girişimini Osmanlı istihbarat servisinin bir operasyonu olarak değerlendirdi. Avrupa basını Türklerin Balkan komitesini iki üyesini Balkan savaşına sebep olmasından dolayı cezalandırıldığını yazdı.

Tasvir-i Efkâr gazetesi suikast haberini, *"Bir İslam Düşmanının Akıbeti'* başlığıyla okuyucularına duyurdu.

Olaydan hemen sonra Hasan Tahsin tutuklandı. Romenler, Hasan Tahsin'nin açık kimliğine bir türlü ulaşamadı. Suikastı kendi isteği ile gerçekleştirdiğini söyledi. Sorgulamalarda yanıltıcı bilgiler verdi.

Uzun süren sorgulama ve duruşmalardan sonra Osman Nevres, gerçek kimliği deşifre olmadan Hasan Tahsin kimliğiyle yargılanarak 1915 yılında 5 sene hapis cezasına çarptırıldı. Yargılamayı yapan mahkeme suikast girişimini siyasi bir eylem olarak değil kişisel bir eylem olarak değerlendirdi. Osman Nevres'in hafif sayılabilecek bir cezayla kurtulmasında, Buxton'lar ile başlayan dostluğunun yanı sıra, Romanya Hükümetinin, Osmanlı Devleti'ni gücendirmekten kaçınmasının da payı vardı.

Osman Nevres, yine bu yıllarda İngiliz Avam Kamarasını havaya uçurma doğrultusundaki başka bir girişimi olduğu iddia edilmişti.

Osman Nevres, Bükreş'te bir cezaevine konuldu. Buxton kardeşler onu cezaevinde sık sık ziyaret etti.

Noel Buxton, bu olayı yıllar sonra, Ahmet Emin Yalman'a şöyle anlatıyor:

"...Suikastta ben vurulmadım, kardeşim vuruldu. Tahsin'le tanışmayı çok merak ettim. Hapishaneye gidip kendisini gördüm ve sordum: -Nasıl, yaptığına pişman mısın? -Türklük bakımından sen, gebertilmeye layık bir düşmansın. Daha az zararlı olan kardeşini vurduğuma ve seni gebertmediğime teessüf ediyorum. Bu teşebbüse katıldığıma katiyen pişman değilim. Elimden gelse, tekrar ederim. Kendisine dedim ki: -Sen cesur bir çocuksun. Ben de fena adam değilim. Tesadüf bizi karşı karşıya getirdi. Aramızdaki fikir aykırılığını ve siyasi kini bir tarafa bırakarak insan sıfatıyla ahbap olamaz mıyız? Ziyaretlerimi sık sık tekrar ettim. Tahsin'e yiyecek, içecek, kitap taşıdım durdum. Her defasında saatlerce görüştük. Tahsin bana bütün hayatını anlattı."

Noel Buxton, bu ziyaretlerinden birinde, Osman Nevres'ten hapisten çıktıktan sonra, İngiliz Gizli Servisi hesabına çalışmasını istemişti.

Bu arada Romanya, 27 Ağustos 1916 tarihinde İtilaf Devletlerinin yanında savaşa katıldı. Bunun üzerine Alman, Avusturya-Macaristan, Bulgar ve Türk birliklerinden kurulu İttifak Kuvvetleri Romanya'ya saldırdılar ve 3 Aralık 1916'da başkent Bükreş'i ele geçirdi. Bükreş cezaevinde bulunan mahkûmlar daha içerlerdeki hapishanelere taşımak üzere Bükreş'ten bir banliyö istasyonuna götürüldüler. Hasan Tahsin'de mahkûmlar arasındaydı. Mahkûmları götürecek tren beklenirken, bir fırsatını bulan Hasan Tahsin kaçtı. Ortalık karardıktan sonra saklandığı yerden çıktı.

Fakat yönünü yöresini bilmeden yürürken, Bükreş'i savunmaya hazırlanan Romen askerlerinin siperlerine düştü, askerlerin arkasından attığı kurşunlardan biri, ayağına saplandı. Sürünerek oradan uzaklaştı ve ertesi günü rastladığı bir Alman birliğine sığındı. Almanlar Bükreş'te ayağına saplanan kurşunu çıkarmak istediler. Hasan Tahsin ayağındaki acıya rağmen, bir an önce İstanbul'a gitmek istediği için razı olmadı. Kalkmak üzere olan bir trene atlayıp İstanbul'a geldi. Besim Ömer Paşa kendi evinde yaptığı bir ameliyatla kurşunu ayağından çıkardı.

İstanbul›da bir kahraman gibi karşılanacağını sanıyordu. Oysa tam tersi oldu. Soğuk karşılandı. İkinci bir Yakup Cemil olayının patlak vermesinden çekiniliyordu. İttihat ve Terakki yöneticileri onu Bükreş suikastının ve iki yılı aşkın hapiste yatışının bir ödülü gibi göstererek tüberküloz tedavisi için İsviçre'ye gönderdi.

Yurt dışına giderken bu defa Hasan Tahsin Recep diye babasının adı ile pasaport çıkartan Osman Nevres, o tarihten sonra bu adla tanındı.

1918'de yurda döndü ve İzmir'de İttihatçı arkadaşlarıyla birlikte Osmanlı Sulh ve Selamet Cemiyeti'nin yayın organı olarak 6 Mayıs 1919 tarihine kadar *"Hukuk-u Beşer"* i çıkardı ve bu gazetenin başyazarlığını yaptı.

Hasan Tahsin, Bolşevikler'e yakınlığı nedeniyle Çerkes Ethem'e de sempatiyle bakıyordu. 8 Mart 1919 günkü Hukuk-u Beşer'de Çerkes Ethem'i savunan bir makale yayınlamıştı.

İzmir'in işgalinden bir gün önce, düşmana karşı koyma ve vatanı savunma hareketi için toplanan ve Redd-i İlhak Beyannamesi'ni hazırlayan vatansever aydınlar arasında Hasan Tahsin de vardı.

15 Mayıs 1919 saat 9 sularında Patris adlı bir Yunan gemisi Kordon'daki Klonarid Gazinosu'nun karşısındaki rıhtıma yanaştı ve Albay Saphiropolis komutasındaki Yunan tümeni ilk olarak karaya ayakbastı. Önce bir alay rıhtıma çıkarak düzene girdi. İlk tabur öncü olarak Kokaryalı yönüne yürüyüşe geçti. En önde Yunan sancaktarı teğmen, arkasında Yarbay Istavriyanopulos atı üzerinde ve hemen arkasında zafer marşları çalan bando ilerliyor, öncü tabur da onları izliyordu. O sırada Hasan Tahsin askeri otelin karşısındaki çınarın dibinde bekliyordu. Yunan alayının başı Kokaryalı tramvay durağı yakınlarına geldiğinde Hasan Tahsin birden yola fırladı ve o ilk kurşunu sıkarak Yunan bayraktarı teğmeni alnından vurarak öldürdü ve kurşunu bitene kadar da direndi. Panikleyen Efzun Alayı toplu bir saldırı olduğunu zannederek ilk başta dağıldıysa

da, ardından ağır silahlarla ve savaş gemisinden açılan ateşle Hasan Tahsin 31 yaşında şehit oldu. Cenazesi Efzun askerlerince defalarca süngülendi ve şehit edildiği yerde 3 gün kaldı.

Yunan askerleri Hasan Tahsin'i öldürdükten sonra, onun eylemini bahane ederek, İzmir'in çeşitli mahallelerine yayılarak bir katliam gerçekleştirdi. İki gün süren saldırı ve yağmada yaklaşık 2 bin İzmirli katledildi.

1973 yılında Hasan Tahsin'in sıktığı *"İlk Kurşun"* anısına İzmir Konak Meydanı'nda İlk Kurşun Anıtı dikildi ve anıt, 15 Mayıs 1974 günü dönemin Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk tarafından açıldı.

Mustafa Armağan; *"Hasan Tahsin ilk kurşunu sıkmadı. 1960'lı yıllarda Sabetayistler, 27 Mayıs'çılar tarafından yaratılan bir kahraman. Hasan Tahsin anıtının dikilmesi emrini veren, "ihtilalin kudretli Albayı" Alparslan Türkeş'tir. Zaten Mustafa Kemal Atatürk de kendisinden hiç bahsetmiyor. Atatürk döneminde yayımlanan tarih dersi kitaplarında Hasan Tahsin'den bahsedilmemiştir. Bütün hikâye, 1972'de İzmir Gazeteciler Cemiyeti'nce çıkarılan "Anıt Adam" (yazan: Zeynel Kozanoğlu) kitabıyla başlamış ve inkılap tarihlerinde ismi geçmeyen birisi, kitapların başköşesine kurulmaya başlamıştır."* ifadelerini kullanmıştır.

Yalçın Küçük, *"Kurtuluş mücadelesinde Hasan Tahsin'in ilk kurşunu attığı doğru değildir. Yaptığım araştırmada Hasan Tahsin'in 'İbrani' olduğunu öğrendim"* demiştir.

Bilgesu Erenus ve Yalçın Küçük'ün birlikte yayınladığı *"Aydınlık Zindan"* kitabında; *"Hasan Tahsin'in Kuva-yi Milliyeci olduğunu gösteren hiçbir işarete sahip bulunamıyoruz. Bütün bilgiler Hasan Tahsin'in işgale mukavemet düşüncesine karşı, bir işbirlikçi olduğu yönündedir."*

Yalçın Küçük; *"Gizli Tarih"* isimli kitabında: *"Bir avuç aydını, İzmir'in işgalinden çok işgale karşı hiçbir mukavemet olmaması yakıyordu; Kazım Karabekir Paşa'nın evrakı yeterli delildir. Bu tevekkül karşısında, evrakının her sayfasından, gözyaşı fışkırmaktadır; bizim yıllardır naklettiğimiz masalda, en sahih olan, "ilk kurşun" lafının çok sonradan uydurulmuş İbrani bir masal olduğudur. Şimdi, sabetayistlerimizin mezarlığı olan İstanbul'da Bülbül Deresi'nde yatan Hasan Tahsin nam Osman Nevres'in, işgalcilere kurşun sıktığı masalı, İbraniyet'in, Kurtuluş Savaşı'na el koyma teşebbüsüdür ve hep bozuyorum. Bu tür İbrani hikâyeler bir yana, direnmeyen bir halkın, İttihat ve Terakki düşmanlığı olmasını mantıklı bulamayız. Mücadele, Ermenilerin yoğun ve zengin oldukları yerlerde başladı."*

Soner Yalçın, *"Efendi"* adlı kitabında Hasan Tahsin'in Sabetaycı olduğunu söylüyor.

Yaşar Aksoy; *"Hasan Tahsin böylesine anti-emperyalist ve yurtsever bir gazetecidir. Prof. Salih Özbaran 1.2.2009 tarihinde Cumhuriyet gazetesinde yazdığı "Medya Tarihçiliği" yazısında ulusal devletimizi ve tarih kimliğimizi kemiren ve yok etmek isteyen bir Medya Tarihçiliğinin ortaya çıktığını, çok etkin ve saldırgan olduğunun altını çizmişti. Sağ olsun. Haklıdır. Türk Devrimi'ne karşı konuşlanan Emperyalizm'in hizmetindeki Ermenici-Megalo İdea'cı, Avrupacı, bölücü, etnikçi, anti Atatürkçü kozmopolit bir liberal (!) tarih anlayışı, tüm ulusal değerlerimize saldırdığı gibi Hasan Tahsin'e karşı da, "Bolşevik, Yahudi dönmesi, ilk kurşunu atmadı, anarşist" gibi suçlamalar getirerek onu halkın gözünden düşürmeye çalışmaktadır."* diyerek bu iddialara karşı çıkmıştır.

Osman Nevres'in hayatı ve yaşadığı olaylar 1970'li yıllarda bir film olarak çekilmesi gündeme gelmişti. Osman Nevres'i oynaması düşünülen kişi ise Yılmaz Güney'di. Ancak bu proje gerçekleşmedi.■

KAYNAKLAR:

1 - Alpay Kabacalı, "Türkiye'de Siyasal Cinayetler" Altın Kitapları, 1993
2 - Tevfik Tolga Büyükkınay, "İlk Kurşun Hasan Tahsin", Parola Yayınları,2014
3 - Zeynep Kozanoğlu, "Anıt Adam Osman Nevres (Hasan Tahsin)" İzmir Gazeteciler Cemiyeti Yayını, 1972
4 - Aydoğan Yavaşlı, "Ben Hasan Tahsin" Bulut Yayınları, 2004
5 - Nurdoğan Taçalan, "Ege'de Kurtuluş Savaşı Başlarken - Hasan Tahsin", Aksoy Yayıncılık Show Kitap, 1998
6 - Ergun Hiçyılmaz, "Başverenler Başkaldıranlar", Altın Kitaplar, 1993
7 – Eyüp Şahin, "Hasan Tahsin Gerçeği", Ketebe Yayınları, 2019

TÜRKİYE'NİN
YENİ YÜZYILINA HAZIRIZ!
TAM 85 YILDIR

ÖNCE HALK SONRA BANKAYIZ

Dün ve bugün ülkemizle
büyüdük, ülkemizi büyüttük.
**Türkiye'nin yeni yüzyılında da
hayaller gerçek olsun diye
varız ve tüm gücümüzle
halkımızın yanındayız!**

halkbank.com.tr | 0850 222 0 400 Dialog

HALKBANK 85.yıl

GÖNÜL DEFTERİ ve İMZA MESELESİ

Muhammet Ali'nin Sonny Liston'u yenerek dünya ağır sıklet şampiyonu olduğu yıl doğdum. Benim ilk gençliğimde ortaokul-lise öğrencileri arasında "hatıra defteri" tutmak modası vardı. Kırtasiyecilerde satılan çoğunlukla plastik kaplı, bazen sayfaları renkli veya sayfa marjları çiçek motifleriyle süslü bu defterlere sınıf ve mahalle arkadaşları, yaz tatilinde tanışılan çocukluk aşkları ve bunlar gibi akranlar "hep böyle güler yüzlü kal, e mi?" misali klişe iyi dileklerle birlikte imzalarını atar ve –cep telefonunun henüz icat edilmediği o devirde- bazen mektup adreslerini de yazarlardı.

Bizlerden bir kuşak değil ama bir on yıl büyük olanların uyguladıkları benzer bir usul de "imza defteri" tutmak imiş. Hiç duymamıştım bunu. İmza defterlerine hatıra defterinden farklı olarak sınıf arkadaşlarının ve onlar gibi akranlarının değil, şöhret sahibi edebi şahsiyetlerin, akademisyenlerin, sinema oyuncularının imzaları alınıyor. İmza sahipleri çok zaman koleksiyoncuya birkaç satırlık bir hatıra da bırakıyorlar, bazen birkaç mısra ya da iyi dilek sözleri...

Bu imza defterinin ne olduğunu bir sohbet sırasında annesinin imza defterinden bahseden aziz meslektaşım Av. Işık Özdemir'den öğrendim. Işık Hanım'ın annesi Av. Gönül Büyükeren Hanım'ın böyle bir imza defteri var. Gönül Hanım İstanbul Barosu'nun kıdemli bir üyesi. İmza defterini tuttuğu yıllarda bir yandan Hukuk Fakültesinde okurken bir yandan Ord. Prof. Dr. Süheyl Ünver nezdinden Tıp Tarihi Enstitüsü'nde çalışmakta imiş. İlgilendiğimi görünce Avukat Işık Hanım bu defteri bana getirdi.

Defter 60'ların ikinci yarısı ile 70'lerin ilk yarısında verilmiş imzaları içeriyor. İmza sahipleri arasında zamanın ünlü edebiyatçılarından Osmanlı hanedanı mensuplarına kadar kimler yok ki? Aşağıda bu imza sayfalarından bazılarının görüntülerini sunuyoruz. Birkaç mısranın altına iliştirilmiş olan son imza bu satırların yazarına aittir:

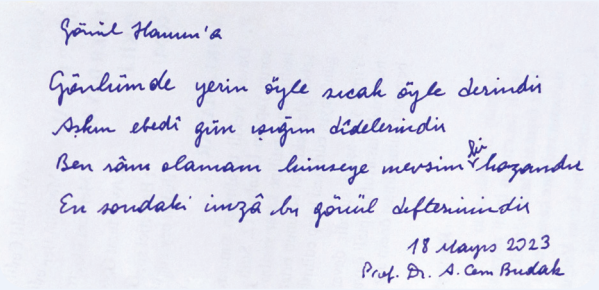
Gönül Hanım'a
Gönlümde yerin öyle sıcak öyle derindi
Aşkın ebedi gün ışığım dizelerindir
Ben şâir olamam hiçbiçime mevsim bi' hazandır
En sondaki imzâ bu gönül defterimindir
18 Mayıs 2023
Prof. Dr. A. Cem Budak

Prof. Dr. Ali Cem BUDAK
İstanbul Ticaret Üniversitesi Medeni Usul ve İcra-İflas Hukuku Anabilim Dalı Başkanı

BÜTÜNLÜK ARZETMEYEN SENET METNİNDE YER ALAN BEYAZA İMZA

Bilirsiniz Fransız yemeklerinin Alman sofra takımlarıyla yendiği bu restoranda yemeklerin sunulması bir başkadır. Izgara etin üzerinde gezdirilmesi beklenen beşamel sosu patates püresinden ibaret "Beilage" üzerinde bulabilir yahut ince uzun Champagne kadehleri içinde Alsterwasser ikrâmına maruz kalabilirsiniz.

Dikkatli okuyucu Türk ilmi içtihatlarından bahsettiğimi anlamıştır, Medeni Hukukta bir ölçüde Napoleonic, Medeni Usulde daha fazla XIV. Louis'ye ait kodifikasyonu takip eden İsviçre/Neuchâtel hukukunu Almanya'da Max Planck Enstitülerinde öğrendiğimiz kavram ve kategorilerle yorumlayıp uygulayan ilmi içtihatlarımızdan.

Bizde senet hakkındaki kurallar hem "Yazılı Şekil" başlığı altında Türk Borçlar Kanunu'nda hem de "Belge ve Senet" başlığı altında Hukuk Muhakemeleri Kanunumuzda düzenlenmiştir. 1927 yılında, 1879'dan beri başarıyla uygulamış olduğumuz 1806 tarihli Fransız Medeni Usul Kanunu'nda iktibas edilen usul kanunumuzu, Ahmed Ziyâ'da ve Yorgaki Efendi'de kayda geçirilmiş cümle ilmi ve kazai içtihatlarıyla birlikte "Ancien Régime mevzuatı çöplüğü"ne atarak, on beş milyonluk bir memleketin hukuk usulünü kırk bin nüfuslu küçücük bir İsviçre kantonu olan Neuchâtel Medeni Usul Kanunu'nun içine sığdırma çabasına girdiğimiz günden beri bu ikilik, yani yazılı şekle ait kuralların hem medeni kanun hem de usul kanunu içinde düzenlenmesi tuhaflığı devam etmektedir.

Örnekler verdiğimiz imza defterinin sayfalarını aralıdığımızda beni ilk düşündüren şey o devrin -esa-

sen sadece yarım asır öncesinin- insanlarının bugüne nispetle birbirlerine daha çok güvendikleriydi. Öyle ya, şimdi bir hatıra, koleksiyonuna bir katkı olmak üzere rica ettiğini söyleyerek uzattığı defterin boş bir sayfasına imza atmamızı isteyen tanımadığımız bir gencin bu "beyaza imza" isteğini hangimiz düşünmeden kabul edebiliriz.

Bu vesileyle kütüphanemi biraz karıştırıp beyaza imza bahsi hakkında yazılanları yeniden okudum. Hâkim görüş vaziyete hâkimdi; özetleyeyim.

İşe biraz baştan, senedin (veya yazılı şeklin) tanımından başlayacak olursak, senedin unsurları şunlardır: (1) Harf ve rakamlarla ifade edilmiş bir söz, (2) Bu sözün dış dünyada varlık kazanan, az çok dayanıklı bir nesnede iz olarak yer alması (tecessüm etmesi) ve (3) Bir kişinin, yazılan sözü kendine ait saydığını ifade etmek üzere metni imza etmiş olması.

İçtihatlarda bu tanım verilirken her bir unsur üzerinde özenle durulmakta ve mesela bir belgenin senet vasfını kazanması için harf ve rakamla ifade edilen sözün Türk dilinde olmasının gerekmediği ve metni imza eden kişiyle metnin imza dışındaki içeriğini yazan kişinin aynı kişi olmasının lazım gelmediği üzerinde durulmaktadır.

Hâkim görüşün gerçek hayatta karşımıza çıkma şansı yok mesabesinde olan bir mesele olmasına aldırış etmeden ve çoğu zaman "latife beyanı" olmak ihtimaline de değinmeden ele aldığı bir husus, senetten bahsedebilmek için yazının kâğıda yazılmış olmasının gerekmeyip yazılanların başka bir nesne üzerinde kaydedilmiş olmasının yeterli olduğudur. Buna örnek olarak tahta parçaları, kumaş vs malzeme üzerine yazılan ya da basılan yahut bakır, demir gibi - okuyucunun yanlış sonuç çıkarmasına mani olmak için çeşitli madenler sıralanmaktadır – madeni levha üzerine sivri bir cisimle yazılan yazının da, diğer unsurlar tamamsa, senet vasfını taşıyacağı belirtilmektedir. Okuyucu bu örneklere, hayal gücünün imkânları nispetinde, yaralı bir kişinin duvara kanla veya makyaj masasını kullanan bir kadının ayna üzerine rujla yazdığı yazı gibi başka örnekler de ekleyebilir.

İmza konusuna gelince, içtihatlar, yazının bir nesnede iz olarak kalması meselesindeki yaklaşıma benzer

Geçmişten Günümüze İmza Örnekleri

Eski yazıyla not tutmanın ve haberleşmenin 1940'ların sonuna kadar devam ettiğini duyar, öyle bilirdim. Gönül Defteri bu âdetin 70'lerin başına kadar devam ettiğini kanıtlıyor. Dikkati çeken bir nokta deftere eski yazıyla katkıda bulunan mümzîlerin "Gönül" kelimesini birbirlerinden farklı imla etmiş olmalarıdır.*

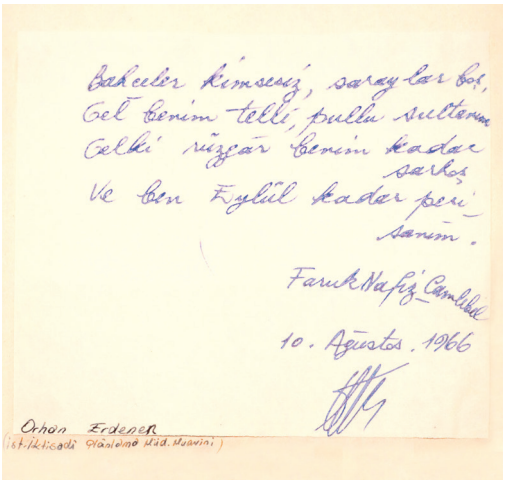

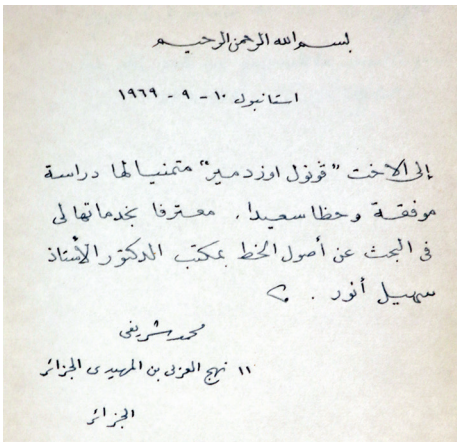

Gönül Özdemir'in Süheyl Ünver'in hat derslerine başlamasını tebrik eden ve ona başarılar dileyen Cezayirli Mehmet Şerif tarafından yazılan derkenardır. 1969
[Deftere yapıştırılan metnin temize çekilmiş ayrı bir kâğıt parçası üzerindedir.]

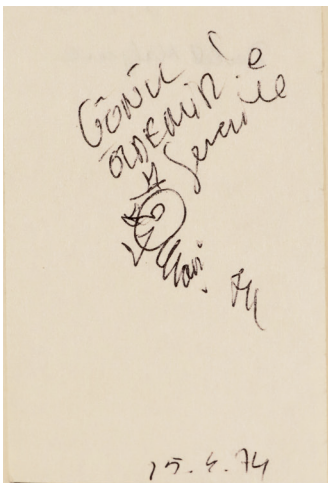

Altan Erbulak'ın karikatürlerinde kullandığı imzası

*Eski yazı ile atılmış imzaları okumamıza yardımcı olan Osmanlı Arşivleri Uzmanı Umut Soysal'a teşekkür ederiz.

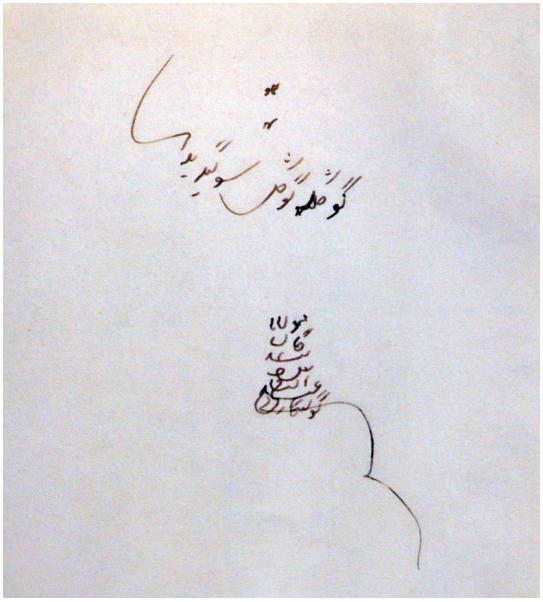

Gönülden gönüle sevgilerle
[Sikke şeklinde yazılmış]
Bende-i Mevlânâ Abdülbaki Gölpınarlı
Abdülbaki Gölpınarlı'nın sanat eseri olan imzası bir dönem moda olan "kuyruklu imzaların" güzel bir örneği.

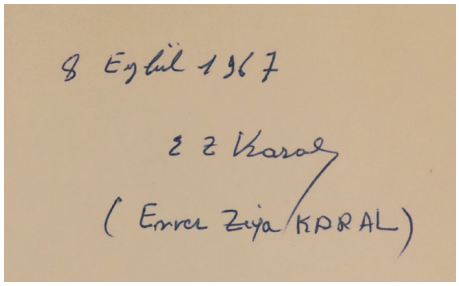

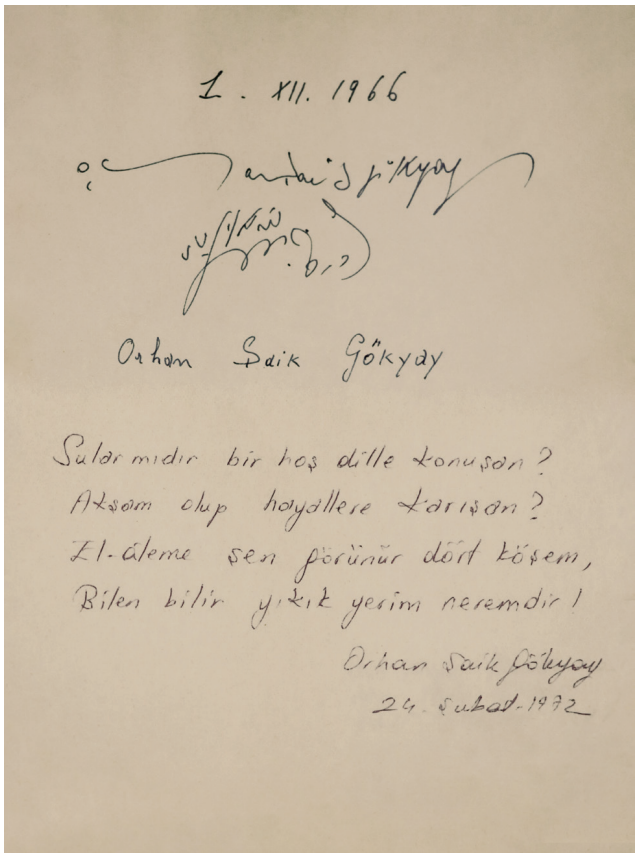

şekilde tam bir kendine güvenle, senedin imza dışındaki unsurlarının ne zaman, kim veya kimler tarafından kaç seferde yazıldığının bir önemi olmadığı vurgulanmaktadır. Buna göre senedi mesela alacaklı bizzat düzenlemiş veya bir çalışanına düzenletmiş olabilir. Fakat borçlu, önüne konan senedi imza etmiş ise, artık o senet, gerek maddi hukuka ait yazılı şekli (kefalet, el yazılı vasiyetname gibi özel yazılı şekillerin arandığı haller müstesna) gerçekleştirmiş olmak bakımından, gerekse Hukuk Muhakemeleri Kanunumuzdaki senetle ispat mecburiyeti bakımından tamamı borçlunun elinin mahsulü olan bir belgeden farksızdır. Yine matbu olarak hazırlanıp da imza sırasında boşlukları doldurulması lazım gelen bir senedin sadece bazı kısımları doldurulmak suretiyle imza edilmesi ve boş kalan kısımların sonraki tarihlerde (hatta başka başka kişiler tarafından) doldurulmuş olması halinde gerek senet gerekse senede sonradan eklenen kısımlar bakımından da hem geçerlilik hem ispat şartını yerine getirmiş sayılacağı konusunda tereddüt yoktur.

Nihayet yazılı şeklin amacıyla bağdaştırılması en zor olan ("en aşırı") hal olmak üzere, bir kişi boş bir kâğıda imza atıp bunu bir başkasına verirse, kâğıdı alan kişinin bu kâğıt üzerine yazdığı metin, yazılı şekli gerçekleştirmek ve senetle ispat mecburiyetine uygun bir ispat aracı olmak bakımından normal şekilde düzenlenip imza edilen bir senetten farksızdır. Bu bağlamda senede karşı senetle ispat kuralı devreye girer ve imza sahibiyle senedi kullanan kişinin aralarında boş kâğıdın nasıl doldurulacağı konusunda bir anlaşma olup olmadığı ve bu anlaşmaya uyulup uyulmadığı dahi, bu hususlar senetle ispat edilmedikçe, senedin geçerliliğine ve ispat kuvvetine halel getirmez.

Kısacası ve açıkçası, "ana akım" hâkim görüşe göre, bir kere hesapsızca boş kâğıda imza atan artık bu cesaretinin bütün sonuçlarına katlanmalıdır. Böyle bir kâğıt velev kâğıdı alan kişi tarafından kasten gerçek dışı yazılarla doldurulmuş olsun, boş kâğıda imza atana Türk Milleti adına karar veren mahkemelerde tanık dinleterek ya da başka takdiri delillerle kendini savunma imkânı verilmemelidir, tâ ki elinde boş kâğıda neler yazılacağını tayin etmek için aynı taraflar arasında düzenlenmiş ikinci bir senet olsun!

Bu hâkim görüşün somut olay bakımından dikkat çekici bir uygulaması Yargıtay 13. Hukuk Dairesi'nin 2019 yılında verdiği aşağıdaki kararda görülmektedir:

"(...) Davalı, takibe itirazında ve cevap dilekçesinde söz konusu belgeyi imzalamadığını söylemişse de daha sonra verdiği dilekçeyle kendisine boş kağıt imzalatıldığını davacıdan işçilik alacaklarını talep edince davacının imzalı kağıdın üstünü doldurup takibe koyduğunu beyan etmiştir.

Mahkemece iki ayrı bilirkişi raporu alınmış, adli tıp ve grafoloji uzmanı bilirkişi, ... isim ve imzasının yazıldığı kalem ile metnin yazıldığı kalemlerin farklı olduğunu, yazının başlangıç yerinin kağıdın üst kenarına çok yakın olmasına rağmen metnin altındaki imzanın çok aşağıda kaldığını, aradaki boşluğun borçlu yazılarak kapatılmaya çalışıldığını, dolayısıyla davalının imzasının üst metnin tasdiki mahiyetinde olmayıp, imzanın üstünün sonradan doldurulduğunun anlaşıldığını bildirmiş, adli tıp kurumundan alınan raporda ise metin ile ... isim ve imzasının aynı kalemle yazıldığı, fakat fulaj izlerinin farklı olduğu, belgeye iddia olunduğu şekilde ilave yapıldığını gösterir nitelik ve yeterlilikte bulgu saptanamadığı belirtilmiştir.

Mahkemece, 13.400,00 TL gibi azımsanmayacak miktarda bir paranın borç olarak verildiğinin belgesi olarak dava ve talep konusu yapılan belgenin bir bütünlük arz etmemesi, başka bir kağıttan gayrimuntazam şekilde kesildiği konusunda şüphe bulunmaması, farklı kalemlerin kullanılarak düzenlenmiş olması ile bilirkişi tespitleri birlikte değerlendirildiğinde davalı yanın belgeye yönelik itirazlarına itibar edilmesi gerektiği, dolayısıyla takibe dayanak senedin alacağın ispatına yarayacak bir belge olmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.(...)

Somut olayda davacı tarafından takibe dayanak kılınan belge, davalının aleyhine delil teşkil edecek irade beyanını içermekte olup, davalı da senetteki imzanın kendisine ait olduğunu yargılama sırasında ikrar etmiştir. Davalının senette tahrifat iddiası da yoktur. Şu halde senedin, kenarları gayrimuntazam

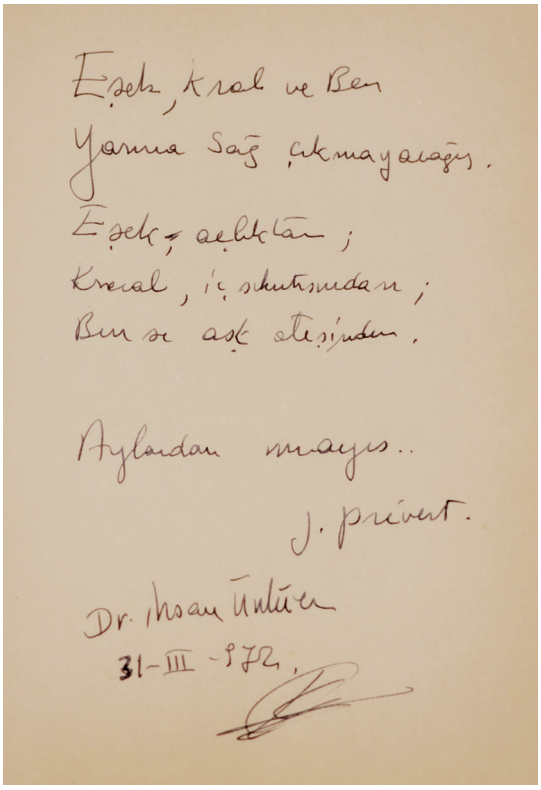
Eşek, kral ve Ben
Yarına Sağ çıkmayacağız.
Eşek, açlıktan;
Kral, iç sıkıntısından;
Ben ise aşk ateşinden.

Aylardan mayıs..
J. Prévert.

Dr. İhsan Ünlüer
31-III-972.

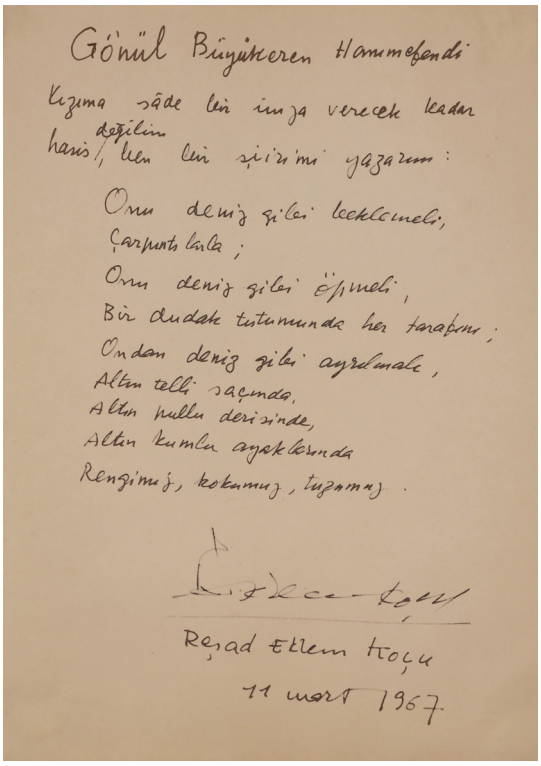
Gönül Büyükeren Hanımefendi
Kızıma sâde bir imza verecek kadar hasis değilim, ben bir şiirimi yazarım:
Onu deniz gibi beklemeli,
Çarpıntılarla;
Onu deniz gibi öpmeli,
Bir dudak tutumunda her tarafını;
Ondan deniz gibi ayrılmalı,
Altın telli saçında,
Altın pullu derisinde,
Altın kumlu ayaklarında
Rengimiz, kokumuz, tuzumuz.

Reşad Eklem Koçu
11 mart 1967.

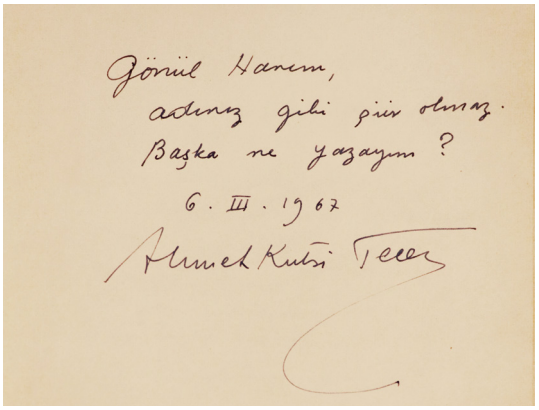
Gönül Hanım,
adınız gibi şiir olmaz.
Başka ne yazayım?
6. III. 1967
Ahmet Kutsi Tecer

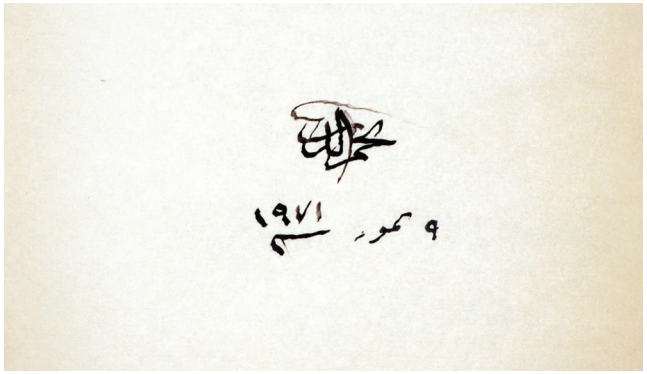

9 Temmuz 1971 Hattat Necmeddin [Okyay] imzası.

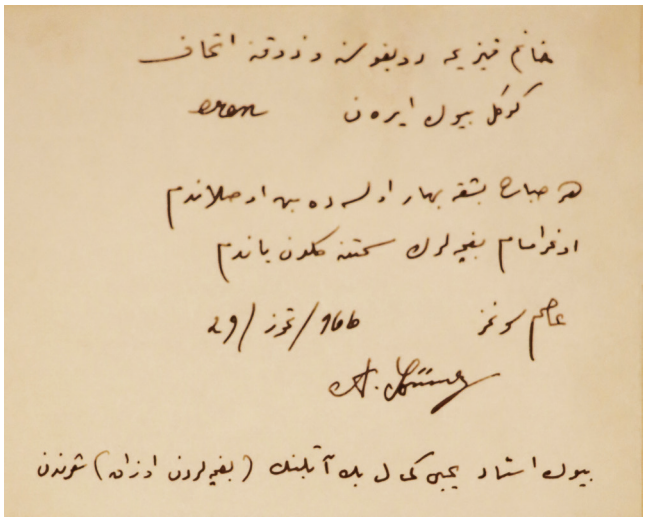

Hanım Kızıma duygusuna ve zevkine ithaf
Gönül Büyükeren
Her sabah başka bahar olsa da ben uslandım
Uğramam bahçelerin semtine gülden yandım
Âsım Sönmez 1966

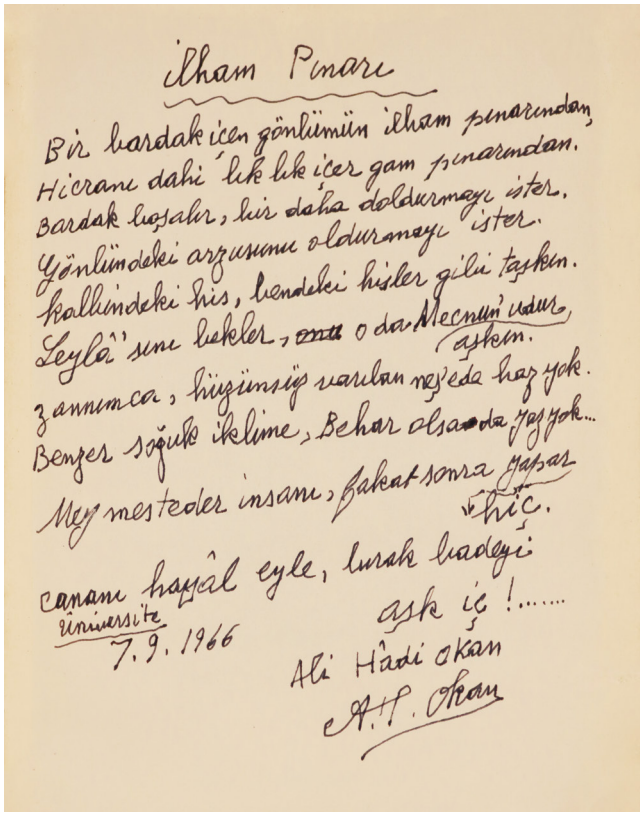

kesilmiş bir kağıt parçası olmasının veya üzerindeki yazıların ve imzaların farklı farklı kalemlerle yazılmış olmasının HMK m.205 vd. maddelerine göre ispat gücünü etkileyen bir yanı bulunmamaktadır. Davalı, imzasını boş kağıda attığını üstünün sonradan davacı tarafından anlaşmaya aykırı olarak doldurulduğunu iddia etmektedir. Senet için imza kurucu bir unsur olsa da imzanın senet metninden önce atılması mümkündür. Bu durumda beyaza (açığa) imzadan söz edilir. Beyaza imza atan kişi, senedin anlaşmaya aykırı olarak kendi zararına doldurulabileceğini genel hayat tecrübesiyle bilmesi gerekir. Buna rağmen açığa imza atmış olmakla kendisinden beklenen dikkat ve ihtimamı sarf etmediğinden hukukun himayesinden yararlanamaz. İspat yükü iddia edilen vakıaya bağlanan hukuki sonuçtan kendi lehine hak çıkartan tarafa ait olduğuna göre bu hususu davalının ispat etmesi gerekir (HMK m.190/1). Ancak böyle bir iddia ile senedin hüküm ve kuvveti azalacağından Hukuk Muhakemeleri Kanunu HMK'nun 201. maddesi çerçevesinde bu iddia sadece kesin delille ispat edilebilir. Hukukun amacının maddi gerçeğe ulaşmak olduğu şüphesizdir. Ne var ki, bu amacın sağlanmasında hâkimin izleyeceği yol kanun koyucu tarafından sübjektiflikten olabildiğince uzaklaşmış usul hükümleri ile çizilmiş olup, aksi düşünce ile verilecek kararlar uygulayıcı elinde değişkenlik göstererek hukuk güvenliğini ortadan kaldıracaktır.

Şu halde beyaza imza iddiasının ispat yükü davalıya ait olduğu ve yazılı delille ispatı gerektiği halde mahkemece bu husus göz ardı edilerek, yazılı nedenlerle senedin ispata elverişli olmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup, bozmayı gerektirmiştir." 13. HD 16.9.2019, 2016-28448/8367 (Vurgular yazar tarafından eklenmiştir.)

Bu Yargıtay kararında dikkati çeken husus ilk derece mahkemesinin kullandığı "belgenin bütünlük arz etmemesi" kavramı ve Yargıtay'ın bu "bütünlük arz etmeme" durumunu görmezden gelmedeki katılığıdır. Gerçekten Mahkemenin yaptırdığı bilirkişi incelemesinde

- "isim ve imzasının yazıldığı kalem ile metnin yazıldığı kalemlerin farklı olduğu"

- “yazının başlangıç yerinin kağıdın üst kenarına çok yakın olmasına rağmen metnin altındaki imzanın çok aşağıda kaldığı”

- “aradaki boşluğun borçlu yazılarak kapatılmaya çalışıldığı”

- dolayısıyla davalının imzasının üst metnin tasdiki mahiyetinde olmayıp, imzanın üstünün sonradan doldurulduğunun anlaşıldığı”

belirtildikten sonra, hele imzayı atan kişinin beyaza imzalı kâğıdı alan kişinin işçisi olduğu da dikkate alınınca, Yargıtay Dairesinin davalının somut olayda “hukuki himayeden yararlanamayacağını” bu kadar rahat ifade etmesi kötü manada kavram içtihatının şaşırtıcı bir örneğidir.

Bazı okuyucuların “Usulün 203. maddesindeki hile istisnasına ne oldu?” diye sorduklarını duyar gibiyim.

Hiç endişe edilmesin, ilmi içtihatlar bütünlük arz etmeyen senet mağdurunun hile istisnasına başvurmak yolunu da kapatmasını bilirler. Nitekim bazı sistematik eserlerde beyaza imzalı kâğıdı veriliş amacına aykırı olarak dolduran tarafın hile yapmış sayılamayacağı; bu yüzden de mağdurun HMK m. 203 (ç) bendindeki istisnadan faydalanarak tanıkla ispat imkânından yararlanamayacağı belirtilmektedir. Bu görüş taraftarlarına göre beyaza imza atan kişi aldatılarak da olsa bir irade beyanında bulunmuş sayılamaz; bu yüzden de irade bozukluğuna ilişkin istisna hükmünden istifade edemez.

Ustaca tasarlanmış ve belagatle ifade edilmiş bir görüş! Şu eksiğiyle ki sade bir dille söylense yanlış olduğu her vicdanda hemen fark edilecek türden.

Hukuk eğitimi almamış, en azından medeni usul hukukunda kavramlarla oynayacak kadar ihtisası olmayan bir kişiye “ ‘Sırf güvence olsun diye alıyorum’ deyip de o kâğıdın üzerini dilediği gibi doldurarak icraya koyan kimse, imza sahibinin aldatmış sayılmaz mı?” diye sorunuz.

Alacağınız cevap “Tabii Hâkim Bey, aldatmış olur adamcağızı.” olacaktır. ■

Kendi dilinden
Av. Gönül Büyükeren

Matematik sevdalısı birinin yanlışlıkla hukukçu olması kader midir? Değildir elbet.. Sebep olsa olsa mahalle baskısı gibi bir şeydir.

İstanbul da doğdum büyüdüm. Babam da hukukçuydu. Doktor olmamı isterdi. Bu nedenle daha 15 yaşımdayken birçok otopsi izlettirdi bana ve ben bu yüzden denizden çok korkarım. Annem ise hukuk okumamı istedi hep. Beni bana bıraksalar ünlü bir matematikçi olurdum heralde..

Kandilli Kız Lisesi mezunuyum. Orda yatılı okudum son sınıfı.. Geceleri yatağımdan Rumeli Hisarının ışıklarını seyrederek uyurdum... Hem o okulda hem de fakültede okurken nasıl güzel hocalarım oldu bilemezsiniz, Hıfzı Veldet Velidedeoğlu, Tarık Zafer Tunaya, Türkan Rado, Hüseyin Nail Kubalı, Aydın Aybay, Erdogan Teziç, Feyzi Feyzioğlu, Köksal Bayraktar, Ünal Tekinalp, Yavuz Alangoya bazıları..

Ben hem çalıştım hem okudum. Çalıştığım yer Tıp Tarihi Enstitüsü merkez binadaydı o zamanlar. Kürsü direktörü Ord. Prof. Dr. A. Süheyl Ünver olağanüstü bir kişilikti. Hem madde hem ruh açısından.. Enstitüye yalnız yurt içinden değil yurt dışından da birçok ziyaretçi gelirdi. Tıp ve sanat alanında isim sahibi insanlardı hepsi..Bu durum ufkumuzu genişletti diyebilirim..

Hukukla Tıp aynı binada olduğu için her derse gidemesem de özellikle Veli dedeoğlunun derslerini iyi takip ederdim.

İki kızım var.. Biri avukat oldu diğeri piyanist.. Yıllar anlamadan geçip gitti..

Sevgiyle kalın.

FİNANSAL TABLOLARIN MÜZAKERESİ İLE BUNA BAĞLI KONULARIN GÖRÜŞÜLMESİNİN ERTELENMESİ

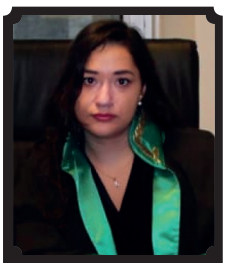

Gülsüm Nur ÖZTÜRK
Demre Hakimi

Finansal tabloların itiraza uğrayan ve tutanağa geçirilmiş olan konular hakkında yönetim kurulu tarafından dürüst hesap verme ilkeleri uyarınca cevap verilmemiş olması durumunda azınlık yeniden erteleme talebinde bulunabilecektir.

A. 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunundaki Düzenleme

Mülga 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun (ETTK) 377. maddesinde yer alan "bilançonun tasdiki hakkındaki müzakerelerin ertelenmesine" ilişkin azınlık hakkı, küçük değişiklikler yapılarak "finansal tabloların müzakeresi ile buna bağlı konuların görüşülmesinin ertelenmesi" şeklinde ''Toplantının Ertelenmesi'' madde başlığı altında TTK'nın 420. maddesinde yeniden düzenlenmiştir.

Anılan maddede; "(1) Finansal tabloların müzakeresi ve buna bağlı konular, sermayenin onda birine, halka açık şirketlerde yirmide birine sahip pay sahiplerinin

istemi üzerine, genel kurulun bir karar almasına gerek olmaksızın, toplantı başkanının kararıyla bir ay sonraya bırakılır. Erteleme, 414 üncü maddenin birinci fıkrasında yazılı olduğu şekilde pay sahiplerine ilanla bildirilir ve internet sitesinde yayımlanır. İzleyen toplantı için genel kurul, kanunda öngörülen usule uyularak toplantıya çağrılır. (2) Azlığın istemiyle bir defa ertelendikten sonra finansal tabloların müzakeresinin tekrar geri bırakılmasının istenebilmesi, finansal tabloların itiraza uğrayan ve tutanağa geçmiş bulunan noktaları hakkında, ilgililer tarafından, dürüst hesap verme ölçüsü ilkeleri uyarınca cevap verilmemiş olması şarttır." denilmektedir. Bu konuda, Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmeliğin 28. maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında da yer verilmiştir. Finansal tabloların ve buna bağlı olan konuların görüşüleceği genel kurul toplantısının azınlık tarafından ertelenmesine ilişkin TTK m. 420 metninde bulunan "ölçüsü" ibaresi eleştirilere uğramış ve madde metnine bir anlam katmadığı için çıkarılması gerektiği savunulmuştur[1].

B. Hakkın Konusu ve Finansal tabloların müzakeresinin ertelenmesinin diğer gündem maddelerine etkisi

Azlığın erteleme talep edebileceği hususlar TTK m.420 gereği "finansal tabloların müzakeresi ve buna bağlı konular"dır. Fakat "buna bağlı konuların"[2] ne olduğu hakkında herhangi bir açıklama getirilmemiş olup ETTK döneminde yapılan "bilançonun ertelenmesinin diğer gündem maddelerine etkisi" hususundaki tartışmalar önemini korumaya devam etmektedir. 6102 Sayılı TTK'da, şeffaf bir muhasebe sistemi benimsendiğinden finansal tablolar ve raporlara büyük önem verilmiştir.

Bu bakımdan, yönetim kurulu, TTK 514. ve 515. maddeleri uyarınca geçmiş hesap dönemine ait Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörülmüş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlayıp genel kurula sunmak zorundadır[3].Azınlığın bilanço görüşmelerinin ertelenmesini istemesi ile, gündemin bilanço ile ilgili, örneğin, kâr dağıtımı, ibra ve ibraya dayalı olarak yönetim kurulu ve denetçilerin seçimi gibi tüm maddelerinin ertelenmesi gerekir[4]. Bilanço görüşmelerinin ertelenmesi durumunda, sadece finansal tabloların görüşülmesinin ertelenmesini değil toplanacak olan genel kurulda görüşülecek olan buna bağlı diğer tüm maddelerin ertelenmesi sonucunu doğurur[5].Azınlığa tanınan temel hak, finansal tabloların müzakeresinin ertelenmesi olduğundan finansal tablolarla ilgili ko-

1 *Kendigelen,,Yeni Türk Ticaret Kanunu Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler,İstanbul 2016. s.319, dipn. 181.*

2 *Tekinalp, bağlı konular ölçütü yerine finansal tabloların ertelenmesi ile etkilenecek maddeler ölçütünün benimsenmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu hususta bkz. Tekinalp, "Azınlığın Bilançonun Onaylanmasına İlişkin Müzakerelerin Ertelenmesi İstemi", İHFM, C. XLII, S. I-IV, İstanbul 1976, (Müzakere), s.237.*

3 *Bozkurt, Ticaret Hukuku Özet – Cilt II Şirketler Hukuku, İstanbul ,2016.s.311.*

4 *Poroy (Tekinalp/Çamoğlu), Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, 11. bası, İstanbul,2009, s. 435.*

5 *Birsel, "Anonim Şirketlerde Azınlık Hakları", İmran Öktem'e Armağan, Ankara1970, s. 640; Arslanlı, Anonim Şirketler, C.I, Umumi Hükümler, İstanbul 1960, s. 242; Eriş, Açıklamalı-İçtihatlı Türk Ticaret Kanunu, Ankara 1987. s. 2185; Yarg. 11. HD, T. 13.04.2004, E. 9103/K. 4012(http://www.kazancihukuk.com), 20.10.2019 tarihinde alınmıştır.*

nuların, ancak finansal tablolarla birlikte ertelenmesini istenebilir. Finansal tablolardan ayrı olarak sadece ilgili konuların ertelenmesi talep edilemez. Ayrıca gündemde yer alan kazancın dağıtılması ile ilgili teklifte ertelenmelidir[6]. Bilançonun onaylanması ile ilgili görüşmeler ertelenmişse, ibra kararının da ertelenmesi gerekir[7]. Bilanço ile beraber ertelenebilecek olan genel kurul kararları, bilançonun ertelenmesi ile etkilenecek maddeler ile sınırlandırılmalıdır[8]. Doktrinde ağırlıklı olarak azınlığın talebi üzerine finansal tablolar ile birlikte finansal tablolarla yakından ilgili kâr zarar hesabının, yönetim kurulunun kârın dağıtılmasına ilişkin önerisinin, yönetim kurulunun yıllık raporu ve denetim raporunun, şirket hesapları ve faaliyeti ile doğrudan ilgili ibra oylamasının da erteleneceği savunulmaktadır[9]. TTK m. 413/III düzenlemesinde yönetim kurulu üyelerinin görevden alınmaları ve yenilerinin seçiminin, yılsonu finansal tablolarının müzakeresi maddesiyle ilgili olduğu açıkça belirtilmiştir. Yargıtay bu konuda finansal tabloların müzakeresinin ertelenmesinin talep edildiği toplantıda daha önce görev yapanlar dışında yeni yönetici ve denetçi seçiminin yapılabileceğini[10] ifade etmiş olup başka bir incelemesinde ise, bilançonun müzakeresinin ertelenmesi neticesinde ibra edilemeyen yönetim kurulu üyelerinin tekrar seçilmelerine engel bir hüküm bulunmadığına karar vermiştir[11]. Yine finansal tabloların müzakeresinin ertelendiği toplantıda gündemde sermaye artırımı veya tahvil çıkartılması hususları varsa bunların müzakeresinin de ertelenmesi zorunludur[12].

Yönetim kurulu üyelerinin ibrası ile bunların seçimine ilişkin gündem maddelerinin ertelenip ertelenmeyeceği ise öğretide tartışmalıdır. Ancak, TTK'nın 413/III. maddesinde yönetim kurulu üyelerinin görevden alınmaları ve yenilerinin seçiminin yıl sonu finansal tablolarının müzakeresi maddesiyle ilgili sayılacağı, ayrıca aynı Kanunun 424. maddesinde bilançonun onaylanmasına ilişkin genel kurul kararının, kararda aksine açıklık bulunmadığı takdirde, yönetim kurulu üyelerinin ibrası sonucunu doğuracağı ifade edilmiştir.Finansal tabloların müzakeresi ile "doğrudan bağlantılı" olan gündem maddelerinin müzakeresinin tümü azınlığın istemi üzerine ertelenebilir[13]. Finansal tabloların müzakeresi ile doğrudan ilgili olmayan esas sözleşme değişiklikleri ise aynı toplantıda görüşülebilir.

TTK m. 420 hükmü uyarınca bilanço görüşmelerinin ertelenmesinden sonra, gündemdeki yönetim kurulu üyeleri seçimi ve denetçi seçimi yapılabilcektir[14]. Or-

6 *Domaniç, Anonim Şirketler Hukuku Uygulaması, Türk Ticaret Kanunu Şerhi, C.II,İstanbul 1988, s. 857.*

7 *Aytaç, Anonim Ortaklıkta İbra, Ankara 1982,s.145.*

8 *Tekinalp, Müzakere, s.237.*

9 *Aytaç, s. 145-146; Çamoğlu,Azınlığın Bilanço Ertelemesi Gündemdeki Diğer Maddeleri Nasıl Etkiler s. 290-292, Pulaşlı; Şerh, s. 1423; Teoman, Erteleme, s. 87-88.*

10 *Yarg. 11.HD. 13.10.2003T., E.2885/K.9174, (http://www.kazancihukuk.com), 20.10.2019 tarihinde alınmıştır.*

11 *Yarg. 11.HD. 05.02.2009T., E. 6326/K.1286, (http://www.kazancihukuk.com), 20.10.2019tarihinde alınmıştır*

12 *Çamoğlu, Azınlığın Bilanço Ertelemesi Gündemdeki Diğer Maddeleri Nasıl Etkiler, s. 293-295.*

13 *Doğrudan bağlantı ölçütü için bkz. Pulaşlı, Şerh, s.1423.*

14 *İmregün, Anonim Ortaklıklar, 4. bası, İstanbul 1989, s. 316; Eriş, s. 1090; Pulaşlı "Alman Hukukunda Büyük Pay Sahiplerinin Azınlığı Şirketten Çıkarma Hakkı", Prof. Dr. Ünal Tekinalp'e Armağan, İstanbul 2003, s., s.685; Tekil, s.404; Aksi görüş için bkz. Poroy (Tekinalp/Çamoğlu), s. 399.*

ganlara ibraya ihtiyacı olmayan yeni adaylar seçilecekse, bu seçimin yapılmasına engel yoktur. Organlar henüz genel kurula hesap vermemiş ve aklanmamış üyelerin tekrar seçilmeleri söz konusu ise, seçim maddesi ertelenmelidir.[15] Yönetim kuruluna seçilmesi öngörülen kişiler, eski yönetim kurulu üyelerinden tamamen farklı ise, bilanço görüşmelerinin ertelenmesinin talep edildiği genel kurul toplantısında yeni yönetim kurulu üyeleri seçilebilir.[16] Finansal tabloların müzakeresinin ertelenmesi durumunda, yönetim kurulu üyelerinin ibrası, görevden alınması ve seçiminin de ertelenmesi gerekmektedir. Yönetim kuruluna aday olan kişilerin tümü yeni isimlerden oluşmakta ve yönetim kuruluna ilk defa seçilmekte ise seçimin ertelenmesine gerek olmadığı öğretide kabul edilmektedir.Yargıtayın, finansal tabloların haricinde, diğer konuların da gündemde bulunması halinde, TTK'nın 420. maddesi uyarınca toplantının azınlığın talebi doğrultusunda bir ay süre ile erteleneceğine, diğer konularda da karar alınamayacağına hükmettiği kararlar bulunmaktadır.[17] Başka bir kararda ise genel kurul toplantısında alınan kararların bir bölümünün, içeriğinde azınlığın finansal tabloların ertelenmesi talebi olsa dahi, bunun dışında onaylanmış bir takım kararların ertelenemeyeceğine, iptal edilemeyeceğine hükmetmiştir.[18]

C. Hakkı Kullanmaya Yetkili Olanlar ve Erteleme Süresi

Kanunkoyucu, TTK m.420 gereğince finansal tabloların ve buna bağlı konuların müzakeresinin ertelenmesini talep etme hakkını her bir pay sahibine değil, azınlığa tanımıştır. Azınlık kavramı ise halka açık olan ve halka açık olmayan şirketler bakımından farklı yüzdelerle tanımlanmıştır. Buna göre söz konusu hak, halka kapalı şirketlerde sermayenin onda birine (%10), halka açık şirketlerde ise yirmide birine (%5) sahip pay sahipleri tarafından kullanılabilecektir. Bahsi geçen oranda paya, bir pay sahibi tek başına sahip olabileceği gibi, birden fazla pay sahibi de birlikte sahip olabilir. Bu hakkın kullanılabilmesi için azlığın sahip olduğu pay senetlerinin herhangi bir makama veya kuruluşa tevdi edilmesi gerekmemektedir. Finansal tabloların müzakeresinin ertelenmesini talep edebilecek azlığa ilişkin %10 ve %5'lik oranlar, esas sözleşme ile hafifletilebilir, ancak ağırlaştırılamaz.

Kanunda öngörülen bir aylık süre, azınlık lehine müktesep hak niteliğinde olan asgari bir süredir.[19] Bu hak, esas sözleşmeye konulacak bir hükümle ya da genel kurul veya yönetim kurulu kararıyla sınırlandırılamaz ve ortadan kaldırılamaz; kullanımı başka bir şarta bağlanamaz. Bilanço görüşmeleri ile ilgili toplantı bir aydan fazla süreyle ertelenebileceği gibi, azınlığın istemi üzerine bir aydan önceki bir tarihte de yapılabilir.[20]

D. Talepte Bulunurken Gerekçe Gösterilip Gösterilmeyeceği Hususu

Azınlığın erteleme talebi için herhangi bir gerekçe göstermek zorunda olup olmadığı konusu TTK'da da açık degildir. Doktrinde genel kabul gören görüş, azlığın herhangi bir gerekçe göstermek zorunda olmadığı, aksi takdirde hakkın sınırlandırılmış olacağı ve bu hakkın pratikte işlemez hale geleceği yönündedir[21]. TTK m. 420 hükmünün amacı, azınlığın bilançoyu etraflıca incelemesine olanak tanımaktır.[22] Ayrıca Kanunun 420. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer verilen "Finansal tabloların müzakeresi ve buna bağlı konular, sermayenin onda birine (...) sahip pay sahiplerinin istemi üzerine (...) bir ay sonraya bırakılır." şeklindeki hüküm emredici nitelik taşımaktadır. Bu bağlamda söz konusu olumlu azınlık hakkının kullanılabilmesi için azınlığın tek taraflı irade açıklamasında bulunması yeterli olup kural olarak genel kurulun onayına bağlı değildir. Azlığın gerekçe göstermesi gerektiğini savunan yazarlar[23] ise TTK'nın 420/II. maddesine dayanmaktadır. Bu maddede, müzakerelerin ikinci kez ertelenebilmesi için finansal tabloların itiraza uğrayan noktaları hakkında dürüst hesap verme ilkeleri uyarınca cevap verilmemesinin şart olduğunun belirtildiği, dolayısıyla azlığın finansal tabloların belli bölümlerine itirazda bulunacağı ve yönetim kurulunun da bu itirazlara cevap vereceği, gerekçe göstermeden erteleme talebinde bulunulur-

15 *Çamoğlu, Azınlığın Bilanço Ertelemesi Gündemdeki Diğer Maddeleri Nasıl Etkiler, s. 292.*

16 *Teoman, "Bilanço Görüşmelerinin Azınlığın İstemi Üzerine Ertelendiği Genel KurulToplantılarında Yeni Yönetim Kurulu Seçilebilir Mi?", Yasa Hukuk Dergisi, C.IX,S.12, Aralık 1986, s. 1156-1167(Yeni Yönetim Kurulu), s.392; Teoman, "Azınlığın Bilanço Görüşmelerinin Ertelenmesini İsteme HakkıKonusundaki Yargıtay Kararının Değerlendirilmesi", Ticaret Hukuku ve YargıtayKararları Sempozyumu V, 1988, Erteleme, s. 88.*

17 *Yarg. 11. HD, E. 2015/7411, K. 2016/3247, T. 23/03/2016, Yargıtay Emsal Karar, (http://www.yargıtay.gov.tr), 20.10.2019. tarihinde alınmıştır.*

18 Yarg. 11. HD, E. 2016/6510, K. 2017/1252, T. 02.03.2017, Yargıtay Emsal Karar, (,http://www.yargıtay.gov.tr), 20.10.2019. tarihinde alınmıştır.

19 *Tekinalp, Müzakere, s. 241.*

20 *Poroy (Tekinalp/Çamoğlu), s. 435.*

21 *Öztek, "Şirketler Gruplarında Yavru Şirketlerdeki Azınlık Pay Sahiplerinin TürkTicaret Kanunu m.363/ İsviçre Borçlar Kanunu m.697 Çerçevesinde Bilgi Alma Hakkı", Prof. Dr. Ernest E. Hirsch'e Armağan, yayın yeri: BATİDER, Ankara 1986, s. 314.*

22 *Kayar, "Azınlığın Bilanço İle İlgili Görüşmelerin Ertelenmesine Karar VermeHakkı", İstanbul Barosu Dergisi, İstanbul 1993, Dergi 67,s. 279; Poroy (Tekinalp/Çamoğlu), s. 412.*

23 *Azınlık, gerekçe göstermeksizin bilançonun ertelenmesini isteyemez. Gerekçe gösterilmesi istenmeseydi, gerekçe göstermeme müeyyilendirilmezdi"., Birsel, s. 639.*

sa hakkın kötüye kullanılması durumuyla karşı karşıya kalınabileceği savunulmuştur.

Yönetmeliğin 28/IV. maddesinde, "Erteleme üzerine yapılacak toplantıda aynı veya farklı gerekçelerle azlık pay sahipleri tarafından finansal tabloların müzakeresinin tekrar ertelenmesi talep edilemez." hükmüne yer verilmiş olup birinci toplantıda azlığın erteleme talebinde bulunurken gerekçe göstermesi gerektiği soncunu doğurmaktadır. Bu durum, Yönetmelik ile azlık hakkının kullanımına ilişkin Kanunda olmayan bir kısıtlama getirilmesi Normlar hiyerarşisine aykırılık oluşturmaktadır. Ancak ağırlıklı ve katıldığımız görüş, erteleme için gerekçe gösterilmesinin gerekmediği yönündedir.[24]. Yönetmelikte "gerekçe" ibaresi kullanılmış olsa da, TTK hükümlerine göre finansal tabloların müzakeresinin ve buna bağlı konuların görüşülmesinin ertelenmesini talep eden azlık, erteleme için gerekçe göstermek zorunda değildir. Ancak, azlığın bilançonun hangi noktalarına itiraz ettiğini açıklaması ve bunları toplantı tutanağında belirtmesinde fayda bulunmaktadır.

E. Finansal Tabloların Müzakeresinin Ertelenme Usulü ve Erteleme Kararının İlanı

Finansal tabloların müzakeresi ve buna bağlı konular, azlık pay sahiplerinin istemi üzerine, genel kurulun bir karar almasına gerek olmaksızın, toplantı başkanının kararıyla bir ay sonraya bırakılacaktır (TTK md. 420/I). Azlık istemini talep şeklinde yazılı olarak yapmalı ve toplantı tutanağına geçirtmelidir. Azlığın erteleme talebi, genel kurulda görüşülmeyecek ve herhangi bir şekilde oylamaya sunulmayacaktır. Hükümde, TTK'da "toplantı başkanının kararıyla" ibaresiyle kullanılmışsa da, toplantı başkanının azlığın talebini kabul ya da reddetme hakkı bulunmamaktadır.[25] Talep için finansal tabloların müzakeresinin ertelenmesine ilişkin gündemde buna dair bir madde bulunmasına gerek olmayıp bu durum gündeme bağlılık ilkesinin istisnasını oluşturmaktadır. Kanunda azlık tarafından erteleme talebinin ne zaman yapılacağı belirtilmemiştir.

Azlık talepte bulunması halinde toplantı başkanı, finansal tabloların müzakeresi ve buna bağlı konuların görüşülmesini bir ay sonraya bırakacaktır. Bir aylık süre, asgari süre olarak düzenlenmiştir. Bu süreden önce azlık muvafakat etmedikçe toplantı yapılamaz. İkinci toplantı için bir aydan daha fazla bir sürenin belirlenmesi ise mümkün olmakla birlikte dürüstlük kuralıyla bağdaşmayacak şekilde uzun bir süre belirlenmemelidir. Erteleme sadece finansal tablolar ile buna bağlı konulara ilişkin olup bunun dışında kalan konular ertelemeye tabi değildir. Ertelenen gündem maddeleri dışında kalan diğer gündem maddelerinin görüşülmesine ise devam edilecek ve bunlara ilişkin karar alınabilecektir.

Ertelemenin Kanunun 414/I. maddesinde yazılı olduğu şekilde pay sahiplerine ilanla bildirileceği ve internet sitesinde yayımlanacağı ifade edilmiştir. Bu kapsamda, finansal tabloların müzakeresi ile buna bağlı konuların ertelendiği, esas sözleşmede gösterildiği şekilde, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan olunacaktır. Eğer anonim şirket TTK'nın 1524/I. maddesi bağlamında internet sitesi açmakla yükümlü bir şirket ise sözkonusu ilan şirketin internet sitesinde de karar tarihinden itibaren en geç beş gün içinde yayımlanacaktır. Ayrıca, pay defterinde yazılı pay sahipleriyle önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine, bu husus iadeli taahhütlü mektupla bildirilecektir. Ertelenen genel kurul toplantısı TTK'nın 416. Maddesi çerçevesinde çağrısız olarak yapılmış olsa dahi, erteleme kararının yukarıda belirtildiği usulde ilan edilmesi zorunludur. TTK'nın 420/I. maddesinde, izleyen toplantı için genel kurulun, kanunda öngörülen usule uyularak toplantıya çağrılacağı belirtilmiştir. Erteleme üzerine yapılacak olan genel kurul, yönetim

24 *Çamoğlu, Azınlığın Bilanço Ertelemesi Gündemdeki Diğer Maddeleri Nasıl Etkiler, s. 287 vd.*

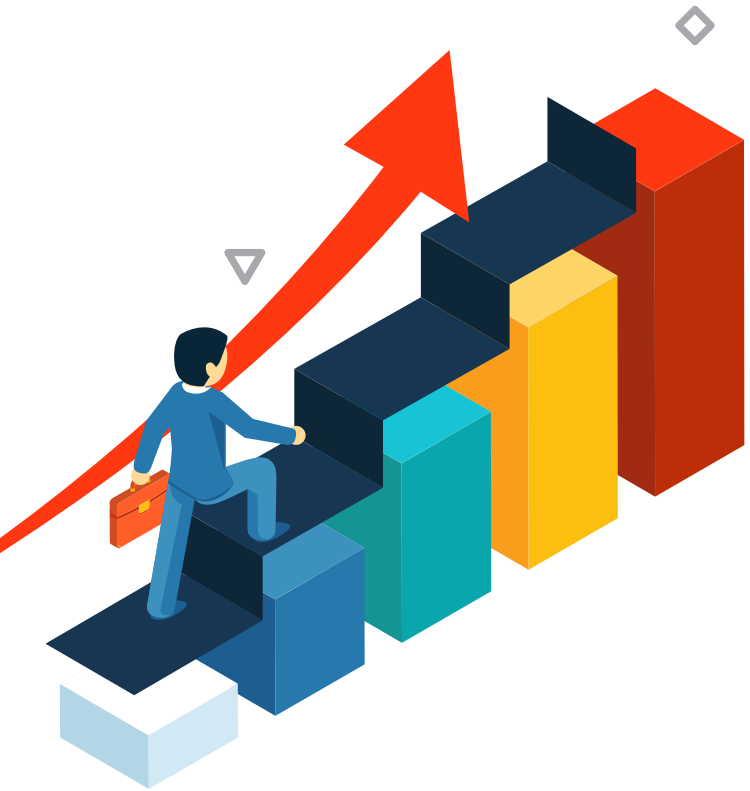

25 *Helvacı, "Anonim Ortaklıkta Ticaret Kanunundan Kaynaklanan Azınlık HaklarınınHukuki Niteliği ve Tanımı", Prof. Dr. Oğuz İmregün'e Armağan, İstanbulÜniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul 1988, s.307.*

kurulu tarafından toplantıya çağrılacak ve bu toplantının tarihi de iki toplantı arasında en az bir aylık süre olmak üzere, yönetim kurulunca belirlenecektir. Ertelenen toplantının çağrısı, ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere, toplantı tarihinden en az iki hafta önce pay sahiplerine ve çağrı usulüne uyularak yapılmalıdır. Kanunda açıkça ikinci genel kurulun çağrı usulüne uyularak toplantıya çağrılacağı ifade edilmiş olduğundan ertelenen toplantının "çağrısız genel kurul" şeklinde yapılamayacağı sonucu çıkmaktadır.

Birsel'e göre[26] erteleme talebi üzerine yapılacak ikinci toplantı bağımsız bir toplantı olup ikinci toplantı için gündem tekrar düzenlenebilir. Tekinalp'e göre[27] ise, hükümde açıkça müzakerenin bir ay sonraya bırakılacağı belirtildiğinden yeni toplantı görüşü uygun değildir. Kanaatimizce de finansal tabloların müzakeresinin görüşüleceği ikinci toplantı erteleme amacıyla yapıldığı için ilk toplantının devamı niteliğini taşımaktadır. Dolayısıyla, gündemin tekrar düzenlenmesi mümkün olmayıp erteleme sonunda yapılacak ikinci toplantıda sadece finansal tablolar ve buna bağlı hususlar görülmelidir.

F. İkinci kez Erteleme Talep Edilebilmesi için Azınlığa Yeterli Açıklama Yapılmamış Olması

Azlık, erteleme üzerine yapılacak toplantıda aynı veya farklı gerekçelerle finansal tabloların müzakeresinin tekrar ertelenmesini talep edemeyecektir (Yönetmelik md. 28/IV). Ancak, finansal tabloların itiraza uğrayan ve tutanağa geçmiş noktaları hakkında ilgililer tarafından dürüst hesap verme ilkeleri uyarınca cevap verilmemiş olması sebebiyle toplantının yeniden ertelenmesini isteyebilme imkanına sahiptir. Bu açıdan, ETTK'dan farklı olarak TTK'da yeni bir ertelemenin yapılması şartının somutlaştırıldığı görülmektedir. Azlık, talebini genel kurula açık bir şekilde ifade etmelidir.[28] Buna göre, azlığın ikinci erteleme talebinde bulunabilmesi için finansal tabloların itiraza uğrayan noktaları hakkında dürüst hesap verme ölçüsü ilkeleri uyarınca cevap verilmemiş olması şarttır[29]. Eğer açıklama yapılmışsa bu açıklamanın erteleme talep eden azınlık için yeterli ve tatminkar bulunması gerekmez[30]. İlk ertelemeden sonraki dönemde azınlığa itiraz ettikleri ve tutanağa geçirdikleri hususlarda, ilgililer tarafından dürüst hesap verme ölçüsü ilkelerine göre yeterli bilgi verilmemesi durumunda azınlık tekrar görüşmelerin ertelenmesi talebinde bulunabilir. Ancak bu talep genel kurul tarafından değerlendirilecek olup genel kurul talebi haksız bir şekilde reddederse, genel kurulun bu kararına karşı iptal davası açılabilir[31].Azınlığın talebi üzerine toplantının ertelen-

26 *Birsel, "Anonim Şirketlerde Azınlık Hakları", İmran Öktem'e Armağan, Ankara1970, s. 640.*

27 *Tekinalp, s. 242.*

28 *Altaş, s. 173.*

29 *Bahtiyar, Ortaklıklar Hukuku, 12. bası, İstanbul 2017, s.191-192;Yarg. 11. HD, T. 07.12.2015, E. 5631/K. 13084; Eriş, s. 2181; Yarg. 11. HD, T. 29.04.2013, E.9207/K. 8534; Eriş, s. 2183; Yarg. 11. HD, T. 13.03.2012, E. 15348/K., s. 3768.*

30 *Poroy (Tekinalp/Çamoğlu), s. 435.*

31 *Şener, Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku, 2. bası, Ankara 2017,s.496.*

mesi üzerine yapılan ikinci toplantıda, başka bir azlık hakkını ilk defa kullandığı gerekçesiyle TTK'nın 420/I. maddesine göre toplantının ertelenmesini isteyemez32. Bununla birlikte, finansal tabloların itiraza uğrayan noktaları hakkında, dürüst hesap verme ilkeleri uyarınca cevap verilmemesi üzerine ikinci erteleme talebinde bulunacak azlığın, ilk ertelemeyi isteyen azlık olması gerekmez. Dolayısıyla, bu durumda, ikinci toplantıda farklı azlık grubu da TTK'nın 420/II. maddesinde belirtilen esaslar çerçevesinde toplantının yeniden bir ay sonraya ertelenmesini isteyebilir. Ancak, finansal tabloların müzakeresinin ertelenmesine bağlı olarak azlık şirket defter ve belgeleri üzerinde herhangi bir inceleme yapma yetkisi bulunmamaktadır. Bu nedenle TTK'nın 437. maddesinde öngörülen esaslar çerçevesinde pay sahiplerinin ayrıca bilgi alma ve inceleme haklarını kullanmaları gerekmekte olup erteleme kararı kendiliğinden azınlığa inceleme hakkı sağlamamaktadır.

G. Azınlığın İsteminin Yerine Getirilmemesinin Yaptırımı

Azınlığın erteleme istemine rağmen finansal tabloların müzakeresine devam edilmesi durumunda, genel kurulda alınacak kararların yaptırımı konusu doktrinde tartışmalı olup bir görüşe göre, azınlığın erteleme isteminin reddi kararı, yasaya aykırılık nedeniyle TTK m. 445 hükmü uyarınca iptal edilebilir. TTK m. 420'de öngörülen hak bir talep hakkıdır ve açılacak dava eda davası niteliğinde iptal davasıdır.[33] Diğer bir görüşe göre ise azınlık hakkının ihlali halinde, açılacak dava yokluğun tespiti davasıdır. İptal davasının süreye bağlı olması ve azınlığın genel kurul kararına karşı olumsuz oy vermesi halinde, muhalefet şerhini tutanağa geçirtme zorunluluğunun bulunması azınlığın aleyhinedir. Bu görüşü savunanlara göre TTK m. 420'nin hükümlerine riayet etmeyerek azınlığın hakkını ihlal edenlerin bu davranışlarına karşı yokluk müeyyidesinin uygulanmaması hukuk güvenliğini tehlikeye atmaktadır[34].

Yargıtay kararlarına bakıldığında, genel kurulun, azınlığın finansal tabloların müzakeresi ve buna bağlı konuların görüşülmesinin ertelenmesi talebini dikkate almadan, müzakerelere devam edip karar alması halinde devam kararı ve bu kararla bağlantılı olarak ertelenmesi gereken gündem maddelerine ilişkin alınan kararların yaptırımı iptal edilebilirliktir.[35] Buna göre, azınlığın istemini dikkate almayıp devam edilen genel kurulda alınan kararların iptali için TTK'nın 445 ve devamı maddeleri uyarınca genel kurul tarihinden itibaren üç ay içinde pay sahipleri veya yönetim kurulu üyeleri şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinde iptal davası açılabilmektedir.

SONUÇ

Yüzyıllardan beri süregelen çoğunluğa karşı azınlığı koruma düşüncesi, anonim ortaklıklarda da azınlık hakları kavramının oluşmasına ve azınlığa bazı haklar tanınarak çoğunluk karşısında güçlü bir duruma getirilmesine olanak tanımıştır. Kanımızca, TTK m.420'nin emredici niteliği gereği erteleme üzerine yapılacak ikinci toplantının bir aydan önce yapılması mümkün olmayıp sürenin şirketin zararına sebep olmayacak şekilde belirlenmesi gerekmektedir. Bunula birlikte finansal tabloların itiraza uğrayan ve tutanağa geçirilmiş olan konular hakkında yönetim kurulu tarafından dürüst hesap verme ilkeleri uyarınca cevap verilmemiş olması durumunda azınlık yeniden erteleme talebinde bulunabilecektir. Bu bakımdan TTK m.420' de hüküm altına alınmış olan söz konusu azınlık hakkının anonim şirketler bakımından işlevsel ve etkin olduğu söylenebilir. ■

32 Güçlü, s. 25, (https://www.hakanguclu.com/calismalar/Azinlik_Haklari.pdf) 15/11/2019 tarihinde alınmıştır.

33 Aytaç, s. 146.

34 Helvacı, s. 307, Tekinalp, Müzakere, s.240, Teoman'da yokluk görüşüne yakınlığını belirtmiş ancak genel kurul kararını uzun bir zaman yokluk tehlikesi ile karşı karşıya bırakmanın hukuk güvenliğine aykırı olduğunu ifade etmiştir, Teoman, Erteleme, s.82-83.

35 Yarg. 11. HD, T. 13.04.2004, E. 9103/K. 4012, Eriş, s. 2185.

axess

İYİ
YAŞAYANLAR
KULÜBÜ

#iyiyaşayanlarkulübü

İstediğin gibi harca
chip-paralarınla sil

Hemen Juzdan'dan kartını cebine indir,
İyi Yaşayanlar Kulübü'ne katıl. İstediğin yerde harca,
harcamalarını Juzdan'dan chip-paralarınla sil.

Dönem içi harcamalar Juzdan/Akbank Mobil uygulamasından birikmiş chip-para ile ödenebilir. Nakit işlemler, para transferleri, fon alım/satım, BES, fatura ödemeleri ve chip-para ile yapılan alışverişler kapsam dışıdır. Akbank T.A.Ş., kampanyayı değiştirme/durdurma hakkını saklı tutar. Detaylar axess.com.tr'de.

AKBANK

Juzdan
Juzdan'ı hemen indir

TURİZM VE TÜKETİCİ HAKLARI

Turizm, Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü tarafından "İnsanların eğlence, iş veya diğer amaçları doğrultusunda normal çevreleri dışında yerlere gitmesi ve takip eden bir yılı geçmeyen süre boyunca oralarda kalmasıdır." şeklinde tanımlanmıştır.

Ferhat İlker ÜNSEVER
Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Görevlisi, Avukat

Sabiha Elif ALTAŞ
LLM, Avukat

GİRİŞ

Dünyada turizm hareketinde tüketici memnuniyetinin önemi oldukça büyüktür. Memnuniyet kavramı sübjektif niteliği itibariyle turizm tüketicisinin davranışlarının değerlendirilmesinde zorluklar meydana getirirken şikâyet – tazminat ilişkisi yoğun olarak öne çıkmaktadır. Bu nedenle özellikle Avrupa'da turizm hukuku ile ilgilenen avukatların büyük çoğunluğu tüketici talepleri ve hakları alanında çalışmaktadır. Türkiye'de ise bu yönde taleplerin gelişmesi yakın tarihlere dayanmaktadır. Çünkü Türkiye'de anlayış olarak "turist" kavramı yabancıyı ifade eder. Yabancı kişinin haklarını kendi ülkesinde arayacak olması düşüncesi nedeniyle turizmde tüketici hakları geç gelişmeye başlamıştır. Türkiye'de iç turizm hareketinin (ingoing + outgoing) gelişmesi ile birlikte Türk turizm tüketicisinin şikâyet ve talepleri önce turizm endüstrisinde sonra tüketici uyuşmazlıklarında önemli bir yer tutmaya başlamıştır.

Avrupa'da "turizmde tüketici hakları" 13 Haziran 1990 tarihli Avrupa Birliği Direktifi[1] ile şekillenmiş, 1995 yılında AB üyesi ülkelerin iç hukuklarında uygulanmaya başladığında Türkiye'de aynı yıl yürürlüğe giren 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda[2] ise devre tatil, devre mülk ve paket tur sözleşmesi düzenlenirken, diğer turizm ürünlerine ilişkin özel bir düzenleme yapılmamıştır.

4077 sayılı Kanunu tamamen değiştiren, 2013 yılında yürürlüğe giren 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda turizme ilişkin düzenlemeler genişletilmekle birlikte AB Direktifi ile düzenlenen paket turlar esas alınmış turizme özgü diğer ürünlerle ilgili bir düzenleme yapılmamıştır. Hâlbuki turizm hareketinin Türk tüketicilerle ilgili olan hizmetleri, paket turdan ziyade ulaşım, konaklama ve tur olarak nitelenen

1 *Council Directive 90/314/EEC of 13 June 1990 on package travel, package holidays and package tours (13 Haziran 1990 tarihli Paket Gezi, Paket Tatil ve Paket Turlara İlişkin AB Direktifi)*

2 *Resmî Gazete Tarihi: 08.03.1995 Resmî Gazete Sayısı: 22221* (7/11/2013 tarih ve 6502 sayılı Kanunun 86. maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır.)

ürünlerden oluşmaktadır. Kanun, sadece paket turu özel olarak düzenlemekte diğer alanları Kanunun hizmetlere özgü genel hükümleri ile düzenlemektedir.

I. TURİZM VE TURİZM ÜRÜNÜ / KAVRAMLAR

Turizm, Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü tarafından "İnsanların eğlence, iş veya diğer amaçları doğrultusunda normal çevreleri dışında yerlere gitmesi ve takip eden bir yılı geçmeyen süre boyunca oralarda kalmasıdır." şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanımlardaki en temel eksiklik turizmin bir ekonomik faaliyet olduğu gerçeğini vurgulamamasıdır. Turizm faaliyetinin asli unsuru olan seyahat (geçici olarak yer değiştirmek) ve konaklama, ekonomik bir ilişkiye dayanmadan hayata geçirilebilecek özellikte değildir. Söz konusu ekonomik / ticari ilişki "kâr" elde etmek için kurgulanmakta olup, ticari süjelerin kâr elde edeceği unsur "tüketiciler"dir.

A. TURİZM ÜRÜNÜ VE TURİZM ÜRÜNÜNÜN OLUŞUMU

Turizm ürünü, seyahat boyunca yararlanılan konaklama, yeme-içme, ulaştırma ve diğer servisleri kapsayan hizmet bileşimidir.[3]

Turizm endüstrisinde "turizm ürünü" tur operatörleri tarafından oluşturulur. Burada belirtmek gerekir ki, Türkiye'de mevzuatta, tüm dünyanın tersine, tur operatörü kavramı seyahat acentasından bağımsız ve ayrı olarak tanımlanmamıştır. Tüm dünyada "Tur Operatörü" ile "Seyahat Acentası" ayrı kavramlar iken Türkiye'de seyahat acentası kavramının tur operatörlüğünü de kapsadığını görmekteyiz. Çünkü Türkiye'de 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu[4] uyarınca tur düzenleyebilmek için bir başka deyişle tur operatörlüğü yapabilmek için seyahat acentası olmak gerekir.

B. TURİZMDE TÜKETİCİ (TURİST / YOLCU / MİSAFİR / SEYAHAT EDEN)

Turizm endüstrisinde sistem için olmazsa olmaz unsur olan "tüketici"nin "turist" kavramı içerisinde yer aldığını belirtmeliyiz. "Turist" ise; sektör içinde misafir, tüketici, yolcu, seyahat eden[5] gibi adlarla ifade edilmektedir.

Turizm işletmeleri müşterilerini tanımlarken misafir (guest) sözcüğünü kullanmayı tercih ederler. Bu hem sosyolojik anlamda bir yakınlığı ve samimiyeti vurgular hem de bedelini başkasının ödediği durumlarda

3 Bkz. Türsab Akademi, Turizm Ürün ve Hizmetleri [https://www.tursab.org.tr/assets/pdf/turizm-urun-ve-hizmetleri.pdf]

4 Resmî Gazete Tarihi: 28.09.1972 Resmî Gazete Sayısı: 14320

5 Yurt Bülent, Seyahat Düzenleme Sözleşmesi, Yetkin Yayınları, Ankara 2000, syf.39 vd.

yararlanan ile bedel ödeyen arasındaki farkı ortaya koymaktadır. Böyle durumlarda müşteri bedeli ödeyen, fatura muhatabı misafir ise hizmetten yararlanan olarak değerlendirilir.

6502 sayılı Kanunda yer alan genel tanımlamalardan farklı olarak bu Kanuna dayalı olarak çıkarılmış Paket Tur Sözleşmeleri Yönetmeliğinin[6] 2. maddesinin 2. fıkrasının c bendinde Yönetmeliğin kapsamına ilişkin düzenlemede "Ticari veya mesleki faaliyetler çerçevesinde paket tur hizmetinden faydalanan kişilerle kurulan sözleşmelere de uygulanır." denilerek Kanundan daha geniş bir ifadeye yer verilmiştir.

C. TURİZM ÜRÜNÜNÜN BAŞKA HİZMETLERDEN FARKI

Turizm ürününü diğer hizmet türlerinden ayıran farklar zamana bağlılık, organizasyon ihtiyacı, tedarik / aracılık / doğrudan ifanın kombinasyonu, satış anında ürünün kişiye özel hale gelmesi ve uluslararası ilişkilerin etkisi olarak tanımlanabilir:

1. ZAMANA BAĞLILIK

Turizm, "zaman" ticaretinin yapıldığı bir hizmettir. Turizm ürünü, belli bir zaman diliminde birbirine bağlı olarak verilen hizmetleri kapsamaktadır. Zamanın geri alınması ya da ikamesi söz konusu olmadığından, turizm ürününe ilişkin hizmet sözleşmelerinde sözleşmeden dönme, ayıpsız misli ile değişim gibi çözümler birebir uygulanamamaktadır. Örneğin, hizmette ayıp nedeniyle yerine getirilemeyen balayının yeniden aynen ifası mümkün değildir. Aynı şekilde, kişi "yıllık izni" için bir paket tur satın almış ve fakat bu paket tur hiç ya da gereği gibi ifa edilememişse kişi beklediği faydayı elde edememiştir. Bedelin iadesi dahi zararını gidermez çünkü yıllık izin süresi boşa geçmiştir ve bunun telafisi bulunmamaktadır.[7]

2. ORGANİZASYON İHTİYACI (Zincirleme Hizmetler)

Turizm ürünleri çoklukla "zincirleme hizmetler" şeklinde oluşturulurlar. Bu hizmetler içinde herhangi birindeki eksiklik, ayıp ya da adem-i ifa diğer hizmetleri de etkileyebilmektedir. Hatta söz konusu eksiklik ya da ayıp, zincirleme hizmetlerdeki tedarikçilerin sorumluluklarını da gündeme getirmektedir.

Örneğin harika ve kusursuz bir paket tur organize etseniz dahi, uçağın rötar yapması nedeniyle otele 1 gece geç girme otelin ekstra bir gece ücretlendirmesine, günlük turlarda rezervasyon doluluğuna vs. neden olabilecektir. Tüm bu zincirleme aksaklığın sebebi hava yolunun gecikmesi olduğu halde, sivil havacılık konusundaki düzenlemeler bu gecikmelerin nasıl ve ne şartlarda tazmin edileceğini sınırladığı için, domino taşı etkisi ile yaşanan aksaklıklardan ötürü tüm tarafların tazmini için hava yolu şirketine başvurmak mümkün olmayacaktır.

3. TEDARİK / ARACILIK / DOĞRUDAN İFA HİZMETLERİNİN KOMBİNASYONU

Turizm ürünü çoğu kez tek başına hizmetleri içermez. Birden fazla tedarikçiden alınan hizmetlerle oluşturulan bir kombinasyondur. Turizm ürününü oluşturan tur operatörü (seyahat acentası) çoğu zaman tüm hizmetleri kendisi ifa edememekte, birçok tedarikçiden farklı hizmetler satın almaktadır. Örneğin bir kongre organizasyonunda bahçede çadırlar kurulması, yeme-içme hizmetleri için catering firmaları ile anlaşılması gibi. Dolayısı ile turizm ürününün içinde hem tedarikçilerden temin edilerek tüketiciye sunulan hem de aracı sıfatı ile tüketici için temin edilen ve ayrıca seyahat acentası tarafından doğrudan ifa edilen hizmetler yer almaktadır.

4. SATIŞ ANINDA "KİŞİYE ÖZEL" HALE GELMESİ

Turizm ürünü satış sözleşmesi anında artık "nev'en muayyen" olmaktan çıkıp "ferden muayyen" hale gelmektedir. Çünkü müşterinin (tüketicinin) ismi ile vize talebi yapılması, müşterinin ismi ile uçak bileti alınması, konaklamada kullanılacak odanın kaç kişilik olacağı, yatağın çift kişilik ya da iki ayrı tek kişilik olması gibi bir dolu unsur sözleşme anında belirlenmektedir. Kişiye özel hale getirilen bir ürün hakkında

6 Resmî Gazete Tarihi: 14.01.2015 Resmî Gazete Sayısı: 29236

7 Demir Bahadır, 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Kapsamında Paket Tur Sözleşmeleri, Yetkin Yayınları, Ankara 2015, syf.138

uygulanacak hukuk kurallarının "genel hükümler"den yorumla oluşturulması hakkaniyete uygun olmayan çözümleri beraberinde getirmektedir.

5. ULUSLARARASI İLİŞKİLERİN ETKİSİ

Bir turizm ürününden faydalanmanın bir ülkeden vize almayı gerektirmesi halinde, bu paket turda vize almak ya da alamamak elbette katılımcının özelliklerinden kaynaklanan bir haldir. Vize alınamaması halinde doğacak zarardan kim sorumlu olacaktır? Ya da iki ülke arasındaki sınırların kapatılması durumunda oluşacak hukuki zarar (bedel iadesi) neye göre belirlenecektir? Bu soruların cevabı da mevzuatta düzenlenmek zorunda olan bir başka husustur.

II. TÜKETİCİ MEVZUATI KAPSAMINDA TURİZMDE TÜKETİCİ HAKLARI

1. AYIPLI HİZMET VE SEÇİMLİK HAKLAR

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna göre ayıplı hizmet, sözleşmede belirlenen süre içinde başlamaması veya taraflarca kararlaştırılmış olan ve objektif olarak sahip olması gereken özellikleri taşımaması nedeniyle sözleşmeye aykırı olan hizmettir. Kanuna göre, tüketiciye sunulan mal ya da hizmet kendisinden beklenen faydayı vermiyor, tüketicinin o üründen beklentisini karşılamıyor – haiz olması özellikleri taşımıyorsa ya da satılan mal ya da hizmet tüketiciye taahhüt edilene uygun değilse "ayıplı" kabul edilecektir. Örneğin bir seyahat acentası tur satmış ise rehber hizmeti sunmaması, bir konaklama işletmesinin 5 yıldızlı olmasına rağmen saunası olmaması ürünün beklenen faydayı vermemesine örnektir. Bir tatil köyünün kataloğunda su kayağı resimleri bulunuyorsa artık tesiste bu hizmetin verilmiyor olması da tüketiciye taahhüt edilenin karşılanmaması nedeniyle ayıp teşkil eder.

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun 15. maddesine göre; hizmet ayıplı ifa edilirse tüketici yasanın kendisine tanıdığı 4 seçimlik haktan birini kullanma konusunda yetkili kılınmıştır: Hizmetin yeniden görülmesi (ayıpsız misli ile değişimi), hizmet sonucu ortaya çıkan eserin ücretsiz onarımı, ayıp oranında bedelden indirim veya sözleşmeden dönme. Ancak bu seçimlik hakların çoğunun turizm sektöründeki hizmet satımlarında kullanılması, "zaman"ın telafisi mümkün olmadığı için hemen hemen imkânsızdır. Örneğin balayı tatili alan bir tüketici hizmetin ayıplı çıkması halinde hizmetin yeniden görülmesini veya onarımını talep edemez. Tatilinde vaat edilen hizmeti alamayan kişi tatilden dönünce sözleşmeden dönemez çünkü ayıplı da olsa faydalandığı bir hizmet vardır. Bu nedenlerle turizmde uygulanabilecek seçimlik hak genellikle "bedelden indirim" hakkı olarak karşımıza çıkmaktadır.[8]

2. TAKSİTLE SATIŞTA CAYMA HAKKI (MADDE 18) VE TURİZM

Taksitle satış sözleşmesi, satıcı veya sağlayıcının malın teslimi veya hizmetin ifasını üstlendiği, tüketicinin de bedeli kısım kısım ödediği sözleşmelerdir. 6502 sayılı Kanun kapsamında taksitle satış uygulandığında tüketiciye özel bir cayma hakkı tanınmıştır. Buna göre "tüketici, yedi gün içinde herhangi bir gerekçe göstermeksizin ve cezai şart ödemeksizin taksitle satış sözleşmesinden cayma hakkına sahiptir."

Bir de Paket Tur Sözleşmeleri Yönetmeliğinde düzenlenen 16.madde var ki bu hükme göre; "Paket turun başlamasından en az otuz gün önce yapılan fesih bildirimlerinde, ödenmesi zorunlu vergi, harç ve benzeri yasal yükümlülüklerden doğan masraflar hariç olmak üzere, herhangi bir kesinti yapılmaksızın katılımcının ödemiş olduğu bedel kendisine iade edilir."

Paket turun taksitle satın alındığı bir olayda kanunda düzenlenen cayma hakkı sürelerinin yönetmelik ile düzenlenmiş hükümlerle ilga edilmesi sonucunu doğuran bu düzenlemelerin normlar hiyerarşisine uygun hale getirilmesi bir zorunluluktur.

3. MESAFELİ SÖZLEŞMELER (MADDE 48) VE TURİZM

Kanuna göre mesafeli sözleşme; satıcı veya sağlayıcı ile tüketicinin eş zamanlı fiziksel varlığı olmaksızın, mal veya hizmetlerin uzaktan pazarlanmasına yönelik olarak oluşturulmuş bir sistem çerçevesinde, taraflar arasında sözleşmenin kurulduğu ana kadar ve kurulduğu an da dâhil olmak üzere uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle kurulan sözleşmelerdir. Ancak bu alanda çıkarılan Mesafeli Sözleşmeler Yönetmeliğinin[9] kapsam maddesine baktığımızda, paket turlar, devre mülk, devre tatil, uzun süreli tatil hizmeti ve bunların yeniden satımı veya değişimi alanlarında akdedilen sözleşme mesafeli sözleşme olsa dahi yönetmelik hükümleri uygulanmamaktadır.

4. PAKET TUR (MADDE 51) VE TURİZM ÜRÜNLERİ

Paket tur, 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 51. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, ulaştırma, konaklama ile ulaştırma ve konaklama hizmetlerine bağlı olmayan başka turizm hizmetlerinden en az ikisinin birlikte, her şeyin dâhil ol-

8 Kadir Erk Pekmez,a.g.e., syf 118

9 Resmî Gazete Tarihi: 27.11.2014 Resmî Gazete Sayısı: 29188

duğu fiyatla satıldığı veya satımının vaat edildiği ve hizmetin yirmi dört saatten uzun bir süreyi kapsadığı veya gecelik konaklamayı içeren sözleşmeler paket tur sözleşmeleri olarak adlandırılır. Paket tur konusu 6502 sayılı Kanun ve bu kanuna dayanılarak çıkarılan Paket Tur Sözleşmeleri Yönetmeliğinde daha detaylı düzenlenmiştir. Yönetmelik uyarınca paket tur düzenleyicisinin (seyahat acentasının) katılımcıya broşür verme, katılımcı ile sözleşme yapma yolculuk öncesi bilgilendirme gibi yükümlülükleri bulunmaktadır. Paker Tur Sözleşmeleri Yönetmeliğinin 16. maddesi ile bedel iadesi konusundas seyahat acentalarına Kanunu aşan mali yükümlülükler getirmesi normlar hiyerarşisi ilkesi ile çelişmektedir.

5. DEVRE TATİL (MADDE 50)

Devre tatil, bir yıldan uzun süre için kurulan ve tüketiciye bu süre zarfında birden fazla dönem için bir veya daha fazla sayıda gecelik konaklama imkânı veren sözleşmelerdir. Kanun, tüketicilerle devre tatil, uzun süreli tatil gibi sözleşmeler akdedilmeden önce ön bilgilendirme formu verilmesini zorunlu kılmaktadır. Devre tatil sözleşmelerinde de tüketicinin, 14 (ondört) gün içinde herhangi bir gerekçe göstermeksizin ve cezai şart ödemeksizin sözleşmeden cayma hakkı bulunmaktadır. Esas itibariyle bir konaklama hizmetinin her yıl için tekrarlanarak zincirleme bir hak olarak tüketiciye sunulduğu devre tatil sözleşmelerinin Kanunda düzenlenip aynı hizmetlerin perakende satışıyla ilgili bir düzenleme bulunmaması bir başka tartışma konusudur.

6. TURİZM MEVZUATINDA TÜKETİCİ DÜZENLEMELERİ

Turizm İşletmelerinin Bakanlıkla Birbirleriyle ve Müşterileriyle İlişkileri Hakkında Yönetmelik[10], otel, seyahat acentası ve münferit müşteriler arasındaki sözleşmeler, rezervasyon, iptal şartları, tazminat hükümleri gibi hususları düzenlemektedir. Yönetmelik turizm tesislerinin müşterileriyle yani tüketicilerle ilişkilerini düzenlemektedir. Uygulamada, yargı makamlarınca başvurulan bir mevzuat parçası olup, taraflar arasındaki sözleşmelerde yer alan boşluklar bu Yönetmelik hükümleri ile doldurulmaya çalışılmaktadır. Yönetmeliğin 3.Bölümünün 1.Kısmında "Münferit Müşteriler İle İlgili Sözleşmeler" başlığı altında tüketicileri de kapsayan "münferit müşteri"ler için fiyat, tazminat miktarı ve iptal sürelerine ilişkin düzenlemelere yer verilmektedir. Bu yönetmelik hükümleri kapsamındaki düzenlemeler ile paket tur yönetmeliği hükümleri çeliştiğinde hangi mevzuatın uygulama alanı bulacağı bir başka muamma olarak karşımızda durmaktadır.

28 Eylül 1972 tarihinde yürürlüğe giren 1618 s. Kanun, seyahat acentalarının tüketiciler nezdinde doğacak zararları karşılamak üzere bir teminatı Bakanlık emrine vermesini zorunlu kılmıştır.[11] Söz konusu düzenlemeye göre, tüketicilerin seyahat acentasının hizmetlerine ilişkin şikâyet ve talepleri Bakanlıkça değerlendirilerek tazmin edilebilmektedir. Bakanlık, bu düzenlemeyle tüketici yargısının ve hatta icranın yerine geçerek değerlendirme ve infaz yetkisini elinde bulundurmaktadır. Tüketici mevzuatına alternatif bir düzenleme olarak halen yürürlüktedir.

1618 sayılı Kanun'un "Zorunlu sigorta" başlıklı 12. maddesine göre; Seyahat acentaları, düzenledikleri paket tur kapsamında; müşteriye taahhüt ettikleri hizmetlerin acentanın iflası da dâhil olmak üzere herhangi bir nedenle verilmemesi veya taahhüt edilen şekilde verilmemesinden kaynaklanabilecek sorumluluklarını sigorta ettirmek zorundadır. Bu durumda sigortacının sorumluluğu en az paket tur bedeli kadar olmalıdır.

Yukarıda yer alan düzenleme tüketicilerin taleplerini sigorta şirketinden alabilmeleri ile ilgili olup poliçe koşulları ile 6502 sayılı Kanunun 51.maddesi ve Paket Tur Sözleşmeleri Yönetmeliği hükümleri arasında bir irtibat kurmak mümkün olmadığından tüketici için son derece önemli bu düzenlemeler işlevsel olamamaktadır.

A. TÜKETİCİ HAKLARININ KULLANIMINDA TURİZM ÜRÜNLERİNE ÖZGÜ UNSURLAR

1. Kişiye Özel Hale Gelmesi (Ferden Muayyen Hizmet)

Turizm ürünleri her durumda tüketicinin ihtiyaçlarına, beklentilerine ve tercihlerine göre oluşturulmaktadır. Dolayısıyla oluşturulan ürün ferden muayyen (kişiye özel) bir üründür. Bu şekilde oluşturulan bir ürüne ilişkin hukuki sorunların genel hükümlerle çözülmesi hakkaniyete aykırı sonuçlar doğurmaktadır. Zira oluşumu için satın almalar yapılan, organizasyon giderlerine katlanılan bu ürün, ürünün oluşumu sonrasında başka bir tüketiciye satılamaz niteliğine bürünür. Hatta öyle ki en standart bir uçuş planı bile "biletleme" sonrasında isim değişikliği yapılması mümkün olmadığı için başka biri için kullandırılamaz. Tüketici tercih ve ihtiyaçlarına göre oluşturulan konaklama rezervasyonu bile; tarih, oda tipi, yatak tipi, manzara gibi özelliklerle başka bir tüketici için uygun olmayacaktır.

2. İkame Zorluğu

Turizm ürünü neredeyse ikamesi olmayan bir ürün-

10 Resmî Gazete Tarihi: 23.03.1983 Resmî Gazete Sayısı: 17996

11 1618 sayılı Kanunun "Seyahat Acentalarının Yükümlülükleri" başlıklı 10 / e maddesi

dür. Öyle haller vardır ki bir oteli, hatta bir otel odasını ikame etmek imkânsızdır. Otelde veya odada yer alan bir özellik, bir başkasında bulunmayabilir. Tatil kavramının doğası gereği tüketicinin ihtiyaçları, beklentileri ve kendisine taahhüt edilenler öne çıkacağı için sübjektif kriterler değer kazanacak ve ikamesi mümkün olmayan bir ürün mevzu bahis olacaktır.

3. Değişiklik Maliyeti ve Cayma Maliyeti

Turizm ürününü ortaya çıkarmak ve organize edebilmek için seyahat acentaları büyük zaman ve emek harcayarak sektörde "inspection" denilen ön görüşme ve incelemeler, fiyatı düşürebilmek için toplu satın almalar, tedarikçilerle sözleşmeler, geri ödenmez içerikli ödemeler vb. işlemler yaparlar. Ürünün oluşumu ile birlikte telafisi imkânsız maliyetler seyahat acentası nezdinde gerçekleşir. Tüketicinin bu anlamda seyahat acentasına karşı kullanacağı cayma hakkı, diğer mal ve hizmet sektörlerinden farklı olarak turizmde, satıcı seyahat acentası nezdinde büyük bir zararın oluşmasına neden olur.

6502 sayılı Kanunun paket tura ilişkin düzenlemelerine ve Paket Tur Yönetmeliği düzenlemelerine yukarıda değinmiştik. Bu kapsamda tüketiciye verilen "30 gün içinde yapılan fesih durumunda bedelin iadesi" şeklinde tanımlanan cayma hakkı yukarıda belirtilen maliyetlerin "cayma maliyeti" olarak satıcı üzerinde kalmasına neden olmaktadır. Oysaki yukarıda tanımlanan ve örnek olarak sayılan maliyetler tüketicinin lehine yapılan, ürünün daha ucuza temin edilebilmesi için önceden gerçekleştirilen harcamalardır. Aynı şekilde üründe değişiklik taleplerinin de maliyeti vardır. "Bu hafta değil gelecek hafta gidelim" şeklinde bir talep ileri sürüldüğünde ulaşım aracında yer var mı, konaklama tesisinde yer var mı, size "yield management"[12] ile satılan biletin değişikliği halinde doğacak zararlar nasıl tazmin edilecek? gibi soruların yanıtları verilmeli ve bunun maliyeti değişiklik isteyen tarafından karşılanmalıdır.

4. Mesleki ve Ticari Amaç içeren Turizm Ürünleri

Bilindiği üzere; Paket Tur Sözleşmeleri Yönetmeliğinin dayanak kanunu olan 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda tüketici "Ticari veya mesleki olmayan amaçlarla hareket eden gerçek veya tüzel kişi" olarak tanımlanmaktadır. Bu açık tanıma rağmen bu Kanuna dayanılarak çıkarılan yönetmelikte kanunu aşan ve hatta tam tersine düzenlemeler getiren hükümlerin yer alması normlar hiyerarşisi ilkesine ters olduğu gibi büyük uygulama sorunlarını ve hakkaniyetsiz çözümleri de beraberinde getirmektedir.

Örneğin hekimlerin katıldığı bir bilim kongresini ele alalım: Kanuna göre katılımcı hekimler tüketici değildir; çünkü mesleki amaçlarla hareket etmektedirler. Ancak kongre katılım programları konaklama ve ulaşım (ve başkaca hizmet) içerdiğinden ve Yönetmelik uyarınca bu sözleşmeler paket tur sözleşmesi sayılacak ve tamamen ticari faaliyet olan bu etkinlikle ilgili katılımcılar TKHK'a dayalı olarak TSHH veya Tüketici Mahkemesine başvurabileceklerdir.

Belirtmek gerekir ki yukarıda örneklenen toplantı gibi etkinlikleri ifade eden MICE (Toplantı, Etkinlik, Kongre, Motivasyon Turizmi) sektörü faaliyetlerinde olaylar her zaman komplikedir. Örneği devam ettirirsek; kongreye katılımını paket tur hükümlerine dayanarak iptal eden bir katılımcı hekiminin paket bedelinin sponsor ilaç şirketi tarafından ödendiğini düşünelim. Bu halde, katılımcı hekimin tüketici sayılıp sayılmaması, ödemeyi yapan ve fatura keşide edilen sponsorun iade vb. kararlardaki durumu gibi mevzuattaki karmaşadan kaynaklanan birçok hukuki sorun mevcuttur.[13]

12 Yield management (Getiri Yönetimi): Sabit gelirli hizmetlerden en yüksek geliri elde etmek için uygulanan fiyatlandırma metodu

13 Arıkan İrfan, Ünsever İlker, Kongre Turizmi ve Kongre Turizminin Hukuksal Analizi, Dört Renk Yayınları, İstanbul 2005,syf.49

B. MEVCUT DURUMUN (MEVZUATIN) YARATTIĞI ADALETSİZ SONUÇLAR

1. Tüketici Kavramının Geniş Kullanımı (Kongre Katılımcısı / İş Seyahati vb.)

Ticari ve mesleki amaçlarla yapılan turların da (etkinlikler) paket tur olarak TKHK kapsamında kabul edilmesi çelişkili ve adaletsiz sonuçlar doğurmaktadır.

2 Tüketici İradesi ya da Tüketicinin Kişisel Nedenleriyle Satıcı / Ürün Sahibinde Oluşan Zarar

Paket Tur Sözleşmeleri Yönetmeliği hükümleri uyarınca tüketicinin herhangi bir sebep belirtmeksizin satın aldığı turu iptal etme hakkının bulunması (madde 16) ve iptal eğer 30 gün önceyse ödediği tüm bedeli iade alması ile yukarıda açıklanan nedenlerle ürünü oluşturan seyahat acentası nezdinde oluşan zararın karşılanmaması adil olmayan bir sonuçtur.

3. Kullanıldığında Adil Olmayan Sonuçlara Yol Açan Tüketici Hakları

Gerçekleşen turla / konaklama ile ilgili ayıp iddiası sonucunda tüketicinin TKHK m. 15 ve paket turlarda m. 51/7 kapsamında sözleşmeden dönme hakkını kullanması durumunda tüm bedelin iadesinin hukuken mümkün olması, hakkın kötüye kullanılmasının önünü açacak niteliktedir.

4. İptal / Bedel İadesi Düzenlemeleri

Turizm ürünlerinde karşımıza çıkan ve ürün sahibinden kaynaklanmayan nedenlerle oluşan organizasyonun iptali hallerinde iade yükümlülüğünün rücuyu imkânsız kılan hallerde de uygulanması adaletsiz sonuçlar doğurmaktadır. Havayolunun uçuşu iptal etmesi veya uçuştaki gecikmeden kaynaklanan iptal ve/veya ayıp durumunda iade veya indirim hesaplamasında, bunun sorumlusu olan havayoluna bu zararın rücu edilmesinin ulaştırma mevzuatı uyarınca imkânsız veya kısıtlı olduğu hallerde de seyahat acentası üzerine düşen iade yükümlülüğü mevzuattan kaynaklanan adaletsiz sonuçlara neden olmaktadır.

5. Turizm Alanında Kullanılması Hayatın Olağan Akışına Aykırı Tüketici Hakları: Değişim / Onarım

6502 sayılı Kanun uyarınca paket tur niteliği taşımayan turizm ürünlerinin Kanunun hizmetlerle ilgili genel hükümlerine tabi olması nedeniyle m. 15 uyarınca tüketicinin yeniden ifa olarak adlandırılan, "değişim" veya "onarım" olarak belirtilen haklarının turizm ürünü için kullanılabilmesi bazı istisnai durumlar dışında mümkün değildir. Geciken bir uçuşun tekrarı, yazın gerçekleşen konaklamanın sonbaharda tekrarı gibi haller uygulamada hukuki sorunlar yaratmaktadır.

6. Turizm Mevzuatında Yer Alan Müşteri Kavramı (İlişkiler Yönetmeliği) ile Tüketici Hakları Mevzuatındaki Tüketici Kavramına İlişkin Çelişkiler

Turizm İşletmelerinin Bakanlıkla, Birbirleriyle Ve Müşterileriyle İlişkileri Hakkında Yönetmeliğin genel lafzından "müşteri" kavramının bireysel olarak seyahat eden münferit bireyler olduğu anlaşılmaktadır. Tüketici mevzuatında ise; 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna göre tüketici, ticari veya mesleki olmayan amaçlarla hareket eden gerçek veya tüzel kişidir. Paket Tur Sözleşmeleri Yönetmeliğinde de tüketici "ticari veya mesleki olmayan amaçlarla hareket eden gerçek veya tüzel kişi" olarak tanımlanmaktayken, aynı Yönetmeliğin kapsam maddesinde, bu Yönetmeliğin ticari veya mesleki faaliyetleri çerçevesinde paket tur hizmetinden faydalanan kişilerle kurulan sözleşmelere de uygulanacağı belirtilmektedir.

7. Yolcu Taşımacılığında (Kara – Deniz) Yolcu Hakları ve Tüketici Hakları Mevzuatındaki Tüketici Kavramına İlişkin Çelişkiler

Karayolu Taşıma Yönetmeliği[14], yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunanların yükümlülüklerini, yolcu taşıma düzenini ve bu hususlara ilişkin hak, yükümlülük ve sorumlulukları düzenlemektedir. Bu Yönetmelik, karayolu taşımacılık faaliyetlerini düzenlemek; taşımacılık faaliyetlerinde düzeni ve güvenliği sağlamak; taşımacı, acente, taşıma işleri komisyonculuğu, taşıma işleri organizatörlüğü vs. faaliyetler için mali yeterlilik, mesleki yeterlilik, pazara giriş şartları ile bu faaliyetlerde bulunanların, gönderenlerin, yolcuların, çalışanların haklarını, sorumluluklarını, yükümlülüklerini tespit etmek; taşımacılık faaliyetlerinde çalıştırılanlar ile taşımacılık faaliyetlerinde yararlanılan taşıt, araç, vs. niteliklerini belirlemek; karayolu taşımalarının diğer taşıma sistemleriyle birlikte ve birbirlerini tamamlayıcı olarak hizmet vermesini, denetimini ve mevcut imkânların daha yararlı bir şekilde kullanılmasını sağlamak amacıyla düzenlenmiştir. Amacından da anlaşılacağı üzere bu yönetmelik de turizm unsurlarından seyahati ve dolayısı ile seyahat acentalarını kapsamına almaktadır.

Yönetmelikte otobüsle tarifeli veya tarifesiz yurtiçi yolcu taşımacılığı veya hususi taşımacılık yapacak gerçek ve tüzel kişilere D1 – D2 diye isimlendirilen

14 Resmî Gazete Tarihi: 08.01.2018 Resmî Gazete Sayısı: 30295

yetki belgesi verilmesi tanımlanmaktadır. Bu taşımacılık mevzuatına uygun hareket edilse dahi oluşan tüketici sorunlarının bu mevzuattan bağımsız olarak tüketici mevzuatı ile çözümlenmesi hakkaniyete aykırı sonuçlar yaratmaktadır.

Deniz turizminde ise (hem kurvaziyer hem de yatçılık) uygulanacak tüketici hakları mevzuatının denizcilik alanındaki özel hükümlere uyarlanması hemen hemen imkânsızdır. Örneğin, liman başkanlığı denizcilik mevzuatı nedeniyle liman çıkış izni vermez ise bu nedenle iptal edilen yat turundan doğan bedel iadesi nasıl formüle edilecektir? Bunun hem seyahat hem konaklama unsurlarını içermesi nedeniyle paket tur sayılıp paket tur mevzuatına göre çözümlenmesi mümkün müdür?

8. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Düzenlemelerindeki Yolcu Kavramı İle Tüketici Hakları Mevzuatındaki Tüketici Kavramına İlişkin Çelişkiler

Turizmde tüketici hakları düzenlenirken tüketici açısından seyahat kavramı da düzenlenmektedir. Ancak bu seyahat "havayolu taşımacılığı" ile yapılıyorsa, bu alanda Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Hava Yolu İle Seyahat Eden Yolcuların Haklarına Dair Yönetmelik[15] hükümleri bulunmaktadır. Uçuşlar konusunda gerçekleşen eksik/ayıplı ifa, gecikmeler ya da iptaller bu mevzuat hükümlerine uygun gerçekleşse de tüketici mevzuatına aykırılık taşıyabildiği için aracı kuruluşlar çoğu zaman zarar görebilmektedir. Özellikle uçak biletine aracılık yapan seyahat acentasına karşı uçuşla ilgili tüm taleplerin (iade-tazminat) yöneltilebilmesi, buna karşın havayolunun sorumluluğunun kendi mevzuatı açısından sınırlandırılmış olması veya aynı durumun charter olarak tanımlanan tarifesiz uçuşlarla ilgili gerçekleşmesi halinde benzeri çelişkiler sorun yaratmaktadır. Yolcu kavramının tüketici kavramını kapsadığı düşünüldüğünde, bir paket turun içindeki uçak yolculuğundan kaynaklı sorumluluk yukarıda belirtilen Yolcu Hakları Yönetmeliği hükümlerine göre mi, yoksa Paket Tur Sözleşmeleri Yönetmeliği hükümlerine göre mi çözümlenecek sorusu bir çelişki olarak ortaya çıkmaktadır.

9. Diyanet İşleri Başkanlığı Hac-Umre Mevzuatı İle Tüketici Hakları Mevzuatındaki Tüketici Kavramına İlişkin Çelişkiler

Umre seyahati içeriği itibariyle paket seyahatin ta kendisidir. Ancak mevzuat gereği umre seyahatine ilişkin tüm düzenlemeleri Diyanet İşleri Başkanlığı

gerçekleştirmektedir. Aynı şekilde umre katılımcısının tüketici olarak talep ve şikâyetleri DİB tarafından değerlendirilmekte, teminatlara başvurularak karşılanmakta iken Paket Tur Sözleşmeleri Yönetmeliği hükümleri; örneğin 30 gün önce cayma hakkına ilişkin 16. madde düzenlemesi ile bir başka çelişki ortaya çıkmaktadır.

10. Paket Tur Olmayan Turizm Ürünlerinin Genel Anlamda "Hizmetler" Kapsamında Değerlendirilmesi

Gerek 6502 s. Kanunun 51. maddesi gerekse buna ilişkin yürürlüğe konulmuş Paket Tur Sözleşmeleri Yönetmeliği hükümlerinin sadece paket turlara ilişkin olması, diğer turizm ürünlerini kapsamaması Türkiye'de iç turizm hareketi açısından eksik ve eşitlikçi olmayan bir duruma yol açmaktadır. Konaklama, seyahat vs. olarak tüketiciye sunulan ürünlerin de kapsam içine alınması ve adil düzenleme yapılması gerekmektedir.

11. Aracılık İle Temsilcilik Kavramlarından Kaynaklanan Sorumluluk Silsilesi Sorunu

Seyahat acentalarının, mevcut bir ürünün tüketiciye

15 Resmî Gazete Tarihi: 03.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28131

ulaşmasında "aracı" veya "temsilci" sıfatıyla bulunması hallerinde ürünün tümüne karşı sorumlu tutulması doğru değildir. Zira kimi zaman tüketiciyi temsilen, kimi zaman ürün sahibini temsilen hareket eden seyahat acentasının bu hizmeti ile elde ettiği küçük bir gelir uğruna, hiçbir aşamasında müdahil olamayacağı ifa sürecinde ortaya çıkacak ayıplar karşısında ürünün tamamından sorumlu tutulması nimet-külfet dengesini bozan, hukuka uygun olmayan sonuçlara yol açmaktadır.

III. ÖNERİLER VE SONUÇ

A. Tüketici hakları mevzuatı içinde ayrı hükümlerle veya bağımsız bir düzenleme yapılmalıdır.
B. Turizm tüketicisi ve işlemleri turizm mevzuatına atıf yapılarak genel tanımlardan ayrılmalıdır.
C. İptal halleri ve iadeler hakkında rücu ilişkileri gözetilerek düzenleme yapılmalıdır.
D. Turizm ürünleri için etkin ve işlevsel zorunlu sigorta düzenlenmelidir. ■

KAYNAKÇA

Ahipaşaoğlu Suavi, Arıkan İrfan, Seyahat Endüstrisi İşletmeleri, Gazi Kitabevi, Ankara 2005

Arıkan İrfan (Editör), Turizm Ulaştırması: Yılmaz Hakan – Arıkan İrfan, Turizm ve Ulaştırma, Detay Yayıncılık, Ankara 2015

Arıkan İrfan, Ünsever İlker, Kongre Turizmi ve Kongre Turizminin Hukuksal Analizi, Dört Renk Yayınları, İstanbul 2005

Demir Bahadır, 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Kapsamında Paket Tur Sözleşmeleri, Yetkin Yayınları, Ankara 2015

Hacıoğlu Necdet, Seyahat Acentacılığı ve Tur Operatörlüğü, Vipaş, Bursa 2000

Pekmez Kadir Erk, Tüketici Hukuku Çerçevesinde Paket Tur Sözleşmeleri, Yetkin Yayınları, Ankara 2015,

Sayın Feyza Eren, Paket Tur Sözleşmesi, Oniki Levha, İstanbul 2017

Usta Öcal, Turizm Genel ve Yapısal Yaklaşım, Detay Yayıncılık, Ankara 2014

Ünsever İlker, Seyahat Acentası İçin Hukuk - Sözleşmeler, Türsab Yayınları, İstanbul

Ünsever İlker, Arıkan İrfan, Reconstructıon Of Tourısm: Tourısm Detox, International Antalya Hospitality Tourism and Travel Research Conference, Antalya, Turkey, December 2014 [https://www.researchgate.net/publication/280879160_RECONSTRUCTION_OF_TOURISM_TOURISM_DETOX] (Ziyaret tarihi 01.02.2021)

Ünsever İlker, Arıkan İrfan, Turizmde Yeni Kavramlar: İyi Turizm / Doğru Turizm / Organik Turizm, 1. Uluslararası Kırsal Turizm Kongresi, Uludağ Ünv. Bursa, Mayıs 2017

[https://www.researchgate.net/publication/317957391_New_Concepts_in_Tourism_Good_Tourism_FairTourism_Organic_Tourism] (Ziyaret tarihi 01.02.2021)

Yarcan Şükrü, Peköz Metehan, Seyahat İşletmeleri, Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, İstanbul 1997

Yıldırım Abdulkerim, Mesafeli Sözleşmelerde Tüketicinin Korunması, XII Levha, Ankara 2009

Yurt Bülent, Seyahat Düzenleme Sözleşmesi, Yetkin Yayınları, Ankara 2000

Türsab Akademi, Turizm Ürün ve Hizmetleri [https://www.tursab.org.tr/assets/pdf/turizm-urun-ve-hizmetleri.pdf] (Ziyaret tarihi 01.02.2021)

Council Directive 90/314/EEC of 13 June 1990 on package travel, package holidays and package tours (13 Haziran 1990 tarihli Paket Gezi, Paket Tatil ve Paket Turlara İlişkin AB Direktifi)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A31990L0314] (Ziyaret tarihi 01.02.2021)

Directive (EU) 2015/2302 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2015 on package travel and linked travel arrangements, amending Regulation (EC) No 2006/2004 and Directive 2011/83/EU of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directive 90/314/EEC (1990 tarihli Direktifi Yürürlükten Kaldıran Paket Tur ve Paket Tura Bağlı Seyahat Sözleşmelerine İlişkin 2015 tarihli Direktif) [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32015L2302] (Ziyaret tarihi 01.02.2021)

Ülkemizin güneşi, rüzgârı, suyu çok özel...

Yenilenebilir kaynaklardan üretilen temiz enerji kullanmak çok daha güzel...

İş birliği yaptığımız kurumlara yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilen yeşil enerji tedarik ederek sürdürülebilirlik hedeflerine destek oluyoruz.

Ayrıca bu kullanımı belgelemek isteyen sanayi ve ticarethane müşterilerimize uluslararası geçerliliği bulunan **Yenilenebilir Enerji Sertifikası (I-REC) ve Yenilenebilir Enerji Kaynak Garanti Sistemi (YEK-G) temin ediyoruz.**

ÇK ENERJİ
"Her an sizinle"

ŞEHİT İSTANBUL CUMHURİYET SAVCISI MEHMET SELİM KİRAZ ŞEHADETE ERİŞİNİN 8. YILINDA ANILDI

İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Şaban YILMAZ ve İstanbul Adalet Komisyonu Başkanı Sayın Okan ALBAYRAK'ın ev sahipliğinde Şehit İstanbul Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim KİRAZ'ın şehadetinin 8'inci yılında anma töreni düzenlendi.

İstanbul Adalet Sarayı'nda düzenlenen programa Şehit İstanbul Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim KİRAZ'ın babası Sayın Hakkı KİRAZ, aile fertleri ve İstanbul Valisi Sayın Ali YERLİKAYA, Adalet Bakan Yardımcılarımız Sayın Zekeriya BİRKAN ve Sayın Akın GÜRLEK, İstanbul Emniyet Müdürü Sayın Zafer AKTAŞ, İstanbul İl Jandarma Komutanı Sayın Tümgeneral Yusuf Kenan TOPÇU, Sahil Güvenlik Marmara ve Boğazlar Bölge Komutanı Sayın Tuğamiral Tayfun PAŞAOĞLU, İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Metin SARIHAN, İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Başkanı Sayın Ahmet Cüneyt YILMAZ, İstanbul İcra Daireleri Başkanı Sayın Muharrem TERZİ, İstanbul Anadolu Adliyesi Adalet Komisyonu Başkanı Sayın Bekir ALTUN, Bakırköy Cumhuriyet Başsavcısı Hüseyin GÜMÜŞ, Bakırköy Adalet Komisyonu Başkanı Sayın Atila ÖZTÜRK, Silivri Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Nihat DEMİR, Silivri Adalet Komisyonu Başkanı Sayın Selami YILMAZ, Büyükçekmece Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Mustafa ÇİĞDEM, Küçükçekmece Adalet Komisyonu Başkanı Sayın Haşim ÖZAYDIN, Beykoz Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Mehmet AYDIN, Gaziosmanpaşa Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Haydar MEMİŞ, İstanbul Cumhuriyet Başsavcı Vekilleri, Hakimler,

Cumhuriyet Savcıları, Adliye Personellerimiz, İstanbul 1 nolu Barosunu temsilen Yönetim Kurulu Üyeleri, İstanbul 2 nolu Barosu Başkanı Av. Yasin ŞAMLI, avukatlar ve basın mensupları katıldı.

İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Şaban YILMAZ Şehit İstanbul Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim KİRAZ'ın Şehadetinin 8. Seneyi Devriyesinde bir konuşma gerçekleştirdi.

Konuşmasında;

"Şehit Mehmet Selim KİRAZ Savcımızın saygıdeğer ailesi ve yakınları, Saygıdeğer Bakan Yardımcılarım, Saygıdeğer Valim, Saygıdeğer Komutanlarım, Saygıdeğer Baro Başkanım, Saygıdeğer İl Jandarma Komutanım, Saygıdeğer İl Emniyet Müdürüm, Saygıdeğer Başsavcılarım, Saygıdeğer Başkanlarım, Çok Değerli Meslektaşlarım, Adliye Çalışanları, Kıymetli Misafirler, Saygıdeğer Basın Mensupları;

Mehmet Selim KİRAZ Savcımızın şehadetinin sekizinci yılı vesilesiyle burada bulunmaktayız. Programımıza hoş geldiniz diyor, hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Mehmet Selim KİRAZ kardeşimizin bu yılki anma yıl dönümünden 2 ay kadar önce maalesef ülke olarak acı bir olay ya-

şadık. 6 Şubat'ta 11 ilimizi etkisi altına alan 2 büyük deprem hepimizin hayatını derinden etkiledi. Hepimizi çok üzdü. Böylesi geniş çaplı bir felaketin acısını yaşadık ve yaşamaya devam ediyoruz. Devletimiz, kurumlarımızla, milletimizle ve sivil toplum örgütleriyle birlikte tek yürek olmuş yaraları sarmaya çalışıyor. Her ne kadar deprem bölgesinden uzak olsak da bu felaketten bizler de doğrudan etkilendik. Çünkü İstanbul ilinde görev yapan birçok Hakim ve Savcı arkadaşımızın personelimizin anne ve babalarını, kardeşlerini, sevdiklerini, bizler de kaybetmiş olduk. Ülke olarak tüm kayıplarımız için çok üzgünüz. Hepimizin başı sağ olsun. İnşallah en kısa sürede yaşadığımız bu felaketin sonuçlarını el ele vererek aşacağız.

Kıymetli misafirler Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim KİRAZ kardeşimizin şehadetinin üzerinden tam 8 yıl geçti. 8 yıl önce bugün kendisi aramızdaydı, görevinin başındaydı, ailesiyle sevdikleriyle beraberdi. Mehmet Selim Kiraz'ın görevi sırasında haince bir saldırı sonucu şehadete kavuştuğu 31 Mart bizim için sadece aziz hatırasını andığımız bir gün değil, hüznü ve acıyı yüreğimizin derinliklerinde hissettiğimiz bir gün de değil. 31 Mart Adliyemizin, İstanbul'un, hatta yüreği bizimle beraber atan yurdumuzun dört bir köşesinden herkesin, Hakimi, Savcısı, Avukatı ve tüm yargı çalışanları ile ülke olarak birlik olduğumuz kenetlendiğimiz bir gündür. Bugün tüm terör örgütlerine vatan ve millet düşmanlarına birlik beraberlik içinde olduğumuzu gösteriyoruz ve buradan haykırıyoruz. Mehmet Selim Savcımız gibi masum kardeşlerimizi hedef alarak husumeti, düşmanlığı körükleyen terör örgütlerine bu amaçlarına ulaşamadıklarını göstermek için buradayız. Şehitlerimizin emaneti olan bu güzel vatanımıza, ay yıldızlı bayrağımıza sahip çıktığımızı göstermek için buradayız. Elbette bugün Savcımızın hatırasını saygı ve hürmetle yad edeceğiz. Anılarımızı tazeleyeceğiz, yasımızı da tabii ki tutacağız ancak hislerimiz duygularımız başta Mehmet Selim Savcımızın muhterem babası Hakkı amcamız ve annesi Saadet teyzemiz olmak üzere ailesinin duygularıyla tabii ki kıyaslanamaz. Hakkı amcamız ile Saadet teyzemiz evlat acısı ile yoğrulmuş yüreklerine rağmen vakur dimdik ayakta duruşlarıyla hepimizi kendilerine hayran bıraktı. Bu vesileyle Mehmet Selim KİRAZ Savcımızın kıymetli ailesine Hakkı amcamıza, Saadet teyzemize, vatan ve millet sevgisinin ne olduğunu bizlere gösterdikleri için, hepimize örnek oldukları için kendilerine şükranlarımızı ve teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Saygıdeğer konuklar Mehmet Selim kardeşimiz görevine tutkuyla bağlı, çalışkan, başarılı tam bir görev adamı idi. Çok çalıştı, sabretti, örnek bir hukukçu oldu, ama asıl başarısı bundan ibaret değildi. Bizlere kardeşliğin, dostluğun ve sevginin önemini gösterdi.

Mehmet Selim Savcımızın misafirleriyiz hepimiz burada. Şu an içinde bulunduğumuz bina Mehmet Selim KİRAZ Yerleşkesi onun evi. Bizler bugün varız, yarın yokuz veya tayin olup gideceğiz. Mehmet Selim Savcımız hep burada olacak ve sonsuza kadar İstanbul Adliyesinde bize bıraktığı en büyük emanetin ve adaletin takipçisi olacak. Makam odasında görevinin başında iken haince

saldırıya uğrayan Savcımız bir adalet şehididir. Bu yüzden bıraktığı en değerli mirasa, adalete daha güçlü şekilde sahip çıkmak zorundayız. Kutsal adalet hizmetini Mehmet Selim KİRAZ'ın ev sahibi olduğu bu binada, İstanbul Adliyesinde icra etmek bizler için bir onurdur, şereftir. Aslında böylesi yüce emaneti taşımak hiç de kolay değil. Bu yüzden İstanbul Adliyesi çalışanları olarak sorumluluğumuz daha da ağırdır. Uğradığı haksızlığa karşı adalete sığınan vatandaşlarımızın derdine bir an evvel derman olmak zorundayız.

Adliyemizde güler yüzümüzle iyi bir adalet hizmeti sunarak Savcımızın aziz ruhunu yad etmiş oluruz. Mehmet Selim Savcımızın şehadetine sebep olanlar adalet önünde hesap verdiler ve hak ettikleri cezaları da aldılar. Haince bir planın parçası olan tetikçiler ve onlara bu emri verenler, kötülüğün, şiddetin, vahşetin sembolü olarak kalacaklardır.

Adliyemizin, Adalet camiamızın gurur abidesi, Adalet şehidimiz Mehmet Selim KİRAZ Savcımızı asla unutmayacağız ve unutturmayacağız. Bu vesileyle Mehmet Selim KİRAZ başta olmak üzere tüm Adalet şehitlerimize ve depremde hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum. En kalbi duygularımla hepinizi hürmetle selamlıyor, hepinizi Allah'a emanet ediyorum." dedi.

Adalet Bakan Yardımcımız Sayın Zekeriya BİRKAN günün anlam ve önemine binaen bir konuşma gerçekleştirdi ve şunları söyledi:

"Sayın Bakan Yardımcım, çok değerli İstanbul Valimiz, çok değerli Başsavcılarımız, Komisyon Başkanlarımız, İstanbul'umuzun çok değerli müdürleri, idarecileri, çok değerli Hakim, Savcı, Baro Başkanı, meslektaşlarımız ve bugün burada aramızda olan şehidimizin çok değerli ailesi, babası, ben de hepinizi şehidimizin şehadetinin sekizinci yılında saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle Sayın Adalet Bakanımız Bekir BOZDAĞ deprem bölgesinde görevi olması nedeniyle bugün aramızda yoklar. Sayın Bakanımızın tüm hâzıruna saygı ve selamları ile şehidimize rahmet ve ailesine tekrar başsağlığı mesajını sizlere iletmek istiyorum.

Bugün burada ölümünün, şehadetinin sekizinci yılında andığımız, görevi başında şehit edilen kahramanımız Mehmet Selim KİRAZ'ı tekrar saygı ve minnetle anıyoruz. Şehidimizin ruhu şad, mekânı cennet olsun. Şehit Savcımız şerefli adalet sancağının ölümsüz bir timsalidir. Aziz hatırası şehadetinden bu yana hiç unutulmamış ve merhum Mehmet Selim KİRAZ adalet teşkilatının kahramanlık sembolü olmuştur. Mehmet Selim KİRAZ bu vatanın fedakâr ve kahraman bir evladıdır. Ömrünü devletine, milletine hizmete ve adaletin tecellisine adamıştır.

O gün şehit Savcımızı hedef alan kurşunlar aynı zamanda yargıya, adalete, hukukun üstünlüğüne ve demokrasiye sıkılmıştır. Bu menfur saldırıda adaleti ve ömrünü adalet uğruna adamış bir kahramanı hedef alanların asıl gayesi bellidir. Terör örgütlerinin asıl amacı ve hedefi şehit Savcımızın şahsında milletimizin birliği ve bütünlüğüdür. Ada-

let teşkilatının gözünü korkutmak ve yıldırmaktır. Hamdolsun ki bu hainler bugüne kadar emellerine ulaşamadılar. Bundan sonra da ulaşamayacaklardır. Adalet camiamız köklü kurumsal yapısı ve gelenekleriyle bu hain saldırılar karşısında hiçbir zaman yılmamıştır. Bu camianın her bir mensubu, her türlü zorluğun üstesinden gelerek vazifesine devam etmeyi her zaman bilmiştir. Bundan sonra da yoluna böyle devam edecektir. Kutsal ve milli değerleri tehdit eden insanlığa karşı bir suç olan terörün her türlüsünü lanetliyoruz. Türkiye devleti ve milletiyle terörle kararlı mücadelesini bu konudaki azminden taviz vermeden sürdürecektir. Hiç kimsenin bundan şüphesi olmasın. Milletimizin birliğini bozamayanlar, demokrasimizi yıkamayanlar çare olarak şiddete ve teröre başvurmaktadır. Burada isimlerini zikrederek reklamlarını yapmayacağım bilumum terör örgütleri milletimizin başına musallat edilmiş organize kurumlardır, gruplardır. Bu suç ve terör örgütlerinin isimleri ve işbirlikçileri değişmekle birlikte yöneldikleri hedef ve amaçları bellidir. Bu örgütlerin nihai amacı birliğimizi zayıflatmak ve devletimizi yıpratmaktır. Terör asıl olarak hukukun üstünlüğünü ve demokrasiyi hedef alır. Yani ortadan kaldırmak istediği şey vatandaşımızın huzur ve sükunu ile ülkemizdeki demokrasidir.

Şehit Savcımıza yönelen kurşunlar bu milletimizin her bir ferdini hedef almıştır. Ancak bu eylemler, tüm terör eylemleri boş çabadır. Milletimiz tüm şer odakları ve bunların maşaları olan terör örgütlerinin kökünü kurutmak noktasında sarsılmaz bir irade ve kudrete sahiptir. Milletimizin ve devletimizin kararlı ve haklı mücadelesi bu alçakları bugüne değin tarihin karanlık sayfasına gömmüştür ve bundan sonra da gömmeye devam edecektir. Aziz milletimizin Mehmet Selim KİRAZ gibi ve bugün adliyelerimizde görev yapan Savcılarımız, Hakimlerimiz, personellerimiz, avukatlarımız olduğu sürece asla sırtı yere gelmeyecektir. Bu vatan uğruna can veren kahraman şehitlerimize çok şey borçluyuz. Şehitlerimizin hatıralarına ve emanetlerine sahip çıkmak da bizim boynumuzun borcudur. Onların çok değerli emanetleri de hepimizin emanetidir. Adalet camiasının kıymetli mensupları, değerli misafirler her bir yargı mensubumuz ve adalet personelimiz kahraman şehidimizden emanet aldığı adalet meşalesini aynı kararlılık ve azimle taşıyacaktır. Adalete adamış hayatlara vefa borcu da ancak bu şekilde ödenebilir. Şehit Savcımız Mehmet Selim KİRAZ vesilesiyle yargı teşkilatının çeşitli kademelerinde görev yaparken şehit düşen kahramanlarımızı, vatanın bekası için canlarını feda eden tüm şehitlerimizi, yine yakında zamanda depremde kaybettiğimiz tüm vatandaşlarımızı ve yine o bölgede vatandaşlarımızın içinde olan adalet camiamızın mensuplarını minnetle anıyorum. Mekanları cennet, makamları âli olsun. Buradan şehidimiz Mehmet Selim KİRAZ'ın ailesini saygıyla selamlıyorum. Şehidimize tekrar Allah'tan rahmet diliyor, bu milletin uğrunda kendisini feda eden kahramanları asla unutmayacağını belirtiyor, hepinizi Allah'a emanet ediyorum. Saygılarımı sunuyorum."

Şehit İstanbul Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim KİRAZ'ın Babası Sayın Hakkı KİRAZ'ın yaptığı hitabında;

"Sayın Bakan Vekillerim, Çok Kıymetli Valim, Değerli Başsavcım, Başsavcılarım, Komisyon Başkanlarım, Muhterem Hakim Beyler, Sayın Komutanla-

rım, İl Emniyet Müdürümüz, Sayın Baro Başkanları ve Adalet teşkilatının çok kıymetli çok değerli güzide mensupları, ben de hepinizi en kalbi duygularımla, saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Evet, 8 yıl önce bugün bizim için gerçekten karanlık bir gündü. Ama Sayın Başsavcım buyurdular; karanlık gün olmakla beraber imtihan günümüzdü. İmtihan günüyle birlikte hamdolsun ki bizim birlik ve beraberlik günümüz oldu. Şu anda o günkü tabloyu burada görüyorum. Hepinizi en kalbi duygularımla saygıyla, hürmetle selamlıyorum. Muhabbetlerimi bildiriyorum size. Gerçekten şu anda hepinizi bir Selim olarak görüyorum. Allah sizlere zeval vermesin. Allah bu millete bu devlete zeval vermesin. O gün 31 Mart 2015 günü sabahleyin kalkıp giderken takvim yaprağını koparır, benim de okumam için masaya koyardı. O günkü takvim yaprağındaki dua aynen şöyle idi "Rabbim beni, anamı, babamı mümin olarak evime giren mümin erkekleri ve mümin kadınları bağışla. Zalimler topluluğunu da daima kahrı perişan et". Aynen o günkü takvim yaprağındaki dua bu. O da okurdu benim masama koyardı. Onun için Allah bu millete bu devlete zeval vermesin. Bizim birlik beraberliğimiz olduktan sonra Sayın Bakanımızın da buyurduğu gibi, Başsavcımızın da buyurduğu gibi bu milletin sırtını hiç kimse yere getiremez. Şimdi sizin Sayın Başsavcımızın konuşmasından, değerli Bakanımızın konuşmasından ve bu tabloyu, bu manzarayı gördükten sonra ikinci bir söz söylemek biraz bana abes geliyor, haddimi daha aşmış oluyorum. Ben de gerek ilk kurtuluş savaşlarımızdan bu yana ve bugüne kadar gelmiş bütün şehitlerimize, 2 ay önceki deprem münasebetiyle kaybettiğimiz şehitlerimize Cenabı Allah'tan rahmet diliyorum. Mekanları cennet olsun, makamları âli olsun, milletimizin başı sağ olsun. Ben de hepinize saygı ve hürmetlerimi sunuyorum." dedi.

Konuşmaların ardından protokol, Şehit İstanbul Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim KİRAZ'ın makam odasını ziyaret etti. Daha sonra kabristana geçilerek Şehit İstanbul Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim KİRAZ, dualarla anıldı. Yapılan etkinlikler kapsamında adliyemiz mescidinde Cuma namazı öncesi yapılan Kur'an tilaveti ile anma programı sona erdi. ■

2022-2023 ADLİ YIL AÇILIŞ TÖRENİ İSTANBUL BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ'NDE YAPILDI

2022-2023 Adli Yıl açılış töreni İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi Başkanı Sayın Murat BOYLU ve İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Metin SARIHAN'ın ev sahipliğinde İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi Atrium alanında gerçekleştirildi.

Şehit İstanbul Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim KİRAZ'ın kıymetli babası Sayın Hakkı KİRAZ'ın onur konuğu olduğu açılış törenine İstanbul Valisi Sayın Ali YERLİKAYA, İstanbul Adalet Komisyonu Başkanı Sayın Okan ALBAYRAK, İstanbul Emniyet Müdürü Sayın Zafer AKTAŞ'ın yanı sıra İstanbul protokolünün değerli katılımcıları, Cumhuriyet Başsavcıları, Adalet Komisyonu Başkanları, Cumhuriyet Başsavcı Vekilleri, Hakim ve Cumhuriyet Savcıları ile adliye personelleri katıldı.

İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi Başkanı Sayın Murat BOYLU'nun yaptığı konuşmanın ardından yapılan kokteyl ile açılış töreni sona erdi. ■

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI VE ULUSLARARASI SAVCILAR BİRLİĞİNİN İŞBİRLİĞİ İLE İSTANBUL'DA DÜZENLENEN "DİJİTALLEŞME ÇAĞINDA ETKİN SORUŞTURMA" KONULU 1. AVRUPA BÖLGESEL KONFERANSI

Yargıtay Başkanlığı'nın ev sahipliğinde İstanbul'da "Dijitalleşme Çağında Etkin Soruşturma" konulu 1. Avrupa Bölgesel Konferansı; Yargıtay Başkanı Sayın Mehmet AKARCA, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Bekir ÇOŞKUN ve Uluslararası Yargı camiasının katılımıyla gerçekleşti.

Almanya, Avusturya, Belçika, Estonya, Hollanda, İngiltere, ABD, İtalya, İsviçre, Azerbaycan ve Türkiye'den alanında uzman konuşmacıların yer aldığı, 32 ülkeden Başsavcı, Başsavcı Vekili ve kıdemli Savcıların katılım sağladığı konferans üç oturumda gerçekleştirildi.

Yapılan konferansın ardından İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Şaban YILMAZ'ın ev sahipliğinde Azerbaycan Başsavcısı Sayın Kamran ALİYEV, Yargıtay Başsavcı Vekili Sayın Bekir GÜNDOĞDU ve İstanbul Cumhuriyet Başsavcı Vekillerinin katılımıyla İstanbul Adliyesi Mehmet Selim Kiraz Konferans Salonunda İstanbul'da görevli Cumhuriyet Savcıları ve Hakim-Savcı adayları için eğitim etkinliği gerçekleştirildi. İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Şaban YILMAZ'ın açılış konuşmasıyla başlayan etkinliğe; Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı Vekili Sayın Bekir GÜNDOĞDU ve Uluslararası Savcılar Birliği Genel Danışmanı Sayın Shenaz MUZAFFER konuşmalarıyla katkı sağladı. ■

ZİYARET

AZERBAYCAN CUMHURİYETİ BAŞSAVCI VEKİLİ SAYIN ELMAR JAMALOV VE BERABERİNDEKİ HEYETİN İSTANBUL ZİYARETİ

Hakimler ve Savcılar Kurulu'nun davetlisi olarak ülkemize davet edilen Hakimler ve Savcılar Kurulu Genel Sekreter Yardımcısı Sayın Dr. Müjgan KARYAĞDI'nın refakatinde İstanbul'da bulunan Azerbaycan Cumhuriyeti Başsavcı Vekili Sayın Elmar JAMALOV ve beraberindeki heyet İstanbul Adliyesini ziyaret etti. İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Şaban YILMAZ tarafından ağırlanan heyet, yapılan görüşmenin ardından adliyemizden ayrıldı. ■

10. YILINDA TÜRK BORÇLAR KANUNU ÇALIŞTAYI İSTANBUL'DA GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Adalet Bakanımız Sayın Bekir BOZDAĞ'ın ev sahipliğinde, Yargıtay Başkanımız Sayın Mehmet AKARCA'nın açılış konuşmasını yaptığı 10. Yılında Türk Borçlar Kanunu Çalıştayında İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Şaban YILMAZ ve İstanbul Adalet Komisyonu Başkanı Sayın Okan ALBAYRAK hazır bulundu. ■

TÜRK YARGI EĞİTİM AĞI KURULUŞ PROTOKOLÜ İMZA TÖRENİ

Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı'nın ev sahipliğinde Adalet Bakan Yardımcısı Sayın Hasan YILMAZ'ın başkanlığını yaptığı Türk Yargı Eğitim Ağının Kuruluş Protokolünün imza töreni İstanbul'da gerçekleştirildi. İmza töreninin ardından İstanbul Adliyesine resmi bir ziyarette bulunan protokolde

imzaları olan Azerbaycan, Kırgızistan, Kazakistan, Özbekistan ve Macaristan adına Hakim, Savcı ve hukuk alanında görevli akademisyenlerden müteşekkil heyet, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Şaban YILMAZ tarafından ağırlandı. Yapılan samimi görüşmenin ardından heyet adliyemizden ayrıldı. ■

ZİYARET

AZERBAYCAN CUMHURİYETİ BAŞSAVCISI SAYIN KAMRAN ALİYEV VE BERABERİNDEKİ HEYETİN İSTANBUL ZİYARETİ

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Bekir ŞAHİN'in daveti üzerine ülkemize gelen İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Şaban YILMAZ'ın misafiri olarak İstanbul'da bulunan Azerbaycan Cumhuriyeti Başsavcısı Sayın Kamran ALİYEV, eşleri Sayın Hanımefendi ve beraberindeki heyet İstanbul'da resmi ve sosyal temaslarda bulundu. Konuk heyeti makamında ağırlayan İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Şaban YILMAZ görüşmenin ardından İstanbul Adliyesinde mahkeme kalemleri, duruşma salonları ve SEGBİS sistemi, Savcılık bürolarını gezdirerek işleyiş hakkında bilgilendirmelerde bulundu. Azerbaycan Heyeti adliyemiz bünyesinde bulunan "Geçmişten

Günümüze Yargı Giysileri" konulu sergi alanını da gezdi. Yapılan resmi temasların ardından Azerbaycan Cumhuriyeti Başsavcısı Sayın Kamran ALİYEV ve beraberindeki heyet onuruna verilen akşam yemeğinde bir araya gelindi. Sonraki gün yapılan İstanbul tarihi ve sosyal gezi sonrası İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Şaban YILMAZ ve kıymetli eşleri, İstanbul Adalet Komisyonu Başkanı Sayın Okan ALBAYRAK ve saygıdeğer eşlerinin katılımları ile yapılan uğurlama sonrası İstanbul'dan ülkelerine uğurlandılar. ■

İSTANBUL ADLİYELERİ ÇALIŞANLARINA

ANLAŞMALI OLARAK HİZMET VERMEKTEYİZ

TANI VE TEDAVİ BÖLÜMLERİ

- ACİL SERVİS VE AMBULANS HİZMETLERİ
- AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞI
- ANESTEZİYOLOJİ VE REANİMASYON
- BESLENME VE DİYET
- BEYİN VE SİNİR CERRAHİSİ
- CHECK-UP PROGRAMLARI
- ÇOCUK CERRAHİSİ
- ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI
- DERMATOLOJİ
- ENFEKSİYON HASTALIKLARI VE KLİNİK MİKROBİYOLOJİ
- FİZİK TEDAVİ VE REHABİLİTASYON
- GASTROENTEROLOJİ
- GÖĞÜS HASTALIKLARI
- GENEL CERRAHİ
- GÖZ HASTALIKLARI
- İÇ HASTALIKLARI
- KADIN HASTALIKLARI VE DOĞUM
- KALP VE DAMAR CERRAHİSİ
- KARDİYOLOJİ
- LABORATUVAR
- KULAK, BURUN VE BOĞAZ
- NÖROLOJİ
- OBEZİTE VE METABOLİK CERRAHİ
- ODYOLOJİ VE İŞİTME TARAMA
- ORTOPEDİ VE TRAVMATOLOJİ
- PERİNATOLOJİ
- PSİKİYATRİ
- PSİKOLOJİ
- RADYOLOJİ
- UYKU LABORATUVARI
- ÜROLOJİ
- YOĞUN BAKIMLAR

0 212 **314 14 14**
www.turkiyehastanesi.com

ZİYARET

ADALET BAKANLIĞI PERSONEL GENEL MÜDÜRÜ SAYIN TURAN KULOĞLU'NUN İSTANBUL ADLİYESİ ZİYARETİ

Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürü Sayın Turan KULOĞLU ve Genel Müdür Yardımcısı Sayın Osman ÇAKAR İstanbul Adliyesi'ne resmi bir ziyarette bulundu. İstanbul Cumhuriyet Başsavcı Vekili Sayın Gökhan ŞEN'in eşliğinde mahkeme kalemleri ve Savcılık kalemlerini ziyaret eden Personel Genel Müdürümüz Sayın Turan KULOĞLU adliye personellerimiz ile sıcak ve samimi görüşmelerde bulundu. Adliye personelimizin çok mutlu olduğu bu ziyaret sonrasında Sayın Genel Müdürümüz İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Şaban YILMAZ tarafından makamında ağırlandı. Yapılan temasların ardından Personel Genel Müdürümüz ve beraberindeki heyet İstanbul Adliye'sinden ayrıldı. ■

7. GELENEKSEL MEHMET SELİM KİRAZ FUTBOL TURNUVASI AÇILIŞI

İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Şaban YILMAZ'ın ev sahipliğinde İstanbul Erok Spor Kulübü Tesislerinde Şehit Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim KİRAZ anısına düzenlenen Futbol Turnuvası açılış resepsiyonunda;

İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Metin SARIHAN, İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Başkanı Sayın Ahmet Cüneyt YILMAZ, İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcısı Sayın İsmail UÇAR, İstanbul Anadolu Adliyesi Adalet Komisyonu Başkanı Sayın Bekir ALTUN, Silivri Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Nihat DEMİR, Silivri Adalet Komisyonu Başkanı Sayın Selami YILMAZ, Büyükçekmece Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Mustafa ÇİĞDEM, Küçükçekmece Adalet Komisyonu Başkanı Sayın Haşim ÖZAYDIN, Beykoz Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Mehmet AYDIN, Gaziosmanpaşa Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Haydar MEMİŞ, İstanbul Cumhuriyet Başsavcı Vekilleri, Hakimler, Cumhuriyet Savcıları, Adliye Personellerimiz ile eski profesyonel futbolcular bir araya geldi.

Saygı duruşu ve İstiklal Marşı sonrasında İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Şaban YILMAZ günün anlam ve önemine dair bir konuşma gerçekleştirdi.

Konuşmasında;

"Saygıdeğer Başsavcılarım, Başkanlarım, Başsavcı Vekillerim, Hakim ve Cumhuriyet Savcısı meslektaşlarım hepinize hoş geldiniz diyorum. Pandemi dolayısı ile yaklaşık iki yıldır yapamadığımız Şehit Savcımız Mehmet Selim KİRAZ anısına İstanbul yargı çevresinden 33 takımın bir araya geldiği turnuvayı bugün itibari ile başlatıyoruz. Savcımızın Şehit olması dolayısı ile manevi şahsiyetini yaşatmak, aziz hatırasını diri tutmak adına düzenlediğimiz bu etkinliğe katılımınızdan dolayı teşekkür ederim.

Ülkemizin içinde ve dışında 10 yıllardır süren terör örgütleri ile mücadelemizde şehitler veriyoruz. Sınırlarımızda askerimizi, şehir merkezlerinde polisimizi, adliyelerde Hakim, Savcı personelimizi ve son geçtiğimiz hafta sonu Taksim'de vatandaşlarımızı şehit ettiler. Tüm şehitlerimize Allah'tan rahmet kederli ailelerine sabırlar diliyorum. Terörle mücadelemize amansız bir şekilde devam ediyoruz ve devam edeceğiz. Bu vesile ile Şehit Savcımız Mehmet Selim KİRAZ'ı rahmetle ve minnetle anıyor. Hepinizi saygıyla selamlıyorum." dedi.

Sonrasında aziz şehidimizin kıymetli babası Sayın Hakkı KİRAZ'da bu anlamlı günde bir konuşma gerçekleştirdi.

Konuşmasında:

"Sayın Başsavcım, saygıdeğer Başkanlarım, Başsavcılarım, birbirinden değerli Hakim ve Savcılarım benim için çok anlamlı olan bu gün beni yalnız bırakmadığınız için teşekkür ediyor, hepinizi saygı ve hürmetle selamlıyorum.

Geçtiğimiz hafta sonu Taksim'de gerçekleşen terör eyleminde şehitlerimiz oldu, yetimlerimiz kaldı, Rabbim şehitlerimize rahmet eylesin, mekanları cennet olsun, ruhları şad olsun, yaralı kardeşlerimize acil şifalar diliyorum. Bu millet öyle bir millet ki her türlü zorluğun acının ardından kenetleniyor, bir araya geliyor. Allah bu milletin birliğini bozmasın, bozanlara fırsat vermesin.

Sayın Başsavcımızın da belirttiği gibi pandemiden dolayı 2 sene ara verilen Şehit evladımın

manevi şahsiyeti onuruna yapılan turnuva yeniden başlayacak. Bu benim için büyük bir gurur, onurdur. Katılım gösteren adliyelerimizin saygıdeğer Hakim, Savcılar ve güzide personellerine şükranlarımı sunuyorum. Saygılarımla." dedi.

Programın sonrasında İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Şaban YILMAZ ve Profesyonel Futbolcular Derneği Başkanı Sayın Saffet AKYÜZ aziz şehidimizin babası Sayın Hakkı KİRAZ'a plaket ve forma takdiminde bulundular.

Şehit Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim KİRAZ'ın saygıdeğer babası Hakkı KİRAZ'ın başlama vuruşunu ile İstanbul Yargı Çevresi 7. Geleneksel Futbol Turnuvası başladı. ■

MEHMET SELİM KİRAZ
HOŞ GELDİNİZ

ŞEHİT İSTANBUL CUMHURİYET SAVCISI MEHMET SELİM KİRAZ 7. GELENEKSEL FUTBOL TURNUVASI KAPANIŞ TÖRENİ GERÇEKLEŞTİRİLDİ

İstanbul Adliyesinin koordinasyonunda 16 Kasım 2022 tarihinde 33 takımın katılımı ile açılışını yaptığımız Şehit İstanbul Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz 7. Geleneksel futbol turnuvası 25 Ocak 2023 tarihinde Erok Spor Eyüp Tesislerinde yapılan kapanış töreni ile tamamlandı.

İstanbul Adliyesi ev sahipliğinde Şehit İstanbul Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim KİRAZ'ın kıymetli babası Sayın Hakkı KİRAZ ve İstanbul ili yargı çevresinin saygıdeğer mensuplarının katılımı ile yapılan salon kokteyli sonrası, finalde karşılaşan İstanbul Adliyesi Personel Futbol Takımı ile İstanbul Anadolu Adliyesi Personel Futbol Takımı arasında oynanan karşılaşma sonrası turnuvanın Şampiyonu İstanbul Anadolu Adliyesi oldu.

Karşılaşma sonrası turnuvaya desteğini esirgemeyen Türkiye Futbol Federasyonu, İstanbul İl Hakem Kuruluna teşekkürlerini sunan İstanbul Cumhuriyet Başsavcı Vekili Sayın Gökhan ŞEN, İl Hakem Kurulu Üyesi ve final maçının hakemine turnuvaya desteklerinden dolayı plaket takdiminde bulundu.

2,5 ay süren bu maratonda İstanbul Anadolu Adliyesi Futbol Takımı, şampiyonluk kupasını şehidimizin babası Sayın Hakkı KİRAZ'ın elinden aldı.

2,5 AY SÜREN VE HER MÜSABAKANIN NEFES NEFESE GEÇTİĞİ BU MARATONDA İSTANBUL ANADOLU ADLİYESİ PERSONEL FUTBOL TAKIMI BU MANEVİYATI YÜKSEK TURNUVANIN ŞAMPİYONU OLDU.

SON ŞAMPİYON ANADOLU ADLİYESİ PERSONEL FUTBOL TAKIMINA ŞAMPİYONLUK KUPASINI AZİZ ŞEHİDİMİZİN BABASI SAYIN HAKKI KİRAZ TAKDİM ETTİ.

KIRAN KIRANA GEÇEN BU ANLAMLI TURNUVADA İSTANBUL ADLİYESİ PERSONEL FUTBOL TAKIMI İKİNCİLİK KUPASINA UZANDI.

İSTANBUL ADLİYESİ PERSONEL FUTBOL TAKIMI İKİNCİLİK KUPASINI VE MADALYALARINI SİLİVRİ ADALET KOMİSYONU BAŞKANI SAYIN SELAMİ YILMAZ TAKDİM ETTİ.

UZUN SOLUKLU BU TURNUVADA İSTANBUL ANADOLU ADLİYESİ HAKİM-SAVCI FUTBOL TAKIMI ÜÇÜNCÜLÜK KUPASINI KAZANDI.

İSTANBUL ANADOLU ADLİYESİ HAKİM-SAVCI FUTBOL TAKIMI KUPA VE MADALYALARINI İSTANBUL ADALET KOMİSYONU ÜYESİ SAYIN AHMET ÖNDER KOCADEMİR'İN ELİNDEN ALDI.

MANEVİYATI YÜKSEK BU TURNUVADA TURNUVANIN EN CENTİLMEN TAKIMI OLAN İSTANBUL ADLİYESİ HAKİM-SAVCI TAKIMINA KUPA VE MADALYALARINI İSTANBUL ANADOLU CUMHURİYET BAŞSAVCI VEKİLİ SAYIN UĞUR SEÇGİN TAKDİM ETTİ.

İSTANBUL CUMHURİYET BAŞSAVCI VEKİLİ SAYIN GÖKHAN ŞEN, İL HAKEM ATAMA KURULU ÜYESİ VE FİNAL MAÇININ HAKEMİNE TURNUVAYA DESTEKLERİNDEN DOLAYI TEŞEKKÜR EDEREK PLAKET TAKDİMİNDE BULUNDU.

Bu anlamlı turnuvanın ikinci finalisti İstanbul Adliyesi Personel Futbol Takımının ikincilik kupasını Silivri Adalet Komisyonu Başkanı Sayın Selami YILMAZ takdim etti.

Yine bu anlamlı turnuvada İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi Personel Futbol Takımı ile İstanbul Anadolu Adliyesi Hakim-Savcı Futbol Takımı arasında oynanan müsabaka sonrası turnuvayı üçüncü olarak tamamlayan İstanbul Anadolu Adliyesi Hakim-Savcı Futbol Takımı Üçüncülük kupasını İstanbul Adalet Komisyonu Üyesi Sayın Ahmet Önder KOCADEMİR'in elinden aldı.

Bu yıl 33 takımın katılım sağladığı Geleneksel Turnuvamızda centilmenlik kupasını İstanbul Adliyesi Hakim-Savcı Futbol Takımı ile Bakırköy Adliyesi Hakim-Savcı Futbol Takımı arasında oynanan müsabaka sonrası İstanbul Adliyesi Hakim-Savcı Futbol Takımı centilmenlik kupasını İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcı Vekili Sayın Uğur SEÇGİN'in elinden aldılar. ■

İstanbul Denetimli Serbestlik Futbol Takımı

İstanbul Ağır Ceza Futbol Takımı

İstanbul Adliyesi ATGV Futbol Takımı

İstanbul Adliyesi Hakim Savcı Futbol Takımı

İstanbul Adliyesi İcra Daireleri Futbol Takımı

İstanbul Adliyesi Karma Personel Takımı

İstanbul Adliyesi Mahkeme Karma Futbol Takımı

İstanbul Adliyesi Personel 2 Adalet Yıldızları

İstanbul Adliyesi Personel Futbol Takımı

İstanbul Adliyesi Sürekli İşçi Takımı

İstanbul Adliyesi Ek Bina İcraSpor Futbol Takımı

Anadolu Adliyesi Hakim Savcı Futbol Takımı

Bakırköy Adliyesi Hakim Savcı Takımı

Bakırköy Denetimli Serbestlik Futbol Takımı

Bakırköy Ek Bina İdari İşler Futbol Takımı

Bakırköy Adliyesi Personel Takımı

Bakırköy Adliyesi ATGV Şöförler Futbol Takımı

Bakırköy Adliyesi Bilgi İşlem Futbol Takımı

Bakırköy Adliyesi Ek Bina Futbol Takımı

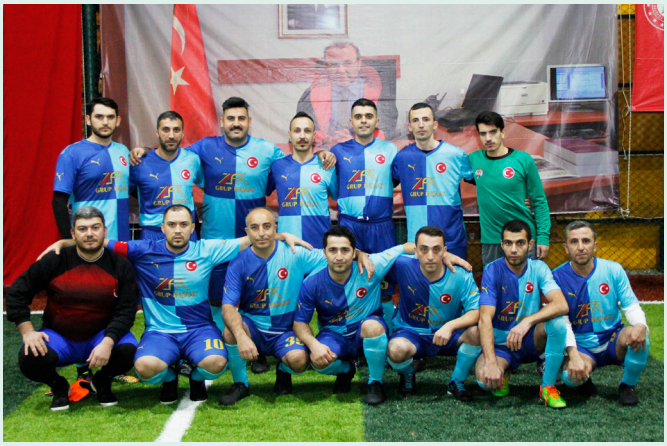

Bakırköy Adliyesi Ek Bina Sürekli İşçi Futbol Takımı

Bakırköy Adliyesi Güvenlik Futbol Takımı

Bakırköy İcralar Futbol Takımı

Beykoz Hakim Savcı Futbol Takımı

BAM Personel Futbol Takımı

Bim Personel Futbol Takımı

Büyükçekmece Adliyesi Futbol Takımı

Gaziosmanpaşa Hakim Savcı Futbol Takımı

Gaziosmanpaşa Personel Futbol Takımı

Küçükçekmece Denetimli Serbestlik Futbol Takımı

İstanbul Denetimli Serbestlik Futbol Takımı

Küçükçekmece Adliyesi Hakim Savcı Futbol Takımı

Küçükçekmece Adliyesi Personel Futbol Takımı

Silivri Hakim Savcı Futbol Takımı

EĞİTİM

YANGINA KARŞI DOĞRU DAVRANIŞ ŞEKİLLERİ KONULU EĞİTİM ETKİNLİĞİ

İstanbul Adliyesi Şehit Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim KİRAZ Konferans Salonunda İstanbul Büyükşehir Belediyesi İtfaiye Daire Başkanlığı iş birliği ile İstanbul İtfaiyesi tarafından adliyemiz bünyesinde sivil savunmada görevli personele "Yangına Karşı Doğru Davranış Şekilleri" konulu eğitim verildi. ■

SEMİNER

SERMAYE PİYASASI KURULU SEMİNERİ

İstanbul Cumhuriyet Başsavcı Vekili Sayın Abdullah Akın ÇİÇEK'in ev sahipliğinde adliyemiz Asliye Ticaret Mahkemelerinde görevli Hakimlerimize yönelik Sermaye Piyasası Kurulu Piyasa Denetim Dairesi tarafından borsa işlemlerinin gözetim ve denetimi konulu seminer gerçekleştirildi. ■

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE YARGI GİYSİLERİ SERGİSİ AÇILIŞI

İstanbul Adliyesi Şehit Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim KİRAZ konferans salonu fuaye alanında "Geçmişten Günümüze Yargı Giysileri" konulu sergi İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Şaban YILMAZ, İstanbul Adalet Komisyonu Başkanı Sayın Okan ALBAYRAK'ın ev sahipliğinde gerçekleştirildi. Açılış törenine Aziz Şehidimizin Babası Sayın Hakkı KİRAZ, İstanbul Bölge Adliye Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Metin SARIHAN, İstanbul Anadolu Adliyesi Komisyonu Başkanı Sayın Bekir ALTUN, Gaziosmanpaşa Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Haydar MEMİŞ, Küçükçekmece Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Vedat YİĞİT, İstanbul Adalet Komisyonu Üyesi Sayın Ahmet Önder KOCADEMİR ve İstanbul Cumhuriyet Başsavcı Vekilleri, Hakim ve Cumhuriyet Savcıları ve adliye personellerimiz hazır bulundu.

Sergi içerisinde bulunan Eski Sultanahmet Adliyesinden getirilen tarihi duruşma salonunda ebediyete irtihal etmiş Yargı Mensupları ve Çalışanlarının görevleri esnasında giydikleri kıyafetleri, üniversite öğrencilerinin hazırladığı yüzlerinin yansıtıldığı mankenlerde sergileniyor. Bu kapsamda serginin açılmasında büyük emekleri geçen İstanbul Adliyesinde görevli Yazı İşleri Müdürü Sayın Esin ÖNEY ve üniversite öğrencilerine plaket takdiminde bulunuldu. Sergi kapsamında Osmanlıdan günümüze yargı mensuplarının görevleri esnasında giydikleri kıyafetler asıllarına uygun olarak yer alıyor. ■

TATBİKAT

İSTANBUL ADLİYESİNDE YANGIN VE KURTARMA TATBİKATI YAPILDI

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Acil Afet ve Koordinasyon Bürosu ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi İtfaiye Daire Başkanlığı iş birliği ile hazırlanan Yangın ve Kurtarma Tatbikatı planı İstanbul Adalet Sarayında mesai saatleri içinde gerçekleştirildi. Hazırlanan plan gereği adliye binası içerisine sis makinası ile yapay duman verilmesinin ardından alarm çalması sonrasında binadaki tüm personel ve vatandaşlar hızlı bir şekilde tahliye edildi. Yapılan tatbikatta senaryo gereği aslına uygun olarak hamile, yaşlı ve engelli personel ve vatandaşlar güvenlik personeli eşliğinde binadan çıkartıldı. Yaralı bir kişi sağlık ekipleri tarafından sedye ile ambulansa taşındı. Yangın esnasında panik yaptığı için bir kişinin atlamaya çalıştığı görüldü. İtfaiye ekibine bilgi verilerek itfaiye ekibinin 8. kattan aşağıya halatla inmesi sağlanarak şahıs kurtarıldı. Sonrasında dış cepheye bakan bir kalemde bir kişinin mahsur kaldığı bilgisi verildi. İtfaiye ekibi sepetli vinç ile olay mahalline müdahale ederek kişiyi kurtardı. Yangın ve Kurtarma Tatbikatını İstanbul Cumhuriyet Başsavcı Vekilleri ve İstanbul İtfaiye Daire Başkanı Sayın Remzi ALBAYRAK yakından takip etti. ■

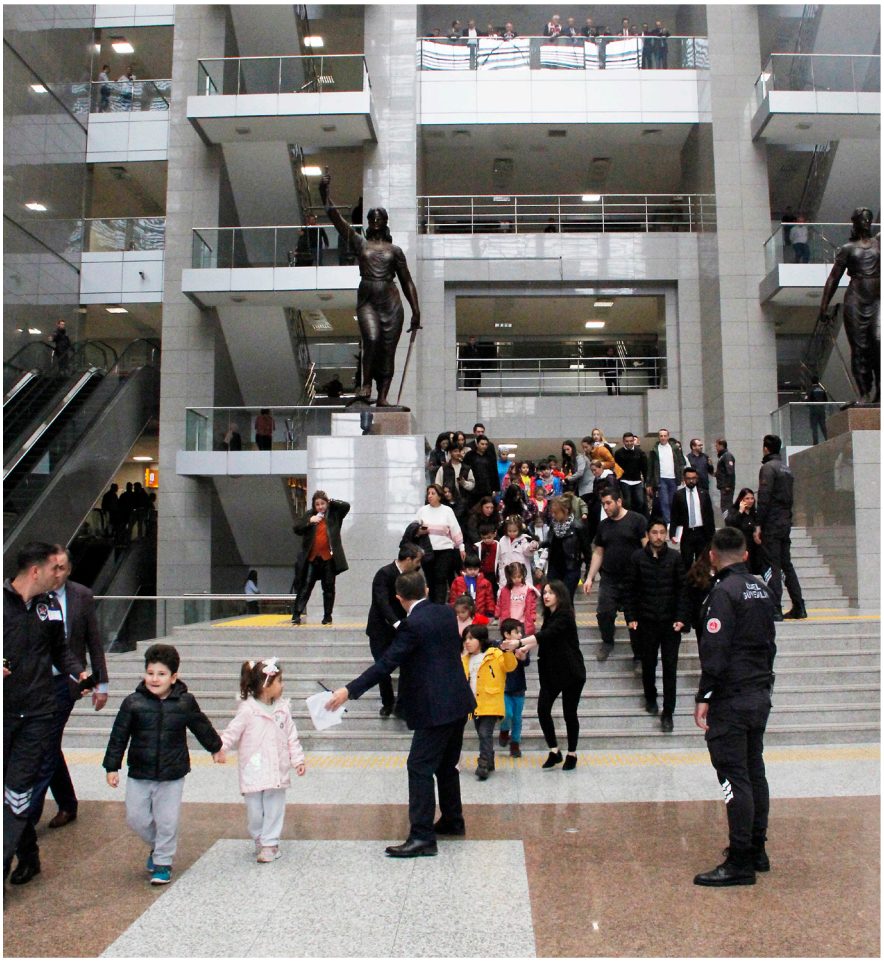

KIZILAY

CEZA MAHKEMELERİ ÖN BÜROSU
- Ağır Ceza Mahkemesi
- Asliye Ceza Mahkemesi
- Sulh Ceza Hakimliği
- Çocuk Mahkemesi
- İcra Mahkemesi
- Fikri ve Sınai Haklar Ceza Mahkemesi

MAGIRUS
MAGIRUS

İTFAİYESİ
MAGIRUS

N BÜROSU
Ceza Mahkemesi

KİTAP BAĞIŞI

CEZA İNFAZ KURUMU KÜTÜPHANELERİ İÇİN KİTAP BAĞIŞI KAMPANYASI

Adalet Bakanlığı'nın talimatları doğrultusunda yayın sayısı yetersiz olan ve yeni açılan infaz kurumlarındaki kütüphaneler öncelikli olmak üzere ülke genelinde "Kitap iyileştirir…" sloganıyla başlatılan Kitap Bağış Kampanyası kapsamında İstanbul Adliyesi Atrium alanında bağış standı kuruldu. ■

ORGANİZASYON

EMEKLİ HAKİM ADNAN YILMAZ İÇİN VEDA ORGANİZASYONU

Emekli Hakim Sayın Adnan YILMAZ onuruna İstanbul Adalet Komisyonu Başkanı Sayın Okan ALBAYRAK'ın ev sahipliğinde, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Şaban YILMAZ ve İstanbul Adalet Komisyonu Üyesi Sayın Ahmet Önder KOCADEMİR'in katılımıyla gerçekleşen kahvaltı organizasyonunda İstanbul Asliye Ticaret Mahkemesi Başkanları hazır bulundu.

Emekli Hakim Sayın Adnan YILMAZ'a takdim edilen plaketin ardından etkinlik sona erdi. ■

TOPLANTI

HAKİM-SAVCI ADAYLARIYLA DEĞERLENDİRME TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Şaban YILMAZ, İstanbul Adalet Komisyonu Başkanı Sayın Okan ALBAYRAK, İstanbul Cumhuriyet Başsavcı Vekili Sayın Mehmet YILMAZ İstanbul Adliyesi Şehit Mehmet Selim Kiraz Konferans Salonunda düzenlenen etkinlikte Hakim - Savcı adaylarıyla bir araya geldi. ■

ETKİNLİK

İSTANBUL İCRA DAİRELERİ PERSONELİNE YÖNELİK MESLEK İÇİ EĞİTİM ETKİNLİĞİ

İstanbul İcra Daireleri Başkanı Sayın Muharrem TERZİ ve İcra Daire Başkan Yardımcısı Sayın Faruk AYDIN'ın katılımıyla gerçekleşen İcra Dairelerinde görevli Müdür ve Müdür Yardımcılarına yönelik Mesleki Eğitim Etkinliği İstanbul Adliyesi Mehmet Selim KİRAZ Konferans Salonunda gerçekleştirildi. ■

TOPLANTI

HAKİM- SAVCI ADAYLARINA YÖNELİK ETKİLİ KONUŞMA EĞİTİMİ VERİLDİ

İstanbul Adliyesi Şehit Mehmet Selim Kiraz Konferans Salonunda adliyemiz bünyesinde staj eğitimleri süren Hakim-Savcı adaylarına yönelik "Etkili Konuşma ve Diksiyon" eğitimi verildi. ■

TÖREN

ADLİ DESTEK VE MAĞDUR HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI'NIN İSTANBUL ADLİYESİNİ ZİYARETİ

Adalet Bakanlığı Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Daire Başkanı Sayın Meral GÖKKAYA ve beraberindeki heyet, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Şaban YILMAZ tarafından İstanbul Adliyesinde ağırlandı. Heyet İstanbul Cumhuriyet Başsavcı Vekili Sayın Mehmet Ali KURT rehberliğinde İstanbul Adliyesi Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Bürolarında incelemelerde bulunduktan sonra adliyemizden ayrıldı. ■

ZİYARET

AYYILDIZ PROJESİ KAPSAMINDA PLAKET TAKDİMİ YAPILDI

Türk Silahlı Kuvvetlerinin destekleri ile adliyemiz bünyesine kazandırılan Ay Yıldız Projesine katkılarından dolayı Bakım Albay Sayın Kadir TÜPÇÜ'ye İstanbul Cumhuriyet Başsavcı Vekili Sayın Gökhan ŞEN tarafından plaket takdimi yapıldı.

İstanbul Adliyesine kazandırılan bu eşsiz çalışma için başta Bakım Albay Sayın Kadir TÜPÇÜ olmak üzere tüm Türk Silahlı Kuvvetler personeline teşekkür ediyoruz. ■

ZİYARET

KAZAKİSTAN HEYETİ İSTANBUL ADLİYESİ ZİYARETİ

Türkiye Adalet Akademi'sinin davetlisi olarak ülkemizde bulunan ve İstanbul'a resmi ve sosyal temaslar için gelen Kazakistan Cumhuriyeti Başsavcılığı Kolluk Kuvvetleri Akademisi Rektör Vekili Sayın Keliolla SEİTENOV ve beraberindeki heyeti, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Şaban YILMAZ makamında kabul etti. Yapılan söyleşi ve resmi temaslar sonrası adliyemiz hakkında genel bilgilendirmenin devamında duruşma salonları ve SEGBİS sistemi ve ayrıca savcılık bürolarının işleyişi hakkında bilgilendirmede bulunuldu. ■

ORGANİZASYON

TÜRKİYE FUTBOL FEDERASYONU GÖSTERİ MAÇI ORGANİZASYONU

Türkiye Futbol Federasyonu Başkanı Sayın Mehmet BÜYÜKEKŞİ; İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Şaban YILMAZ, İstanbul Adalet Komisyonu Üyesi Sayın Ahmet Önder KOCADEMİR ve İstanbul Cumhuriyet Başsavcı Vekillerini makamında ağırladı. Yapılan samimi söyleşi sonrası eski futbolcular ve medyatik isimlerinde olduğu bir gösteri maçı tertip edildi. Yapılan müsabaka sonrası İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Şaban YILMAZ ve beraberindeki heyetin onuruna verilen yemekte bir araya gelindi. Yemek sonrası Türkiye Futbol Federasyonu Başkanı Sayın Mehmet BÜYÜKEKŞİ Sayın Başsavcımıza Milli Takım Forması takdiminde bulundu. ■

ORGANİZASYON

İSTANBUL CUMHURİYET BAŞSAVCI VEKİLİ MEHMET YILMAZ HAKİM-SAVCI ADAYLARI İLE BİR ARAYA GELDİ

İstanbul Cumhuriyet Başsavcı Vekili Sayın Mehmet YILMAZ 27. Dönem Hakim- Savcı adayları ve 12. Dönem Avukatlıktan geçen Hakim-Savcı adayları ile yemekte bir araya geldi. ■

VEDA

EMEKLİ CUMHURİYET SAVCISI METİN KÜÇÜKERDEN İÇİN VEDA ETKİNLİĞİ DÜZENLENDİ

İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Şaban YILMAZ'ın ev sahipliğinde, emekliliğe ayrılan İstanbul Cumhuriyet Savcısı Sayın Metin KÜÇÜKERDEN için kahvaltı etkinliği düzenlendi. İstanbul Cumhuriyet Başsavcı Vekillerinin de katılımıyla gerçekleşen etkinlikte Emekli Cumhuriyet Savcısı Metin KÜÇÜKERDEN'e takdim edilen plaketin ardından etkinlik sona erdi. Adalet İstanbul Dergisi Yayın Kurulu olarak Emekli Cumhuriyet Savcısı Sayın Metin KÜÇÜKERDEN'e adliyemizde yaptığı başarılı çalışmalardan ve Adalet İstanbul Dergisine katkılarından dolayı teşekkür eder, bundan sonraki hayatında başarılar dileriz. ■

ZİYARET

MEHMET AKİF ERSOY İLKOKULU 23 NİSAN ULUSAL EGEMENLİK VE ÇOCUK BAYRAMINDA ADLİYEMİZDE AĞIRLANDI

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı etkinlikleri kapsamında İstanbul Mehmet Akif Ersoy İlkokulu öğretmen ve öğrencilerinden oluşan bir heyet adliyemizi ziyaret etti. İstanbul Cumhuriyet Başsavcı Vekili Sayın Gökhan ŞEN ve İstanbul Adalet Komisyonu Üyesi Sayın Ahmet Önder KOCADEMİR'in makamında ağırladığı öğretmen ve öğrenciler yapılan temsili devir teslim töreni sonrası sıcak ve samimi söyleşinin ardından adliyemizden uğurlandı. ■

SEMİNER

BİRİNCİ SINIFA AYRILAN HAKİMLER VE SAVCILAR İÇİN PLAKET TÖRENİ DÜZENLENDİ

İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Şaban YILMAZ Başkanlığında, İstanbul Adalet Komisyonu Üyesi Ahmet Önder KOCADEMİR'in katılımıyla adliyemiz seminer salonunda birinci sınıfa ayrılmaya hak kazanan Hakim ve Cumhuriyet Savcılarımıza plaket töreni düzenlendi. ■

ETKİNLİK

ANAOKULU YIL SONU GÖSTERİSİ ŞEHİT CUMHURİYET SAVCISI MEHMET SELİM KİRAZ KONFERANS SALONUNDA YAPILDI

Şehit Mehmet Selim Kiraz Anaokulu öğrencilerinin hazırladığı yıl sonu halk oyunları gösterisi, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Şaban YILMAZ ve İstanbul Cumhuriyet Başsavcı Vekillerinin katılımıyla adliyemiz konferans salonunda gerçekleşti. ■

TFF

1:30 PM

Bizi

SOSYAL MEDYADA TAKİP EDİN

TÜRKİYE FUTBOL FEDERASYONU

@TFF_Org

@TurkiyeFutbolFederasyonu

@turkiyefutbolfederasyonu

MİLLİ TAKIMLAR

@millitakimlar

@millitakimlar

@millitakimlar

SÜPERLİG

@superlig

@superlig

@superligresmi

eSÜPERLİG

@esuperligresmi

www.tff.org

İSTANBUL TİCARET ODASI
1882

iTOTAM
İSTANBUL TİCARET ODASI
TAHKİM VE ARABULUCULUK MERKEZİ

Ticari uyuşmazlıklarınızın etkin, süratli ve alanında uzman kişilerce çözümünü temin etmek için yapacağınız sözleşmelere İTOTAM (İstanbul Ticaret Odası Tahkim ve Arabuluculuk Merkezi) tahkim şartını koyabilirsiniz.

Örnek Tahkim Şartı:

İşbu sözleşmeden kaynaklanan veya bu sözleşmeyle ilgili olan ya da bu sözleşmenin ihlali, feshi veya geçersizliğine ilişkin bulunan her türlü uyuşmazlık veya istem İstanbul Ticaret Odası Tahkim ve Arabuluculuk Merkezi Tahkim Kuralları uyarınca nihai olarak tahkim yoluyla çözülecektir.

(İngilizce sözleşmeleriniz için)
Model Arbitration Clause:

Any dispute or claim arising out of or relating to this contract, or the breach, termination or invalidity thereof, shall be finally settled by arbitration in accordance with the Rules of Arbitration of the Istanbul Chamber of Commerce Arbitration and Mediation Center (ITOTAM).

www.itotam.com
Sorularınız ve daha detaylı bilgi alabilmek için bizimle iletişime geçebilirsiniz.
Tel: +(90) 212 455 48 61 | +(90) 212 455 48 66

A STAR ALLIANCE MEMBER
KEYİFLİ BİR UÇUŞ DENEYİMİNE
HOŞ GELDİNİZ
Yolculuk boyunca kendinizi
evinizdeki kadar rahat ve konforlu hissedin.
TURKISH AIRLINES
Ürün ve hizmetler, uçuşun süresine ve uçağın modeline göre değişiklik gösterebilir.